

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

ODA VE BORSA
ORGAN SEÇİMLERİ
MEVZUATI

ODA VE BORSA ORGAN SEÇİMLERİ MEVZUATI

Ankara, 2008

ISBN 978-9944-60-398-0
TOBB Yayın No: 2008/81

TOBB yayınları için ayrıntılı bilgi
Yayın Müdürlüğünden alınabilir

Tel: (312) 413 80 44 - 46

Faks: (312) 418 10 02

e-posta: basin@tobb.org.tr

internet: www.tobb.org.tr

TOBB yayınlarına tam metin ve ücretsiz olarak internetten ulaşabilirsiniz.

Baskı: Aydoğdu Ofset Matbaacılık ve Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti./ANKARA

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Odaları ve Borsalarıyla birlikte ülkemizde katılımcı demokrasinin yayılması açısından örnek gösterilecek bir meslek örgütüdür. Oda ve Borsa Yönetim Kurulu Başkanlarımız ve Meclis Başkanlarımız, her gün halkımızın içinde bulunan, halkı en iyi bilen, ekonomideki gidişatı ve sıkıntılarını en iyi takip eden, bu yüzden de görüşleri takip edilen, toplumun kanaat önderleri konumuna gelmişlerdir.

365 Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Odası, Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası ve Ticaret Borsasının her biri, demokratik yapısı ve geleneğiyle, ülkemizin her yanında demokrasi kültürünün gelişmesine, kök salmasına katkıda bulunmaktadır. Bu demokratik yapısı sayesinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, yıllardır müteşebbislerimizin sesi ve temsilcisi olmuştur.

Bugün Türkiye'nin demokratik bir ülke olmasını sağlayan, gelişmiş bir özelsektörümüzün olmasıdır. Sağlam bir özel sektör yapısına sahip olmayan ülkelerin çoğunluğu ise anti-demokratik rejimlerle yönetilmektedir.

Ülkemiz, İtalya ile Hindistan arasındaki coğrafyada en gelişmiş sanayi üretimine sahip ülkedir. Kuzey Afrika'dan Orta Asya'ya uzanan geniş bir bölgedeki toplam sanayi ürünü ihracatının yüzde 65'i Türkiye kaynaklıdır. İşte bu özel sektör sayesinde Türkiye dünyanın 17 nci büyük ekonomisi haline gelmiş bir demokrasi ülkesidir.

Elbette böylesine büyük bir temsil gücü, büyük bir sorumluluk da doğurmaktadır. Bu yüzden de Odalarımız ve Borsalarımızın, temsil ettikleri bu büyük camianın ihtiyaçlarına en iyi şekilde hizmet verebilecek bilgi ve donanıma sahip olması gerektiğine inanıyor ve bu yönde çalışmalar yürütüyoruz.

Temsil ettiğimiz bu büyük camiaya layık olabilmek için Oda ve Borsa organ seçimlerini hukuka ve demokratik teamüllere uygun olarak sonuçlandırmalıyız. Bu amaçla Odalarımıza, Borsalarımıza ve ilgili kesimlere seçim sürecinde yardımcı olmak üzere bu çalışma hazırlanmıştır.

Camiamıza faydalı olmasını diliyorum.
Saygılarımla,

M.Rifat HİSARCIKLIOĞLU
Başkan

SUNUŞ

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 84 üncü maddesi hükmü gereği 2008 yılının Ekim ayında başlayıp, Kasım ayında tamamlanması gereken oda ve borsa organ seçimlerinin 1 Mart 2008 tarih ve 26803 sayılı Resmi Gazetede neşredilen 2008/13299 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ertelenerek, 2009 yılının Ocak ve Şubat ayları içinde yapılması kararlaştırılmıştır.

Oda ve borsa organ seçimlerinde uygulanacak mevzuat; 5174 sayılı Kanun (81, 82, 83, 84 üncü maddeleri), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik, Oda ve Borsa Üyelerine Verilecek Disiplin ve Para Cezaları İle Disiplin Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulu Hakkında Yönetmelik (26 ncı maddesi), Oda ve Borsa Şubeleri ile Oda Temsilciliklerinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Yönetmelik, Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik, Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik hükümleridir. İlgili mevzuata göre Birliğimiz tarafından çıkarılan genelgeler uygulamayı kolaylaştırmaya yöneliktir.

Uygulamalara temel teşkil eden yukarıda sayılan mevzuatın tamamı Resmi Gazetede neşredilerek yürürlüğe girmiş olup, herhangi bir yanlışlığa sebebiyet vermemek için sözkonusu mevzuatın Resmi Gazetede yayımlanmış metinlerinin esas alınması gerektiğini bu vesileyle de hatırlatmak isterim.

5174 sayılı Kanun ile Organ Seçimleri Yönetmeliğini hazırlama görevi Birliğimize verilmiştir. Ayrıca, Organ Seçimleri Yönetmeliğinin yürütülmesi konusunda da Birlik Başkanlığı görevlendirilmiştir. Bu nedenle, söz konusu Yönetmeliğin uygulanmasının sağlanması da Birliğimiz görevidir. İlgili mevzuat ve seçim işlemlerine dair açıklamaları belirten genelgelerin yer aldığı bu kitap oda ve borsa yöneticileri ile personeli, il ve ilçe seçim kurulu hakimleri ve ilgili kişilerin faydalanması amacıyla hazırlanmıştır.

Saygılarımla,

İsmail KÖKSAL
Genel Sekreter

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
SUNUŞ	iii
İÇİNDEKİLER	V
ODA VE BORSA ORGAN SEÇİMLERİ İLE İLGİLİ MEVZUAT	1
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU	3
BİRİNCİ KISIM	
Amaç, Kapsam ve Tanımlar	
Madde 1-Amaç	3
Madde 2-Kapsam	3
Madde 3-Tanımlar.....	3
İKİNCİ KISIM	
Odalar	
BİRİNCİ BÖLÜM	
Odalara İlişkin Genel Esaslar	
Madde 4-Odalar.....	3
Madde 5-Odaların kurulması.....	4
Madde 6-Odaların kuruluş ve çalışma alanları.....	5
Madde 7-Oda şubeleri	5
Madde 8-Oda temsilcilikleri	6
Madde 9-Odalara kayıt zorunluluğu	6
Madde 10-Değişikliklerin bildirilmesi	7
Madde 11-Odalarda ehliyet, temsil ve imza yetkisi	7
Madde 12-Odaların görevleri.....	8
İKİNCİ BÖLÜM	
Oda Organları, Oluşumları ve Görevleri	
Madde 13-Oda organları	10
Madde 14-Oda meslek komiteleri	10
Madde 15-Oda meslek komitelerinin görevleri	10
Madde 16-Oda meclisi.....	10
Madde 17-Oda meclisinin görevleri	11
Madde 18-Oda yönetim kurulu.....	12
Madde 19-Oda yönetim kurulunun görevleri	12
Madde 20-Oda yönetim kurulunun yetkilerinin devri	13
Madde 21-Oda disiplin kurulu	13
Madde 22-Oda disiplin kurulunun görevleri.....	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Oda Gelirleri ve Bütçe	
Madde 23-Oda gelirleri	13
Madde 24-Odalarda kayıt ücreti ve yıllık aidat.....	14
Madde 25-Munzam aidat ve navlun hasılatından alınacak pay	14
Madde 26-Odalarda belge bedelleri ve ücretler	15
Madde 27-Odaların bütçesi	16

ÜÇÜNCÜ KISIM

Borsalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Ticaret Borsalarına İlişkin Genel Esaslar

Madde 28 -Ticaret borsaları.....	17
Madde 29 -Borsanın kuruluşu.....	17
Madde 30 -Borsaların çalışma alanları	17
Madde 31 -Borsa şubeleri	17
Madde 32 -Borsaya kayıt zorunluluğu	18
Madde 33 -Borsada ehliyet, temsil ve imza yetkisi.....	18
Madde 34 -Borsanın görevleri.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

Borsa Organları, Oluşumları ve Görevleri

Madde 35 -Borsa organları.....	19
Madde 36 -Borsa meslek komiteleri.....	20
Madde 37 -Borsa meslek komitelerinin görevleri.....	20
Madde 38 -Borsa meclisi	20
Madde 39 -Borsa meclisinin görevleri.....	21
Madde 40 -Borsa yönetim kurulu	22
Madde 41 -Borsa yönetim kurulunun görevleri.....	22
Madde 42 -Borsa yönetim kurulunun yetkilerinin devri	23
Madde 43 -Borsa disiplin kurulu	23
Madde 44 -Borsa disiplin kurulunun görevleri	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borsa İşlemleri

Madde 45 -Borsaya tâbi maddeler ve alım satımları	23
Madde 46 -Borsa işlemlerinin tescili.....	24
Madde 47 -Borsada alım satım yapanlar.....	25
Madde 48 -Borsa işlemlerine ilişkin yönetmelikler	26

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticaret Borsalarının Gelirleri ve Bütçe

Madde 49 -Borsa gelirleri	26
Madde 50 -Borsaya kayıt ücreti ve yıllık aidat	26
Madde 51 -Ücretler ve belge bedelleri.....	27
Madde 52 -Borsa bütçesi	27

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ürün İhtisas Borsaları

Madde 53 -Ürün ihtisas borsaları	27
---	----

DÖRDÜNCÜ KISIM

Birlik

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Madde 54 -Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	29
Madde 55 -Birlikte ehliyet, temsil ve imza yetkisi.....	29
Madde 56 -Birliğin görevleri	29
Madde 57 -Sektör meclisleri.....	32
Madde 58 -Türk-yabancı veya yabancı-Türk odalar ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu...32	
Madde 59 -Yüksek İstişare Kurulu.....	33

İKİNCİ BÖLÜM

Birlik Organları, Oluşumları ve Görevleri

Madde 60 -Birliğin organları	33
Madde 61 -Genel Kurul	33
Madde 62 -Genel Kurulun görevleri.....	34
Madde 63 -Oda ve borsa konseyleri	34
Madde 64 -Oda ve borsa konseylerinin görevleri	35
Madde 65 -Birlik Yönetim Kurulu	35
Madde 66 -Birlik Yönetim Kurulunun görevleri	36
Madde 67 -Birlik Yönetim Kurulunun yetkilerinin devri	36
Madde 68 -Yüksek Disiplin Kurulu	36
Madde 69 -Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri	37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birliğin Gelirleri

Madde 70 -Birlik aidatı	37
Madde 71 -Birlikçe alınacak ücretler	37
Madde 72 -Gelirler ve bütçe	38

BEŞİNCİ KISIM

Müşterek Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Personel

Madde 73 -Oda, borsa ve Birlik personeli	38
Madde 74 -Oda ve borsa genel sekreteri.....	38
Madde 75 -Birlik Genel Sekreteri	39
Madde 76 -Cezai takibat	39

İKİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

Madde 77 -Tahsilat	40
Madde 78 -Bütçelerden ayrılacak paylar.....	40
Madde 79 -İhale işleri ve hizmet alımı.....	40
Madde 80 -Kamulaştırma, şirket ve vakıf kurma.....	40

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının

Seçim Usulü

Madde 81 -Seçimlere ilişkin genel esaslar	41
Madde 82 -Seçim sandık kurulu	42
Madde 83 -Oda, borsa ve Birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri	42
Madde 84 -Oda ve borsa organlarının seçimleri.	43
Madde 85 -Birlik organlarının seçimi	44

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin ve Para Cezaları

Madde 86 -Disiplin cezalarının uygulanacağı haller.....	45
Madde 87 -Disiplin suç ve cezaları	45
Madde 88 -Disiplin soruşturmasının yürütülmesi	46
Madde 89 -Disiplin soruşturmasının açılması	46
Madde 90 -Savunma hakkı	46

Madde 91 -Ceza soruşturmalarının etkisi.....	47
Madde 92 -Kararların tebliği	47
Madde 93 -Para cezaları	47

BEŞİNCİ BÖLÜM

Faaliyetlerin Sona Erdirilmesi

Madde 94 -Organların görevlerine son verilmesi ve faaliyetten men edilmesi	48
Madde 95 -Oda ve borsaların lağvı ve tasfiyesi	48

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 96 -Toplantı ve karar yeter sayısı	49
Madde 97 -Vekâlet.....	49
Madde 98 -Huzur hakkı.....	50
Madde 99 -Odalar ve borsalar arası ilişki	50
Madde 100 -Denetim	50
Madde 101 -Yönetmelikler.....	50
Madde 102 -Uygulanmayacak hükümler	50
Madde 103 -Yürürlükten kaldırılan hükümler	50
Geçici Madde 1 -.....	50
Geçici Madde 2 -.....	51
Geçici Madde 3 -.....	51
Geçici Madde 4 -.....	51
Geçici Madde 5 -.....	51
Geçici Madde 6 -.....	51
Geçici Madde 7 -.....	51
Geçici Madde 8 -.....	51
Geçici Madde 9 -.....	51
Geçici Madde 10 -.....	52
Geçici Madde 11 -.....	52
Geçici Madde 12 -.....	52
Geçici Madde 13 -.....	52
Geçici Madde 14 -.....	52
Geçici Madde 15 -.....	52
Madde 104 -Yürürlük	52
Madde 105 -Yürütme	52

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE

ODALAR VE BORSALAR ORGAN SEÇİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK.....	53
--	----

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Madde 1 -Amaç	53
Madde 2 -Kapsam	53
Madde 3 -Dayanak	53
Madde 4 -Tanımlar	53

İKİNCİ BÖLÜM

Seçme ve Seçilme Yeterlilikleri

Madde 5 -Seçme Yeterlilikleri	54
Madde 6 -Seçilme Yeterlilikleri	54
Madde 7 -Adli Sicil Belgesi.	56
Madde 8 -Vergi Mükellefiyetinin Takibi.....	57

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda ve Borsa Organlarına Seçilecek Üye Sayısı

Madde 9-Oda ve Borsa Organlarına Seçilecek Üye Sayısı	57
---	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının Seçim Usul ve Esasları

Madde 10-Organ Üyelerinin Seçim Zamanı ve Görev Süresi	59
Madde 11-Seçim Usul ve Esasları	60
Madde 12-Meslek Komitesi ve Meclis Üyeleri Seçimi	61
Madde 13-Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri, Genel Kurul Delegeleri ve Disiplin Kurulu Üyeleri Seçimi	62
Madde 14-Birlik Başkanı Seçimi	62
Madde 15-Birlik Yönetim Kurulu Üyeleri Seçimi	63
Madde 16-Konsey Üyeleri Seçimi	63
Madde 17-Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri Seçimi	63
Madde 18-Oy Verme İşlemi	63
Madde 19-Sandıkların Açılması ve Oyların Tasnifi	64
Madde 20-Geçersiz Oy Pusulaları	65
Madde 21-Tutanak	66
Madde 22-İtirazların İncelenmesi	66
Madde 23- Seçimlerin İptali	67
Madde 24-Seçim Sırasında İşlenen Suçlar	67
Madde 25-Seçim Giderleri	67

BEŞİNCİ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarında Başkan ve Yardımcılıklarının Seçimi

Madde 26-Meslek Komitesi Başkanı ve Yardımcısı Seçimi	68
Madde 27-Meclis Başkanı, Yardımcıları ve Kâtip Üye Seçimi	68
Madde 28-Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları ve Sayman Üye Seçimi	68
Madde 29-Disiplin Kurulu Başkanı Seçimi	68
Madde 30-Birlik Başkan Yardımcıları ve Sayman Üye Seçimi	68
Madde 31-Konsey Başkanı ve Yardımcıları Seçimi	69
Madde 32-Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve Raportör Üye Seçimi	69
Madde 33-Oyların Eşitliği.	69
Madde 34-Görevden Alma	69

YEDİNCİ BÖLÜM

Müşterek Esaslar

Madde 35-Yönetim Kurulu Başkanlığında ve Birlik Başkanlığında Boşalma	69
Madde 36-Oda ve Borsa Organ Üyeliklerinde ve Genel Kurul Delegeliğinde Boşalma	70
Madde 37-Birlik Yönetim Kurulu, Konsey ve Yüksek Disiplin Kuruldu Üyeliklerinde Boşalma	70
Madde 38-Yedek Üyelerin Göreve Çağırılması	71
Madde 39-Görev Yasağı	71
Madde 40-Organların Göreve Başlama Tarihleri	71
Madde 41-Seçimlerde Gerçek ve Tüzel Kişilerle İlgili Olarak Uygulanacak Esaslar	71
Madde 42-Tüzel Kişilerin Organlarda Temsili	72
Madde 43-Siyasi Propaganda Yasağı	73
Madde 44-Bildirim Hükümleri	74
Madde 45-Kaldırılan Hükümler	74

Geçici Madde 1-	74
Geçici Madde 2-.....	74
Geçici Madde 3-.....	74
Madde 46-Yürürlük.....	74
Madde 47-Yürütme.....	74

ODALARDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK.....75

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Madde 1-Amaç	75
Madde 2-Kapsam.....	75
Madde 3-Dayanak	75
Madde 4-Tanımlar	75

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi ve Esasları

Madde 5-Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi.....	75
Madde 6-Mesleklerin Gruplandırılması Esasları.....	75

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyette Bulunan ve Yeni Kurulan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 7-Faaliyette Bulunan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması.....	76
Madde 8-Yeni Kurulan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması.....	77

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek Gruplarına Kayıt, İtiraz ve Ortak Veri Tabanı

Madde 9-Meslek Gruplarına Kayıt ve İtiraz.....	77
Madde 10-Ortak Veri Tabanı.....	78

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 11-Bildirim Hükümleri	78
Madde 12-Kaldırılan Hükümler	78
Geçici Madde 1-.....	78
Geçici Madde 2-.....	78
Madde 13-Yürürlük.....	78
Madde 14-Yürütme	78

TİCARET BORSALARINDA MESLEKLERİN GRUPLANDIRILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK79

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Madde 1-Amaç	79
Madde 2-Kapsam.....	79
Madde 3-Dayanak	79
Madde 4-Tanımlar.....	79

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi ve Esasları

Madde 5-Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi.....	79
Madde 6-Mesleklerin Gruplandırılması Esasları.....	80

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyette Bulunan ve Yeni Kurulan Borsalarda

Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 7-Faaliyette Bulunan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması 80

Madde 8-Yeni Kurulan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması 81

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek Gruplarına Kayıt, İtiraz ve Ortak Veri Tabanı

Madde 9-Meslek Gruplarına Kayıt ve İtiraz 81

Madde 10-Ortak Veri Tabanı 82

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 11-Bildirim Hükümleri 82

Madde 12-Kaldırılan Hükümler 82

Geçici Madde 1- 82

Geçici Madde 2- 82

Madde 13-Yürürlük 82

Madde 14-Yürütme 82

ODA VE BORSA ŞUBELERİ İLE ODA TEMSİLCİLİKLERİNİN

KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA YÖNETMELİK 83

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Madde 1-Amaç 83

Madde 2-Kapsam 83

Madde 3-Dayanak 83

Madde 4-Tanımlar 83

İKİNCİ BÖLÜM

Şubenin Kuruluşu, Çalışma Alanı, Görevleri ve Şubeye Dönüşüm

Madde 5-Şubenin Kuruluşu 83

Madde 6-Şubeye Dönüşüm 84

Madde 7-Şubenin Çalışma Alanı 85

Madde 8-Şubenin Görevleri 85

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şube Organları, Oluşumları ve Görevleri

Madde 9-Şube Organları 86

Madde 10- Şube Meclisi 86

Madde 11-Şube Meclisinin Görevleri 87

Madde 12-Oda ve Borsa Yetkilerinin Devri 87

Madde 13-Şube Yönetim Kurulu 87

Madde 14-Şube Yönetim Kurulunun Görevleri 88

Madde 15-Şube Yönetim Kurulunun Yetkilerinin Devri 88

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Şube Organlarının Seçimi

Madde 16-Şube Organlarının Seçimi 89

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bütçe ve Muhasebe

Madde 17-Şube Bütçesi	89
Madde 18-Şube Muhasebesi.....	90

ALTINCI BÖLÜM

Temsilcilik

Madde 19-Temsilcilik	90
Madde 20-Temsilciliğin Görevleri	91

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 21-Şube Personeli	91
Madde 22-Şube Müdürü	91
Madde 23-Yazışmalar	91
Madde 24-Toplantılar	92
Madde 25-Vekalet.....	92
Madde 26-Huzur Hakkı	92
Madde 27-Denetim	92
Madde 28-Şube Organlarının Görevlerine Son Verilmesi ve Faaliyetten Men Edilmesi.....	93
Madde 29-Şubelerin Lağvedilmesi ve Tasfiyesi.....	93
Geçici Madde 1-.....	93
Geçici Madde 2-.....	93
Geçici Madde 3-.....	93
Madde 30-Yürürlük.....	93
Madde 31-Yürütme.....	93

ODA VE BORSA ÜYELERİNE VERİLECEK DİSİPLİN VE PARA CEZALARI İLE

DİSİPLİN KURULU VE YÜKSEK DİSİPLİN KURULU HAKKINDA YÖNETMELİK	95
Madde 26-Disiplin kurulunun oluşumu	95

GENELGELER

23. 6.2008 tarih ve 26377 sayılı Genelge	97
01. 07.2008 tarih ve 27776 sayılı Genelge	99
04. 07.2008 tarih ve 28564 sayılı Genelge	101
05. 08.2008 tarih ve 33135 sayılı Genelge	102
06.10.2008 tarih ve 40420 sayılı Genelge	104
06.11.2008 tarih ve 44409 sayılı Genelge	105
26.11.2008 tarih ve 47115 sayılı Genelge	106
02.12.2008 tarih ve 47859 sayılı Genelge	108
02.12.2008 tarih ve 47860 sayılı Genelge	110
02.12.2008 tarih ve 47861 sayılı Genelge	115
02.12.2008 tarih ve 47862 sayılı Genelge	117

SEÇİM REHBERİ

1.SEÇİM ÖNCESİ İŞLEMLER

Ortak veri tabanı	121
Vergi mükellefiyetinin takibi	121
İlçe seçim kuruluna başvuru	121
Meslek grubu değişiklikleri	121
Yeni kaydolan üyelerin seçmen listesine dahil edilmesi	121

İki yıllık üyelik süresini seçim tarihinde dolduracak olanlar.....	121
Listelerin incelenmesi, ilanı ve kesinleşmesi	122
Seçim mahalli, diğer hazırlıklar.....	122

2. ORGAN SEÇİMLERİNE KATILMA VE SEÇİLME NİTELİKLERİ

Seçmen nitelikleri.	122
Tüzel kişilerin seçmenliği.....	123
Organlara seçilebilmek için gerekli nitelikler.....	123
Görev yasakları	123

3. MESLEK KOMİTESİ, MECLİS, YÖNETİM KURULU VE DİSİPLİN KURULU SEÇİMLERİ

Genel.....	124
Meslek komiteleri üye sayısı.....	124
Meclis üye sayısı.....	125
Yönetim Kurulu üye sayısı	125
Meclis üyelerinin meslek komitesi asıl üyeleri arasından seçilme zorunluluğu	125
Oy pusulasına tüzel kişilerin unvanının yazılması gerekliliği	125
Yönetim kurulu başkan ve üyeleri seçiminde aynı oy pusulasının kullanılması.....	125
Disiplin kurulu üyelerinin seçiminde oy pusulalarının özelliği.....	126

4. SEÇİM SIRASINDAKİ İŞLEMLER

Genel.....	126
Yetki belgesi	126
Oy pusulası ve zarfı, oyun kullanılması	126
Tüzel kişi ve temsilcilerinin seçilmesi.....	127
Sandıkların açılması ve oyların tasnifi	127
Geçersiz oy pusulaları.	128
Tutanak.....	129

5. İTİRAZLAR 129

6. SEÇİM SONRASI İŞLEMLER

Meslek komitesine seçilen üyelerin temsilcilerini bildirme zorunluluğu	130
Milletvekili ve belediye başkanlarının istifa zorunluluğu	130
Adli Sicil Belgesini ibraz zorunluluğu.....	131
Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi olarak kurulan odaların organlarında görev alanların tercih yapma zorunluluğu.....	131
Birden fazla oda veya borsa organlarına seçilenlerin tercih yapma zorunluluğu... 131	

7. ORGAN BAŞKAN VE YARDIMCILARININ SEÇİMİ (Organ Seçimleri Yönetmeliğinin konuya ilişkin hükümleri)

Madde 26- Meslek Komitesi Başkanı ve Yardımcısı Seçimi.....	131
Madde 27- Meclis Başkanı, Yardımcıları ve Kâtip Üye Seçimi.....	132
Madde 28- Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları ve Sayman Üye Seçimi	132
Madde 29- Disiplin Kurulu Başkanı seçimi	132
Madde 33- Oyların eşitliği.....	132

8. UYGULAMADA YAŞANAN TEREDDÜTLER VE YORUMLAR

Yönetim kurulu başkanının istifası halinde uygulanacak prosedür.....	132
Disiplin kurulu üyelerinin taşınması gerekli öğrenim şartı.	133
Odaların üye sayısının hesaplanmasında dikkat edilecek hususlar.	133

Askıdaki üyenin aidat borçlarının tamamını ödemesi halinde seçimlere iştirak edebileceği.	133
Seçmen listeleri askıya çıktıktan sonra listeye itiraz	133
Seçim sandık kuruluna ibraz edilecek yetki belgesi ile ilgili hususlar.....	133
Yeminli mali müşavirlikle iştirak eden şirketlerin seçme ve seçilme ehliyetleri.....	134
Organ seçimlerinde vekaleten oy kullanmanın mümkün olmadığı.....	134
İptal edilmesi nedeniyle yenilenecek meslek komitesi seçiminde adayların daha önceki listede yer alan adaylardan farklı olabileceği.....	134
Sigorta acentelerinin odaya üye kaydedilip, seçimlere iştirak ettirilebileceği.....	135
Esnaf ve küçük sanatkar odalarının organlarında görev alanların oda ve borsa organlarına seçilmeleri halinde uygulanacak prosedür.....	135
Görev yasakları	135
9. ODA VE BORSA ŞUBE ORGANLARININ SEÇİMLERİ	136

Oda ve Borsa organ seçimleriyle ilgili mevzuat

- 5174 sayılı Kanun (81, 82, 83, 84 üncü maddeleri)
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik
- Oda ve Borsa Üyelerine Verilecek Disiplin ve Para Cezaları İle Disiplin Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulu Hakkında Yönetmeliğin 26 ncı maddesi
- Oda ve Borsa Şubeleri ile Oda Temsilciliklerinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Yönetmelik
- Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik
- Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik

Not: Yukarıda sayılan mevzuat bilgi amaçlı olarak ekte verilmiştir. Ancak bu mevzuatın Resmi Gazetede neşredilmiş nüshaları esastır.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU

Resmi Gazete Tarihi: 01.06.2004 Sayısı:25479

Kanun No. 5174

Kabul Tarihi : 18.5.2004

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluş ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun; ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluşlarına, organlarının nitelikleri ve seçim usulleri ile organlık vasfını yitirme hâl ve usullerine, görev ve yetkileri ile çalışma usullerine, üyeleri ile olan karşılıklı hak ve yükümlülüklerine, gelir ve harcamaları ile bütçelerine ilişkin esasları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunun uygulanmasında;

- Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
 - Oda: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,
 - Borsa: Ticaret borsası ve ürün ihtisas borsası unvanını taşıyan ürün borsalarını,
 - Birlik: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
 - Personel: Oda, borsa ve Birlikte çalışanları,
- ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Odalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Odalara İlişkin Genel Esaslar

Odalar

MADDE 4. - Odalar; üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve bu Kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla odalara verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Odaların kurulması

MADDE 5. - Odalar illerde, Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlığın kararı ile kurulur.

Bir ilde oda kurulabilmesi için ticaret siciline kayıtlı ve bu Kanunda belirtilen nitelikleri haiz en az bin tacir ve/veya sanayici veya deniz ticareti ile iştigal edenlerin Birliğe yazılı başvuruda bulunması zorunludur.

Müstakil sanayi odası kurulabilmesi için o ilde faaliyet gösteren sanayicilerin yarısından fazlasının yazılı talebi şarttır.

Mevcut ticaret ve sanayi odasından ayrılan sanayicilerin, Kanunda öngörülen usul ve esaslara uygun olmak kaydıyla, müstakil sanayi odası kurması halinde, o ildeki ticaret ve sanayi odası, ticaret odası adını alır.

Mevcut ticaret ve sanayi odasının ayrı odalar halinde kurulmasıyla, ticaret ve sanayi odasına bir önceki yıl sanayiciler tarafından ödenmiş olan yıllık ve munzam aidat tutarlarının yarısı, sanayi odasının organ seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde yeni kurulan sanayi odasına devredilir.

Coğrafi bölge odaları kurulabilmesi; bölge illerindeki toplam üye sayısının yarısından fazlasının, Birliğe yazılı müracaatı veya il oda meclislerinin ayrı ayrı üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla ve Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlığın kararı ile gerçekleşir.

Tezgâh, cihaz, makine gibi muharrik kuvvet kullanarak ham madde, yarı ve tam mamulleri, özellik, içerik, bileşim veya şeklini kısmen veya tamamen değiştirmek amacıyla işleyerek, seri halde veya standart olarak yeni bir ürün üretmek suretiyle katma değer oluşturan işyerleri ile yer altı kaynaklarının çıkarılıp işlendiği yerleri işletenler ve bilişim teknolojisi ve yazılım üretenler en az on işçi çalıştırmak şartıyla bu Kanunun uygulanması bakımından sanayici sayılır.

Ancak;

a) Seri halinde hazır elbise üretmeyen terziler, fabrika halinde işletilmeyen fırınlar, lokantacı, elbise temizleyici ve benzerleriyle mamullerini toptan satmayı perakende olarak doğrudan doğruya tüketiciye satan kunduracı, şekerci, tatlıcı gibi işletmeler,

b) Şehir, kasaba ve köylerdeki su temizleme, arıtma, süzme ve dağıtma tesisleri,

c) İşlemek üzere, üretimleri nev'inden hariçten ham madde almamaları şartıyla, arazide ekim, dikim, bakım ve yetiştirme yollarıyla bitki, hayvan veya hayvan mahsullerinin, bizzat yetiştiricileri tarafından işlenip değerlendirilmesi işlerine tahsis edilen yerler,

d) Üniversiteler, meslek liseleri ve benzeri okulların üretim yapan atölye ve laboratuvarları, meslek kursları ve cezaevlerindeki atölyeler gibi öğretim ve eğitim amacıyla işletilen yerler,

e) Doğrudan doğruya Milli Savunma Bakanlığı teşkilâtına bağlı olarak çalıştırılan askerî sanayi müesseseleri,

Sanayici sayılmazlar.

Deniz ticaret odası kurmak için, ticaret siciline kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerden;

- a) Gemi sahipleri, donatanlar ve donatma iştirakleri, gemi işletenler,
- b) Gemi acenteleri,
- c) Gemi alım satım, navlun komisyoncuları, forvarderler,
- d) Stivedor ve puantaj firmaları,
- e) Gemi klas müesseseleri, deniz sigorta müesseseleri ve acenteleri ile deniz ekspertiz kuruluşları ve sürveyörleri,
- f) Deniz malzemesi, kumanyacılar ve deniz sanayi malzemesi alım satımı yapan firmalar, gemi akaryakıt ikmal ve sağlama işiyle uğraşan firmalar,
- g) Marina ve liman işletme firmaları,
- h) Balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar,
- ı) Yat turizmi, balıkçı gemiciliği, kafes balıkçılığı, denizaltı su hizmetleri, gezinti tekneleri, kruvaziyer turizmi, dip kaynakları ve deniz kumcuları, denizde atık ve çevre temizliği ile uğraşan firmalar, gemi ve yat inşa ve yan sanayi firmaları, su üstü ve su altı deniz sporları ile uğraşan firmalar,

Başvuruda bulunabilirler. Ancak, başvuru sahiplerinin en az yüzde onunun gemi sahibi olması gerekir.

Odaların kuruluş ve çalışma alanları

MADDE 6. - Odaların kuruluş ve çalışma alanları, il sınırlarıdır. Kuruluş ve çalışma alanları içinde aynı unvanda başka bir oda kurulamaz.

Odaların çalışma alanları, çevre illeri de kapsayacak şekilde ve o illerde ilgili oda kuruluncaya kadar geçerli olmak üzere, Birlik Yönetim Kurulu tarafından genişletilebilir veya daraltılabilir.

Oda şubeleri

MADDE 7. - İlçenin bulunduğu ilde kurulu oda nev'inden olmak şartıyla, bir ilçede faaliyet gösteren tacir ve/veya sanayici sayısı bini aştığı takdirde ticaret ve sanayi odası şubesi veya ticaret odası şubesi, faaliyet gösteren sanayici sayısı ikiyüzelliyi aştığı takdirde sanayi odası şubesi; faaliyet gösteren deniz taciri sayısı yüzü aştığı takdirde deniz ticaret odası şubesi, ilgili oda yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin kararı ile kurulur.

Bölge odaları kapsadıkları illerde şube kurabilirler. Bölge odasının kurulması ile kurucu il odaları şube haline dönüşür. İlçe odaları, meclislerinin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla il odasının şubesine dönüşebilirler.

Şubelerde, o ilçede faaliyet gösteren tacir veya sanayici üyeler arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle en az on kişilik meclis oluşturulur. Meclis üyeleri kendi aralarından bir başkan ile bir başkan yardımcısı ve beş kişiden oluşan yönetim kurulu üyelerini seçer. Aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Yönetim, kendi arasından bir şube başkanı ve başkan yardımcısı ile bir sayman belirler.

Odalar, yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin onayıyla bazı yetkilerini şube meclisine devredebilir.

Şubelerin kuruluş ve işleyişi, bütçeleri, odaların görevlerinden hangilerinin şubeler tarafından yerine getirileceği ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Oda temsilcilikleri

MADDE 8. - Oda şubesi bulunmayan ilçelerde, beldelerde ve endüstri bölgeleri ile organize sanayi bölgelerinde oda yönetim kurulunun teklifi ve meclis kararı ile oda temsilciliği kurulabilir.

Oda temsilciliği, faaliyet gösteren ve oda yönetim kurulu kararı ile belirlenen bir üye veya oda personeli tarafından yerine getirilir. Oda temsilcisine yardımcı olmak üzere ihtiyaç duyulacak personel, yetkileri belirlenerek oda yönetim kurulu tarafından atanır.

Oda temsilcilerine verilecek görev ve yetkiler, Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Odalar, çalışma alanları dışındaki yerlerde şube, temsilcilik ve benzeri birimler açamazlar.

Odalara kayıt zorunluluğu

MADDE 9. - Ticaret siciline kayıtlı tacirler ve 5 inci maddeye göre sanayici ve deniz taciri sıfatını haiz tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların şubeleri ve fabrikaları, buldukları yerdeki odaya kaydolmak zorundadırlar. Meslek gruplarına göre yapılacak üye kayıtları, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur.

Bir merkeze bağlı olduğu halde, ister merkezin bulunduğu odanın, ister başka odanın çalışma alanı içinde olan müstakil sermayesi ve müstakil muhasebesi bulunan ve/veya muhasebesi merkezde tutulduğu ve müstakil sermayesi bulunmadığı halde kendi başına sınıî faaliyet ve ticarî muamele yapan yerler ve satış mağazaları bu Kanunun uygulanması bakımından şube sayılır.

Sanayi odası kurulan illerde sanayiciler, sanayi odasına kaydolmakla ticaret odasına kaydolma yükümlülüğünü de yerine getirmiş olurlar. Sanayi işletmesi sahiplerinin, sınıî nitelikli işlerinin gereği olarak meşgul oldukları ticaret işleri bunların sanayici vasfını ortadan kaldırmaz; bunlar isterlerse ticaret odasına da kaydolabilirler.

Sanayiciler, kendi sanayi ürünlerini satmak üzere birden fazla satış yeri açtıkları takdirde, fazlası için satış yerlerinin bulunduğu ticaret ve sanayi veya ticaret odasına da kaydolmak zorunda oldukları gibi; kendi sanayi ürünlerinin satış dışında başka ticarî işlerle uğraştıkları takdirde, ticaret ve sanayi veya ticaret odasına da kaydolmakla yükümlüdürler.

Sermayesinin tamamı Devlete ve özel idarelere veya belediyelere veya bunların ortaklığına ait olan iktisadî müesseselerle bunların şubeleri, özel kanun veya sözleşme ile kurulmuş olup, Devletin ve özel idarelerin veya belediyenin iştiraki bulunan tüzel kişiliği haiz müesseseler veya bunların şubeleri ve fabrikaları, buldukları ildeki odalara kaydolmak zorundadırlar.

Ticaret siciline kayıtlı gerçek ve tüzel kişilerden 5 inci maddede belirtilen deniz tacirleri ile beşinci fıkra hükmünde belirtilenlerden deniz ticaretiyle uğraşanlar, buldukları ildeki deniz ticaret odasına kaydolmak zorundadırlar. Bu kapsamda sayılanlar, deniz ticaret odasına kaydolmakla diğer odalara kaydolma yükümlülüğünü de yerine getirmiş sayılırlar. Ancak, bu kapsamdakiler,

deniz ticaret odasına kaydolmasını gerektiren faaliyetler dışında başka işlerle de uğraştığı takdirde, ayrıca ilgili odaya da kaydolmak zorundadır.

Odalara kaydı zorunlu olan gerçek ve tüzel kişilerle bunların şubeleri, kamu kurumu niteliğindeki başka meslek kuruluşlarına, birlik ve teşekküllere üye olmaya ve aidat ödemeye mecbur tutulamaz.

Bu maddede düzenlenen kayıt zorunluluğunu bir ay içinde yerine getirmeyenler, odalar tarafından re'sen kaydedilir ve durum kendilerine tebliğ edilir.

Değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 10. - Odalara kayıt zorunluluğu bulunanlar, durumlarında meydana gelen ve Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilânı gereken her türlü değişikliği, gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde, kayıtlı oldukları odalara bildirmek zorundadır. Ticaret siciline tescilli zorunlu olup da yasal şekil ve sürede tescil ettirilmemiş olan bir hususu haber alan ilgili oda, bu yasal zorunluluğu yerine getirmeyenlerin durumlarını gerekli sicil değişikliklerinin yapılması için ilgili ticaret sicil memurluğuna bildirir. Ticaret sicil memurluğu, bu bildirim üzerine gerekli işlemleri yapmakla yükümlüdür.

İçinde bulunulan yıldan önceki iki yıldan itibaren adresleri ve durumları tespit edilemeyenler ile bu süre zarfında aidat ödemeyen üyelerin isimleri, oda yönetim kurulu kararıyla, meslek grupları ve seçmen listelerinden silinir; aidat tahakkukları durdurulur. Bu fıkra hükmünün gereğinin her yılın ocak ayı içinde yerine getirilmesinden oda yönetim kurulu sorumludur.

Yukarıdaki fıkrada anılan oda yönetim kurulu kararını takip eden yılbaşından itibaren iki yıl içinde, ilgilinin üyesi bulunduğu odaya müracaatla adres ve durumunu bildirmemesi halinde, oda yönetim kurulunun teklifi ve meclis kararıyla ticaret sicil kaydının re'sen silinmesi için ticaret sicil memurluğuna ihbarda bulunulur. İhbarı takip eden ayın ilk günü itibarıyla oda kaydı silinmiş sayılır. Bu süre içerisinde durumunu bildiren üyelerin aidat tahakkukları başlatılır. Ancak bu durumda olanlar tüm aidat borçlarını ödemedikçe seçmen listelerine tekrar kaydedilemezler.

Ticaret sicilinden re'sen veya işin bırakılması halinde üyenin talebi üzerine kayıt silinmesine ilişkin ilânlar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ücretsiz olarak yayımlanır.

Sanayici vasfını yitirdikleri, başvuru üzerine veya re'sen tespit olunan sanayi odası üyelerinin sanayi odasından kayıtları silinir. Ancak bunlardan ticaret odasına kayıtlı olmayanların ticarî faaliyetlerinin devam etmesi halinde durum, re'sen kayıtlarının yapılması için ilgili ticaret odasına bildirilir.

Ticaret odasına kayıtlı iken sonradan sanayicilik vasfını kazanan üyelerin tacirlik sıfatı devam ediyorsa, kaydı silinmeden; etmiyorsa, kaydı re'sen silinerek, sanayi odasına üye kaydı yapılmak üzere durum değişikliğine ilişkin bildirim ticaret odasınca en geç otuz gün içinde ilgili sanayi odasına bildirilir.

Odalarda ehliyet, temsil ve imza yetkisi

MADDE 11. - Odalar, taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehin etmeye, ödünç para almaya, kamulaştırma yapmaya, sosyal

faaliyetleri desteklemeye, özendirmeye, bağış ve yardımlarda bulunmaya, okul ve derslik yapmaya, burs vermeye, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere ortak olmaya ve benzeri hukukî işlemler yapmaya yetkilidirler.

Odanın hukukî temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Odayı, yönetim kurulu başkanı ile en az bir yönetim kurulu üyesinin veya genel sekreterin ortak imzaları bağlar.

Odaların görevleri

MADDE 12. - Odaların görevleri şunlardır:

a) Meslek ahlâkını, disiplini ve dayanışmayı korumak ve geliştirmek, ticaret ve sanayinin kamu yararına uygun olarak gelişmesine çalışmak.

b) Ticaret ve sanayiye ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmek.

c) Ticaret ve sanayiye ait her türlü incelemeleri yapmak, bölgeleri içindeki iktisadî, ticarî ve sınaî faaliyetlere ait endeks ve istatistikleri tutmak, başlıca maddelerin piyasa fiyatlarını takip ve kaydetmek ve bunları uygun vasıtalarla yaymak.

d) 26 ncı maddedeki belgeleri düzenlemek ve onaylamak.

e) Meslek faaliyetlerine ait konularda resmî makamlara teklif, dilek ve başvurularda bulunmak; üyelerinin tamamının veya bir kesiminin meslekî menfaati olduğu takdirde meclis kararı ile bu üyeleri adına veya kendi adına dava açmak.

f) Çalışma alanları içindeki ticarî ve sınaî örf, adet ve teamülleri tespit etmek, Bakanlığın onayına sunmak ve ilân etmek.

g) Üyeleri tarafından uyulması zorunlu meslekî karar almak.

h) Yurt içi ve yurt dışı fuar ve sergilere katılmak.

i) Gerektiğinde 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun 125 inci maddesinde sayılan mal ve hizmetlerin azamî fiyat tarifelerini, kendi üyeleri için, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak tespit etmek ve onaylamak.

j) Deniz ticaretinin kamu yararına, millî ulaştırma ve deniz ticareti politikasına uygun şekilde gelişmesine çalışmak.

k) Millî ve milletlerarası deniz ticaretine ait incelemeler yapmak ve bu konudaki bilgileri sağlamak, Türkiye limanları arası ve yurt dışı navlun, acente komisyonu ve ücretleri ile liman masrafları gibi bilgileri toplamak ve bunları mümkün olan vasıtalarla en seri şekilde yaymak, dünya deniz ticaretindeki en son gelişmeleri izlemek, istatistikler tutmak ve bunları ilgililere duyurmak.

l) Deniz ticaretine ait ticarî örf, teamül ve uygulamaları tespit ve ilân etmek, navlun anlaşmaları, konişmento ve benzeri evraka ait tip formları hazırlamak.

m) Yabancı gemi sahip ve donatanları ile denizcilikle ilgili müesseselere Türkiye limanlarının imkânları, çalışma şekilleri, tarifeleri ve liman masrafları hakkında bilgi vermek ve onlardan benzeri bilgileri sağlamak.

n) Deniz ticareti ile ilgili milletlerarası kuruluşlara üye olmak ve delege bulundurmak.

o) İlgililerin talebi üzerine deniz ticareti ile ilgili ihtilaflarda hakemlik yapmak.

p) Deniz acenteliği hizmet ücret tarifelerini hazırlamak ve Bakanlığın onayına sunmak.

r) Sair mevzuatın verdiği görevlerle, ilgili kanunlar çerçevesinde Birlik ve Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

s) Birliğin belirlediği standartlara göre üye kayıtlarını tutmak ve üyelik aidatlarına ilişkin belgeleri saklamak ve bunları Birliğe talep halinde bildirmek.

t) Mevzuatla bakanlıklara veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen işlerin, bu Kanunda belirtilen kuruluş amaçları ve görev alanı çerçevesinde odalara tevdi halinde bu işleri yürütmek.

u) Üyelerinin ihtiyacı olan belgeleri vermek ve bunlara ilişkin gerekli hizmetleri yapmak.

v) Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip Birliğe teklifte bulunmak.

y) Üyeleri hakkındaki tüketici şikâyetlerini incelemek ve kuruluş amaçları doğrultusunda diğer faaliyetlerde bulunmak.

z) Ticaret ve sanayi odalarınınca, odalar ayrı olan illerde ise sanayi odalarınınca sanayiciler için kapasite raporları düzenlemek.

Odalar, bunlardan başka mevzuat hükümleri çerçevesinde;

a) Ticaret mallarının niteliklerinin belirlenmesine yönelik lâboratuvarlar kurmak veya bunlara iştirak etmek, uluslararası kalibrasyon, test ölçme lâboratuvarı kurmak veya iştirak etmek, belgelendirme hizmetleri sunmak,

b) Milli Eğitim Bakanlığının izin ve denetiminde ticaret, denizcilik ve sanayi ile ilgili kursları açmak, açılan kurslara yardımda bulunmak, yurt içinde ve dışında ihtiyaç duyulan alanlar için öğrenci okutmak ve stajyer bulundurmak; meslekî ve teknik eğitim ve öğretimi geliştirme ve yönlendirme çalışmaları yapmak, kendi üyelerinin işyerleriyle sınırlı olmak üzere, 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu kapsamına alınmamış meslek dallarında bu uygulamaya ilişkin belgeleri düzenlemek,

c) İlgililerin talebi halinde, ticarî ve sınıî ihtilaflarda hakem olmak, tahkim kurulları oluşturmak,

d) Açılmış veya açılacak olan sergiler, panayırılar, umumi mağazalar, depolar, müzeler ve kütüphanelere katılmak,

e) Yetkili bakanlıkça uygun görülen alanlarda sanayi siteleri, endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, teknoparklar,

teknoloji merkezleri kurmak ve yönetmek; 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu çerçevesinde serbest bölge kurucu ve işleticisi veya işleticisi olmak, antrepo işletmek ve fuar alanları, kongre merkezleri ile ticaret merkezleri kurmak, işletmek veya kurulmuş olanlara iştirak etmek,

Görevlerini de yaparlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Oda Organları, Oluşumları ve Görevleri

Oda organları

MADDE 13. - Odanın organları şunlardır:

- a) Meslek komiteleri.
- b) Meclis.
- c) Yönetim kurulu.
- d) Disiplin kurulu.

Oda meslek komiteleri

MADDE 14. - Oda meslek komiteleri, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek beş veya yedi kişiden, üye sayısı onbini aşan odalarda beş, yedi, dokuz veya onbir kişiden oluşur. Asıl üyeler kadar da yedek üye seçilir.

Komite kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Meslek komitesi üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan odalar ve borsaların meslek komiteleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek komitelerinin üye sayılarının tespiti ve diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Oda meslek komitelerinin görevleri

MADDE 15. - Oda meslek komitelerinin görevleri şunlardır:

- a) Meslekleri ile ilgili incelemeler yapmak, yararlı ve gerekli gördükleri tedbirleri görüşülmek üzere yönetim kuruluna teklif etmek.
- b) Meslek komitesiyle ilgili olarak meclis gündeminde yer alan konularda başkan, başkan yardımcısı veya uygun görülen üyelerin, oy kullanmamak üzere meclis toplantısına katılmasına karar vermek.
- c) Mesleklerine ait işler hakkında, meclis veya yönetim kurulu tarafından bilgi istenmesi halinde, bu konuda araştırma yapmak ve istemi cevaplandırmak.
- d) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Oda meclisi

MADDE 16. - Oda meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek üyelerden oluşur. Meslek komiteleri beş kişiden oluşan gruplarda ikişer, yedi kişiden oluşan gruplarda üçer, dokuz kişiden oluşan gruplarda dörder, onbir kişiden oluşan

gruplarda beşer meclis üyesi seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Meclis, kendi üyeleri arasından dört yıl için başkan ile bir veya iki başkan yardımcısı seçer.

Meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet alanında bulunan odalar ve borsaların meclisleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Meclis başkanı ve yardımcıları yönetim kurulu ve disiplin kurulu başkan ve üyeliğine seçilemezler.

Üst üste iki dönem meclis başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Oda meclisinin görevleri

MADDE 17. - Oda meclisinin görevleri şunlardır:

- a) Oda yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.
- b) Kendi üyeleri arasından Birlik genel kurulu delegelerini seçmek.
- c) Yönetim kurulu tarafından yapılacak teklifleri inceleyip karara bağlamak.
- d) Uyulması zorunlu meslekî kararlar almak.
- e) Çalışma alanları içindeki ticarî ve sınaî örf, adet ve teamülleri tespit ve ilân etmek.
- f) Aylık mizanı ve aktarma taleplerini incelemek ve onaylamak.
- g) Üyeleri arasında veya üyelerin yapmış oldukları sözleşmede yer alması halinde bu sözleşmelerle ilgili olarak çıkan ihtilafları çözmek üzere tahkim müesseseleri kurmak, mahkemeler tarafından istenecek hakem ve bilirkişi listelerini onaylamak.
- h) Odaya kayıtlı üyeler hakkında disiplin kurulu tarafından teklif edilecek cezaları karara bağlamak.
- i) Yıllık bütçe ve kesin hesapları onaylamak ve yönetim kurulunu ibra etmek, sorumluluğu görülenler hakkında takibat işlemlerini başlatmak.
- j) Taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehin etmeye, ödünç para almaya, kamulaştırma yapmaya, okul ve derslik yapmaya, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere ortak olmaya karar vermek.
- k) Oda iç yönergesini kabul etmek ve Birliğin onayına sunmak.
- l) Yönetim kurulunca odaya kayıt zorunluluğuna veya üyelerin derecelerine ilişkin olarak verilecek kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve kesin karara bağlamak.
- m) Mesleklerle ve sorunlara göre ihtisas komisyonları ve danışma kurulları kurmak.
- n) Yurt içi ve yurt dışı sınaî, ticarî ve ekonomik kuruluşlara üye olmak ve kongrelerine delege göndermek.

o) Tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden ve odaya olan aidat borçlarını, yangın, sel, deprem ve benzeri tabîî afetler gibi, iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat borçlarının ve gecikme zamlarının affı ve/veya yeniden yapılandırılmaları ile oda veya üyeler adına açılacak davalar konusunda yönetim kurulundan gelen teklifleri inceleyip karara bağlamak ve gerekli gördüğünde bu yetkisini yönetim kuruluna devretmek.

p) Oda çalışmalarına veya Türk ekonomik hayatına önemli hizmetler vermiş kimselere meclisin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla şeref üyeliği vermek.

r) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Oda yönetim kurulu

MADDE 18. - Oda yönetim kurulu, dört yıl için seçilen, meclis üye sayısı yirmi-den az olan odalarda beş; yirmi ile yirmidokuz arasında olanlarda yedi; otuz ile otuzdokuz arasında olanlarda dokuz; kırk ve daha fazla olanlarda onbir kişiden oluşur.

Meclis kendi üyeleri arasından yönetim kurulunun başkanını, asıl ve yedek üyelerini tek liste halinde seçer. Yönetim kurulu, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir veya iki başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçer.

Üst üste iki dönem yönetim kurulu başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Bir odanın yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, aynı zamanda başka bir oda veya borsanın meclisinde de görev alamazlar.

Toplantı gündemi başkan veya yokluğunda yetkilendirdiği başkan yardımcısı tarafından belirlenir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az üçte birinin başvurusu ile toplantının başlamasına kadar, gündeme yeni madde eklenir.

Oda yönetim kurulunun görevleri

MADDE 19. - Oda yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mevzuat ve meclis kararları çerçevesinde oda işlerini yürütmek.
- b) Bütçeyi, kesin hesabı ve aktarma tekliflerini ve bunlara ilişkin raporları oda meclisine sunmak.
- c) Aylık hesap raporunu oda meclisinin incelemesi ve onayına sunmak.
- d) Oda personelinin işe alınmalarına ve görevlerine son verilmesine, yükselme ve nakillerine karar vermek.
- e) Disiplin kurulunun soruşturma yapmasına karar vermek, bu Kanun uyarınca verilen disiplin ve para cezalarının uygulanmasını sağlamak.
- f) Hakem, bilirkişi ve eksper listelerini hazırlamak ve onaylanmak üzere meclise sunmak.
- g) Bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen belgeleri tasdik etmek.
- h) Odanın bir yıl içindeki faaliyeti ve bölgesinin iktisadî ve sınaî durumu hakkında yıllık rapor hazırlayıp meclise sunmak.
- ı) Hazırladığı oda iç yönergesini meclise sunmak.
- j) Ticaret ve sanayiye ait her türlü incelemeyi yapmak, çalışma alanı için-

deki ticarî ve sınaî faaliyetlere ait endeks ve istatistikleri tutmak ve meclisçe belirlenen maddelerin piyasa fiyatlarını takip ve kaydetmek ve bunları uygun vasıtalarla ilân etmek.

k) Oda personelinin disiplin işlerini bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen esas ve usuller çerçevesinde karara bağlamak.

l) Yüksek düzeyde vergi ödeyen, ihracat yapan, teknoloji geliştiren üyelerini ödüllendirmek.

m) Bütçede karşılığı bulunması kaydıyla sosyal faaliyetleri desteklemek ve özendirmek, bağış ve yardımlarda bulunmak, burs vermek, meclis onayı ile okul ve derslik yapmak.

n) Hakem veya hakem heyeti seçmek.

o) Bu Kanunla ve sair mevzuatla odalara verilen ve özel olarak başka bir organa bırakılmayan diğer görevleri yerine getirmek.

Oda yönetim kurulunun yetkilerinin devri

MADDE 20. - Oda yönetim kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını başkana, üyelerinden birine veya birkaçına yahut genel sekretere devredebilir.

Oda disiplin kurulu

MADDE 21. - Oda disiplin kurulu, meclisçe odaya kayıtlı olanlar arasından dört yıl için seçilen altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder.

Disiplin kurulu üyelerinde aranılacak şartlar, Birliğin uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Oda disiplin kurulunun görevleri

MADDE 22. - Oda disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

a) Odaya kayıtlı üyelerin disiplin soruşturmalarını bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmek.

b) Meclise, odaya kayıtlı üyeler hakkında disiplin ve para cezası verilmesini önermek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda Gelirleri ve Bütçe

Oda gelirleri

MADDE 23. - Odaların gelirleri şunlardır:

a) Kayıt ücreti.

b) Yıllık aidat.

c) Munzam aidat.

d) Yapılan hizmetler karşılığı alınan ücretler.

e) Belge bedelleri.

f) Yayın gelirleri.

- g) Bağış ve yardımlar.
- h) Para cezaları.
- ı) İştirakler kârı.
- j) Gemilerden alınacak ücretler.
- k) Misil zamları.
- l) Menkul ve gayrimenkul sermaye iratları, şirket kârları ve döviz gelirleri.
- m) Tarife tasdik ücreti.
- n) Sair gelirler.

Odalarda kayıt ücreti ve yıllık aidat

MADDE 24. - Üyeler odaya kaydı sırasında kayıt ücreti ve her yıl için yıllık aidat ödemekle yükümlüdür.

Kayıt ücreti ile yıllık aidat, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz.

Kayıt ücretinin alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz. Kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarları Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle gösterilecek usullere göre belirlenecek dereceler üzerinden ve tarifelere göre tespit olunur. Tarifeler, oda yönetim kurulunun teklifi, meclisin onayı ile yürürlüğe girer. Birden fazla odaya kayıt zorunluluğunda olanlardan alınacak kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarı da yönetmelikte gösterilen usullere göre tespit edilir.

Derecelerini durumlarına uygun bulmayanlar, yönetmelikte gösterilecek usullere göre ve on gün içinde oda meclisine itiraz edebilirler. İtirazlar meclisçe karara bağlanıncaya kadar kayıt ücreti ve yıllık aidatın ihtilafı kısmı tahsil olunmaz.

Yıllık aidat her yılın haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenir. Yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık aidatları, durumun kendilerine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Şubelere kayıtlı olan üyeler, bu maddede belirlenen kayıt ücreti ve aidatların yarısı kadar ödeme yaparlar.

Munzam aidat ve navlun hasılatından alınacak pay

MADDE 25. - Odalarca her yıl için; gerçek kişi tacir ve sanayicilerin gelir vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî kazanç toplamı; tüzel kişi tacir ve sanayicilerin ise ödeyecekleri kurumlar vergisine ilişkin beyannamelerinde gösterilen ticarî bilanço kârı üzerinden binde beş oranında munzam aidat tahsil olunur.

Birden fazla odaya kayıtlı bulunanların munzam aidatı, üye tarafından ilgili odalara eşit olarak paylaştırılmak suretiyle yatırılır.

Zarar eden üyeler, o yıl için munzam aidat ödemezler.

Çalışma alanları içinde birden fazla şubesi bulunan üyelerin munzam aidatı, bütün şubelerden elde ettikleri gelir veya kurumlar vergisine matrah teşkil eden ticarî kazanç veya ticarî bilanço kârı üzerinden hesaplanır.

Müstakil bilançosu yapılan kurum ve müessese şubeleri ile fabrikalarının

munzam aidatı, şube veya fabrikanın bulunduğu yerin odasına ödenir.

Bir tüzel kişiliğin merkez, şube ve fabrikalarının değişik yerlerde olması, fakat bilançolarının merkezde tutulması halinde, munzam aidat merkez tarafından mahalli odaya ödenir. Bu oda tahsil ettiği munzam aidatı diğer odalar arasında, izleyen takvim yılının ilk üç ayı içinde eşit olarak paylaşır.

Bütün bu hallerde bir müessesenin şubeleri ve fabrikaları ile birlikte ödeyeceği munzam aidat, o yıl için belirlenmiş bulunan yıllık aidat tavanının yirmi katını geçemez.

Munzam aidat haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenir. Önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin munzam aidatları ise, bu durumun kendilerine tebliğ edildiği yılın sonuna kadar ödenir.

Üyeler, ticarî ve sınaî kazançlarına ait bilgileri ve bilançolarını talep üzerine odalara vermek zorundadırlar. Ayrıca odalar, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 inci maddesi hükmü çerçevesinde vergi dairelerinden bilgi isteyebilirler. Üye tarafından bilançonun verilmemesi ve vergi dairesinden de sağlanamaması halinde, yıllık aidat tavanının üç katından az olmamak üzere, bir önceki yılın munzam aidatı geçici olarak aynen tahakkuk ettirilir.

Şubelere kayıtlı üyeler, bu maddede belirlenen munzam aidatın yarısı kadar ödeme yaparlar.

Türkiye limanlarında yük alan veya bu limanlara yük getiren ve Türkiye’de herhangi bir odaya kayıtlı olmayan yabancı bayraklı gemiler ile yabancı bir ülkede yerleşik gerçek veya tüzel kişi tacir tarafından işletilen Türk Bayraklı gemilerin Türk limanlarında yükleme ve boşaltmadan sağladıkları tüm navlun hasılatı üzerinden, kruvaziyer ve yolcu gemilerinde gros tonajı üzerinden uluslararası uygulama göz önüne alınmak suretiyle, binde beşi geçmemek ve yıllık munzam aidat tavanını aşmamak kaydıyla oda yönetim kurulunca teklif ve oda meclisince tespit edilecek orana göre hesap edilecek meblağ, geminin limandan ayrıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde, kendileri, temsilcileri veya acenteleri tarafından ilgili liman bölgesindeki deniz ticaret odasına veya bu oda teşkilâtının henüz kurulmadığı yerlerde, ticaret veya ticaret ve sanayi odasına ödenir.

Odalarda belge bedelleri ve ücretler

MADDE 26. - Odalarca verilen hizmetler ile onaylanan ve düzenlenen belgeler karşılığında alınan ücretlerin oran ve miktarı, maktu ücretlerde yıllık aidat tavanını geçmemek, nispi ücretlerde bu tavanı aşmamak ve binde beşten fazla olmamak kaydıyla oda yönetim kurullarının teklifi, meclislerin onayı ile yürürlüğe konulacak tarifelerle tespit olunur. Odalarca verilen hizmetin dışarıdan satın alınması halinde, satın alınan hizmetin bedeli de bu tavanın iki katını geçmemek üzere ücrete eklenerek ilgiliden tahsil edilir.

Odalarca düzenlenecek veya onaylanacak belgeler ile verilecek hizmetler şunlardır:

- a) Fatura suretlerinin onayı.
- b) Rayiç fiyatların onayı.
- c) Ticarî ve sınaî eşya numunelerinin vasıflarının onayı.

- d) Bilirkişi ve eksper raporları ile kapasite raporları.
 - e) Kefaletname ve taahhütnamelerde yazılı imza sahiplerinin odalardaki sicil durumunu gösteren onay ve şerhler.
 - f) Sinaî ve ticarî mahiyette belgeler.
 - g) Ticarî kefalet onayları.
 - h) Tahsis ve sarfiyat belgeleri.
 - i) Kalite, yeterlik ve numune belgeleri.
 - j) Yerli malı belgeleri.
 - k) Kayıtlı üyelerin tatbik imzalarının onayı.
 - l) Oda mensuplarına ait kayıt ve sicil suretleri ve üye kimlikleri.
 - m) Ticarî itibar şahadetnamesi mahiyetinde olmamak üzere, üyelerinin gizli olmayan sicilleri hakkında yazılı veya sözlü sorulara cevaplar.
 - n) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 22 nci maddesi gereğince verilen iş makineleri tescil belgesi.
 - o) TIR karneleri, ATA, A.TR ve EUR.1 dolaşım belgeleri, menşe şahadetname-leri ve EAN -UCC çizgi kod işlemleri, mal ve hizmetlerin uluslararası ticaretindeki beyanname, vesika ve benzeri belgeler.
 - p) Mücbir sebep belgeleri.
 - r) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi suretleri.
 - s) Türk veya yabancı bayraklı gemilere verilecek genel ve uluslararası sek-törel hizmetler.
 - t) Ticaret sicili hizmetleri.
 - u) Ticarî ve sinaî mahiyette diğer her türlü belge ve bilgiler ile hizmetler.
- Deniz ticaret odasınınca Türk ve yabancı bayraklı gemilerden hizmet veya onay karşılığı alınacak ücretlerin, hizmet veya onaydan itibaren en geç onbeş gün içinde ödenmesi gerekir.

Odaların bütçesi

MADDE 27. - Odaların bütçeleri, Birlikçe hazırlanacak tipe ve tespit oluna-cak muhasebe usullerine uygun olarak, yönetim kurullarınca hazırlanır ve mec-lislerince onaylanır.

Bütçe, takvim yılına göre düzenlenir.

Bütçeden harcama, yönetim kurulu başkanı veya yetkilendireceği yardımcısı ve genel sekreterin veya sayman üyenin ortak imzası ile yapılır. Genel sekre-terin bulunmadığı hallerde, genel sekreter yerine sayman üyenin imzası aranır.

Yönetim kurulunun önerisi üzerine meclislerce saptanan miktar kadar har-cama, sonradan yönetim kurulunun onayına sunulmak şartıyla, genel sekreter tarafından re'sen yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Borsalar

BİRİNCİ BÖLÜM

Ticaret Borsalarına İlişkin Genel Esaslar

Ticaret borsaları

MADDE 28. - Ticaret borsaları, bu Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilânı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır.

Kambiyo ve kıymetli madenlerle ilgili borsalar bu Kanun kapsamı dışındadır.

Borsanın kuruluşu

MADDE 29. - Borsalar ticarî ihtiyaçların gerekli kıldığı illerde, Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlıkça kurulur.

Ülke, bölge ve uluslararası düzeyde faaliyet göstermek üzere özel nitelikli borsalar da kurulabilir.

Bölge borsaları kurulabilmesi; bölge illerindeki toplam üye sayısının yarısından fazlasının, Birliğe yazılı müracaatı veya borsa meclislerinin ayrı ayrı üye tam sayısının üçte ikisinin kararı ve Birliğin olumlu görüşü üzerine Bakanlığın kararı ile gerçekleşir. Bölge borsasının kurulması ile kurucu borsalar şube haline dönüşür.

Ülke ve bölge borsaları da, ticaret borsalarına ilişkin hükümlere tâbidir.

Borsalar, Birliğin olumlu görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek borsacılık şartlarını esas alan ortak kriterler doğrultusunda, yapılacak hizmete uygun ve yeterli örgütlenme, alt yapı, donanım ve gerekli personeli sağlamak zorundadırlar.

Borsaların niteliklerine göre sınıflandırılması, Birliğin olumlu görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Dışarıda yerleşik kişiler, uluslararası nitelikteki borsalarda işlem yapabilir.

Borsaların çalışma alanları

MADDE 30. - Borsanın çalışma alanı, bulunduğu il sınırlarıdır. Bu çalışma alanı, çevre illeri de kapsayacak şekilde ve o illerde borsa kuruluncaya kadar geçerli olmak üzere, Birlik Yönetim Kurulu tarafından genişletilebilir veya daraltılabilir.

Borsa şubeleri

MADDE 31. - Bölge ticaret borsaları kapsadıkları çalışma alanlarında şube kurabilirler. Borsalar, çalışma alanları içinde borsa meclisi kararıyla şubeler açabilirler.

Şubelerin bulunduğu il ve ilçede faaliyet gösteren borsa üyeleri arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle en az on kişilik meclis oluşturulur. Meclis üyeleri kendi aralarından bir başkan ile bir başkan yardımcısı ve beş kişiden oluşan yönetim kurulu üyelerini seçer. Aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Yönetim kurulu, kendi arasından bir şube başkanı ve başkan yardımcısı ile bir sayman belirler.

Borsalar, yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin onayı ile bazı yetkilerini şube meclisine devredebilirler.

Bölge borsasının kurulması ile kurucu il borsaları şube haline dönüşür. İlçe borsaları, kendi meclislerinin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla il borsasının şubesine dönüşebilirler.

Şubelerin kuruluş ve işleyişi, bütçeleri, borsaların görevlerinden hangilerinin şubeler tarafından yerine getirileceği ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Borsaya kayıt zorunluluğu

MADDE 32. - Ticaret borsası kotasyonuna dahil maddelerin alım veya satımı ile uğraşanlar, buldukları yerin borsasına kaydolmak zorundadırlar. Buna uymayanların kayıtları, borsaca re'sen yapılır ve kendilerine tebliğ edilir. Meslek gruplarına göre yapılacak bu üye kayıtları, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur.

Borsaya kayıt zorunluluğunda olanların durumlarında meydana gelen ve Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilânı gereken her türlü değişikliğin, gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde kayıtlı oldukları borsalara bildirilmesi gerekir. İlgili sicile tescilli zorunlu olup da kanunî şekil ve sürede tescil ettirilmemiş olan bir hususu haber alan ilgili borsa, bu zorunluluğu yerine getirmeyenlerin durumlarını gerekli sicil değişikliklerinin yapılması için ilgili sicil memurluğuna bildirir. Sicil memurluğu, bu bildirim üzerine gerekli işlemleri yapmakla yükümlüdür.

Merkezî borsa çalışma alanı dışında bulunmakla beraber, borsa çalışma alanı içinde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, ticaret veya esnaf siciline tescil edilmiş ya da edilmemiş şube, irtibat bürosu, fabrika, temsilcilik, depo, alım satım yeri ve buna benzer ünitelerinin de borsaya kaydolmaları gerekir.

İçinde bulunulan yıldan önceki son iki yıldan itibaren adresleri ve durumları tespit edilemeyen ve içinde bulunulan yıldan önceki son iki yılda, borsa maddeleri üzerine alım satımı bulunmayan üyelerin isimleri, borsa meclisi kararıyla meslek grupları ve seçmen listelerinden silinir, aidat tahakkukları durdurulur ve bunlar borsa hizmetlerinden yararlanamazlar.

Yukarıdaki fıkrada anılan borsa meclisi kararını takip eden yılbaşından itibaren iki yıl içinde, ilgilinin üyesi bulunduğu borsaya müracaatla adres ve durumunu bildirmemesi halinde, borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclis kararıyla borsadan kaydı silinir. Bu süre içinde durumunu bildirenlerin aidat tahakkukları başlatılır. Ancak bunlar aidat borçlarını ödemedikçe seçmen listelerine tekrar kaydedilemezler.

Borsaya dahil maddelerin üretici veya seri halde üretim yapmaksızın doğrudan tüketiciye satış yapan imalatçıları, borsalara kaydolmaksızın dahi kendi mallarını borsada satabilirler.

Borsada ehliyet, temsil ve imza yetkisi

MADDE 33. – Borsalar; taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehin etmeye, ödünç para almaya, kamulaştırma yapmaya, sosyal faaliyetleri desteklemeye, özendirilmeye, bağış ve yardımlarda bulunmaya, okul ve derslik yapmaya, burs vermeye, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere ortak olmaya ve benzeri hukukî işlemler yapmaya yetkilidirler.

Borsanın hukukî temsilcisi yönetim kurulu başkanıdır.

Borsayı, yönetim kurulu başkanı ile en az bir yönetim kurulu üyesinin veya genel sekreterin ortak imzaları bağlar.

Borsanın görevleri

MADDE 34. - Borsanın görevleri şunlardır:

- a) Borsaya dahil maddelerin, borsada alım satımını tanzim ve tescil etmek.
- b) Borsaya dahil maddelerin borsada oluşan her günlük fiyatlarını usulü dairinde tespit ve ilân etmek.
- c) Alıcı ve satıcının, teslim ve teslim alma ile ödeme bakımından yükümlülüklerini, muamelelerin tasfiye şartlarını, fiyatlar üzerinde etkili şartları ve ihtilaf doğduğunda ihtiyari tahkim usullerini gösteren ve Birliğin onayıyla yürürlüğe girecek genel düzenlemeler yapmak.
- d) Yurt içi ve yurt dışı borsa ve piyasaları takip ederek fiyat haberleşmesi yapmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol göstermek.
- e) 51 inci maddedeki belgeleri düzenlemek ve onaylamak.
- f) Borsaya dahil maddelerin tiplerini ve vasıflarını tespit etmek üzere lâboratuvar ve teknik bürolar kurmak veya kurulmuşlara iştirak etmek.
- g) Bölgeleri içindeki borsaya ilişkin örf, adet ve teamülleri tespit etmek, Bakanlığın onayına sunmak ve ilân etmek.
- h) Borsa faaliyetlerine ait konularda ilgili resmî makamlara teklif, dilek ve başvurularda bulunmak; üyelerinin tamamı veya bir kesiminin menfaati olduğu takdirde bu üyeleri adına veya kendi adına dava açmak.
- ı) Rekabeti bozucu etkileri olabilecek anlaşma, karar ve uyumlu eylem niteliğindeki uygulamaları izlemek ve tespiti halinde ilgili makamlara bildirmek.
- j) Mevzuatla bakanlıklara veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen işlerin, bu Kanunda belirtilen kuruluş amaçları ve görev alanı çerçevesinde borsalara tevdi halinde bu işleri yürütmek.
- k) Üyelerinin ihtiyacı olan belgeleri vermek ve bunlara ilişkin gerekli hizmetleri yapmak.
- l) Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip Birliğe teklifte bulunmak.
- m) Sair mevzuatın verdiği görevlerle, ilgili kanunlar çerçevesinde Birlik ve Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Borsa Organları, Oluşumları ve Görevleri

Borsa organları

MADDE 35. - Borsanın organları şunlardır:

- a) Meslek komiteleri.
- b) Meclis.

c) Yönetim kurulu.

d) Disiplin kurulu.

Borsa meslek komiteleri

MADDE 36. - Borsa meslek komiteleri, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek beş veya yedi kişiden; üye sayısı onbini aşan borsalarda beş, yedi, dokuz veya onbir kişiden oluşur. Asıl üyeler kadar da yedek üye seçilir.

Komite, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan, bir başkan yardımcısı seçer.

Meslek komitesi üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet sınırları içinde bulunan odalar ve borsaların meslek komiteleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak esaslar ile meslek komitelerinin üye sayılarının tespiti ile diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Borsa meslek komitelerinin görevleri

MADDE 37. - Borsa meslek komitelerinin görevleri şunlardır:

a) Konuları dahilinde incelemeler yapmak, faaliyet alanları için yararlı ve gerekli gördükleri tedbirleri, kararlaştırılmak üzere yönetim kuruluna teklif etmek.

b) Meslek komitesiyle ilgili olarak meclis gündeminde yer alan konularda başkan, başkan yardımcısı veya uygun görülen üyelerin, oy kullanmamak üzere meclis toplantısına katılmalarına karar vermek.

c) Faaliyet alanlarına ilişkin olarak, meclis veya yönetim kurulu tarafından bilgi istenmesi halinde, bu konuda araştırma yapmak ve istemi cevaplandırmak.

d) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa meclisi

MADDE 38. - Borsa meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilecek üyelerden oluşur. Meslek komiteleri beş kişiden oluşan gruplarda ikişer, yedi kişiden oluşan gruplarda üçer, dokuz kişiden oluşan gruplarda dörder, onbir kişiden oluşan gruplarda beşer meclis üyesi seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclisler borsaya kayıtlı olanların kendi aralarından seçecekleri ondört üye ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Bu takdirde meslek komitelerinin görevleri meclislerce seçilecek ihtisas komisyonları tarafından yerine getirilir.

Meclis, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan, bir veya iki başkan yardımcısı seçer.

Meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, aynı faaliyet alanında bulunan odalar ve borsaların meclisleri ile 17.7.1964 tarihli ve 507 sayılı Kanuna göre kurulmuş odaların ancak birinde görev alabilirler.

Meclis başkan ve yardımcıları, yönetim ve disiplin kurulu başkanlığına ve üyeliğine seçilemezler.

Üst üste iki dönem meclis başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Borsa meclisinin görevleri

MADDE 39. - Borsa meclisinin görevleri şunlardır:

- a) Borsa yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelerini seçmek.
- b) Kendi üyeleri arasından Birlik genel kurul delegelerini seçmek.
- c) Yönetim kurulu tarafından yapılacak teklifleri inceleyip karara bağlamak.
- d) Çalışma alanları içindeki örf, adet ve teamülleri tespit ve ilân etmek.
- e) Aylık mizanı ve aktarma taleplerini incelemek ve onaylamak.
- f) Borsada gerçekleştirilen işlemlerden veya üyelerin yapmış oldukları sözleşmede yer alması halinde bu sözleşmelerle ilgili olarak çıkan ihtilafları çözmekle görevli tahkim müesseseleri oluşturmak.
- g) Borsa dışında yapılan işlemlerden doğabilecek ihtilafların çözümü için, mahkemeler tarafından istenecek bilirkişi listesini onaylamak.
- h) Borsa üyeleri hakkında disiplin kurulu tarafından teklif edilecek cezalara karar vermek.
- i) Yıllık bütçe ve kesin hesapları onaylamak ve yönetim kurulunu ibra etmek, sorumluluğu görülenler hakkında takibat işlemlerini başlatmak.
- j) Taşınmaz alımına, satımına, inşa, ifraz, tevhit ve rehnine ve ödünç para alınmasına, kamulaştırma yapılmasına ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirketlere ortak olmaya karar vermek.
- k) Borsa iç yönergesini kabul etmek ve Birliğin onayına sunmak.
- l) Borsaya dahil maddelerden hangilerinin, daha sonra tescil ettirilmek şartıyla, borsa yerinin dışında alınıp satılabileceğini belirlemek ve bu şekilde alınıp satılacak maddelerin otuz günü geçmemek kaydıyla tescil edilmesine ilişkin süreyi belirlemek.
- m) Yönetim kurulunca borsaya kayıt zorunluluğuna veya üyelerin derecelerine ilişkin olarak verilecek kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve kesin karara bağlamak.
- n) Mesleklerle ve sorunlara göre ihtisas komisyonları kurmak.
- o) Yurt içi ve dışı sınaî, ticarî ve ekonomik kuruluşlara üye olmak ve kongrelerine delege göndermek.
- p) Tahsili imkânsızlaşan alacakların takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden ve borsaya olan aidat borçlarını yangın, sel, deprem ve benzeri tabii afetler gibi iradesi dışında meydana gelen mücbir sebeplerden dolayı ödeme güçlüğü içinde olan üyelerin aidat anapara ve gecikme zammı borçlarının affı ve/veya yeniden yapılandırılmaları ile borsa veya üyeler adına açılacak davalar konusunda yönetim kurulundan gelen teklifleri inceleyip karara bağlamak ve gerekli gördüğünde bu yetkisini yönetim kuruluna devretmek.
- r) Borsaya veya Türk ekonomi hayatına önemli hizmetler vermiş kimselere meclisin üye tam sayısının üçte ikisinin kararıyla şeref üyeliği vermek.

s) İlgili mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa yönetim kurulu

MADDE 40. - Borsa yönetim kurulu, dört yıl için seçilen, meclis üye sayısı yirmiden az olan borsalarda beş; yirmi ile yirmidokuz arasında olanlarda yedi; otuz ile otuzdokuz arasında olanlarda dokuz; kırk ve daha fazla olanlarda onbir kişiden oluşur.

Meclis kendi üyeleri arasından yönetim kurulunun başkanını, asıl ve yedek üyelerini tek liste halinde seçer. Yönetim kurulu, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir veya iki başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçer.

Üst üste iki dönem yönetim kurulu başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Bir borsanın yönetim kurulu başkan veya üyeleri, aynı zamanda başka bir borsa veya odanın meclisinde görev alamaz.

Toplantı gündemi başkan veya yokluğunda yetkilendirdiği başkan yardımcısı tarafından belirlenir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az üçte birinin başvurusu ile en geç toplantının başlamasından önce, gündeme yeni madde eklenir.

Borsa yönetim kurulunun görevleri

MADDE 41. - Borsa yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mevzuat ve meclis kararları çerçevesinde borsa işlerini yürütmek.
- b) Bütçeyi, kesin hesabı ve aktarma tekliflerini ve bunlara ilişkin raporları borsa meclisine sunmak.
- c) Aylık hesap raporunu borsa meclisinin incelemesi ve onayına sunmak.
- d) Borsa personelinin işe alınmalarına ve görevlerine son verilmesine, yükselme ve nakillerine usulüne uygun olarak karar vermek.
- e) Borsa personelinin disiplin işlerini bu Kanunda ve ilgili mevzuatta düzenlenen esas ve usuller çerçevesinde karara bağlamak.
- f) Disiplin kurulunun soruşturma yapmasına karar vermek.
- g) Bu Kanun uyarınca verilen disiplin ve para cezalarının uygulanmasını sağlamak.
- h) Borsada gerçekleştirilen işlemlerden doğacak ihtilafları çözmekle görevli hakem kurulunu belirlemek.
- i) Borsa dışında yapılan işlemlerden doğabilecek ihtilafların çözümü için, mahkemeler tarafından istenecek hakem ve bilirkişi listelerini hazırlamak ve onaylanmak üzere meclise sunmak.
- j) Bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen belgeleri tasdik etmek.
- k) Borsanın bir yıl içindeki faaliyeti ve bölgesinin iktisadî durumu hakkında yıllık rapor hazırlayıp meclise sunmak.
- l) Hazırladığı iç yönergeyi meclise sunmak.
- m) Borsaya ait her türlü incelemeyi yapmak, endeks ve istatistikleri tutmak ve başlıca maddelerin borsada oluşan fiyatlarını tespit etmek ve bunları uy-

gun vasıtaları ilân etmek.

n) Yüksek düzeyde vergi ve tescil ücreti ödeyen, ihracat yapan, teknoloji geliştiren üyelerini ödüllendirmek.

o) Bütçede karşılığı bulunmak kaydıyla sosyal faaliyetleri desteklemek ve özendirmek, bağış ve yardımlarda bulunmak, burs vermek, meclis onayı ile okul ve derslik yapmak.

p) Bu Kanunla ve sair mevzuatla borsalara verilen ve özel olarak başka bir organa bırakılmayan diğer görevleri yerine getirmek.

Borsa yönetim kurulunun yetkilerinin devri

MADDE 42. - Borsa yönetim kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını başkana, üyelerinden birine veya birkaçına yahut genel sekretere devredebilir.

Borsa disiplin kurulu

MADDE 43. - Borsa disiplin kurulu, meclisçe dört yıl için, borsaya kayıtlı olanlar arasından seçilen altı asıl ve altı yedek üyeden oluşur.

Disiplin kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye kurula başkanlık eder.

Disiplin kurulu üyelerinde aranılacak şartlar, Birliğin uygun görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Borsa disiplin kurulunun görevleri

MADDE 44. - Borsa disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

a) Borsa üyelerinin disiplin soruşturmalarını bu Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmek.

b) Meclise, borsa üyeleri hakkında disiplin ve para cezası verilmesini önermek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borsa İşlemleri

Borsaya tâbi maddeler ve alım satımları

MADDE 45. - Ticaret borsalarında yeterli arz ve talebi bulunan, dayanıklı ve stoklanabilir nitelikteki misli mallar, numune veya tipler üzerinden toptan alınıp satılır. Tipi tespit edilmemiş olan mallarla misliyattan olup yerel ihtiyaçları karşılayan maddeler ile canlı veya kesilmiş hayvanlar da borsaya tâbi maddeler arasına alınabilir.

Döviz ve kıymetli madenler bu Kanun kapsamı dışındadır.

Borsa kurulan yerlerde, hangi malların borsada alım ve satımının zorunlu olduğu ve bunların en az miktarları, borsa meclisinin teklifi ve Birliğin uygun görüşü üzerine Bakanlıkça belirlenir ve ilgili borsa tarafından yerinde ilân olunur. Bakanlık, değişen piyasa şartlarında, borsada yeterli arz ve talebi bulunmayan veya ticarî teamüllere göre borsalarda alım satıma konu olmayan malları, genel olarak veya borsalar itibarıyla borsaya tâbi maddeler arasından çıkarabilir,

ticaret borsalarının, bölge ticaret borsalarının ve ürün ihtisas borsalarının kotasyonunda yer alacak veya almayacak ürünleri ve borsaya tâbi maddelerin en az alım satım miktarlarını yeniden belirleyebilir. Bakanlığın bu konudaki kararları da borsalar tarafından yerinde ilân edilir.

Borsa çalışma alanı içinde borsaya tâbi maddelerin en az miktarlarının üzerinde kalan miktarlarının alım ve satımının, belirlenen borsa yerinin dışında yapılması yasaktır. Bu maddelerin, en geç muamele yapıldığı günü takip eden otuz gün içinde borsaya tescil ettirilmesi şartı ile borsa yerinin dışında alınıp satılmasına meclisçe önceden karar verilebilir. Ancak Birlik, borsalarca alınacak bu gibi istisnai kararları kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli olarak yürürlükten kaldırabilir.

Borsa işlemlerinin tescili

MADDE 46. - Borsaya tâbi maddelerin en az miktarları üzerinde yapılan alım satım muamelelerinin borsalara tescili zorunludur. Elektronik ticaret yoluyla yapılan satışlar da bu madde kapsamındadır.

Borsalarca gösterilen yerlerde yapılan işlemler aynı gün, borsa dışında alınıp satılmasına müsaade edilen maddelere ait işlemler en geç otuz gün içinde tescil ettirilir. Geçerli bir neden olmaksızın belirtilen sürelerde tescil zorunluluğunun yerine getirilmemesi durumunda, tescil ücreti yüzde elli fazlasıyla tahsil olunur.

Borsaya tâbi olmamakla birlikte yeterli arz ve talebi bulunan, misli nitelikte tarımsal ürünlerin alım satım işlemleri, alıcı veya satıcının talebine bağlı olarak borsaya tescil edilebilir. Borsaya tâbi maddelerle ilgili alivve ve vadeli alım satım işlemlerine ilişkin tip sözleşmeler ticaret borsalarınca hazırlanır. Buna göre düzenlenecek sözleşmeler ticaret borsalarına tescil ettirilir. Bu Kanun hükümlerine tâbi olarak düzenlenen sözleşme, ürün senedi ve benzeri belgeler, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca düzenlenen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi değerlendirilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Tescil yükümlülüğü aşağıdaki şekilde yerine getirilir:

a) Alıcı ve satıcının aynı borsanın çalışma alanı içinde bulunmaları halinde, işlem borsa örf ve adetlerine göre tespit olunan tarafça o borsaya tescil ettirilir ve tescil ücreti ödenir. Tescil ile yükümlü olan tarafın yokluğu halinde, diğer taraf tescilli yaptırmak ve ücretini ödemekle yükümlüdür.

b) Alıcı ve satıcıdan birinin borsanın çalışma alanı içinde, diğerinin dışında olması halinde;

1) İki tarafın bulunduğu yerde borsa mevcut ve mal her iki borsaya tâbi ise ve işlem de yazışma, telgraf, telefon, teleks ile yapılmış veya elektronik ortamda gerçekleştirilmişse, sözleşmenin kabul ile tamam olduğu yerdeki tarafça o yer borsasına tescil ettirilir ve ücreti ödenir. Sözleşmenin nerede kabul ile tamam olduğu tespit edilemediği takdirde, işlem satıcının merkezinin bulunduğu yerdeki borsaya, satıcı tarafından tescil ettirilir ve ücreti ödenir.

2) Taraflardan birinin bulunduğu yerde borsa mevcut değil veya borsa mevcut olmasına rağmen, mal o borsaya dahil değil veya taraflardan biri yurt dışı

şında ise, işlem diğer tarafça kendi merkezinin bulunduğu yer borsasına tescil ettirilir ve ücreti ödenir.

c) Borsaya kayıtlı üyeler, borsanın çalışma alanı dışında yaptıkları ve bu fıkra-
da belirlenen tescil işlemleri dışında kalan alım veya satımları, kayıtlı bulunduk-
ları borsalara tescil ettirir ve ücretini öderler.

d) Borsanın çalışma sınırları dışında alım satım yapan taraflardan biri tacir
veya sanayici sıfatını haiz olmayan üretici ise, tescil zorunluluğu ve tescil üc-
retini ödeme yükümlülüğü tacir ve sanayici olan diğer tarafa aittir. Alım satım
yapan tarafların her ikisi de tacir veya sanayici sıfatını haiz olmayan üretici ise,
tescil zorunluluğu uygulanmaz.

Tescil ücretinin oranı, malın alım satım değeri üzerinden azamî binde ikidir ve
bu oranı borsa meclisi belirler. İşlem başına alınacak toplam tescil ücreti tavanı,
yıllık aidat tavanının yüzde onundan az ve tamamından fazla olamaz. Ürün se-
nedi tescil ücreti oranı ise alım satım değeri üzerinden en çok onbinde beştir.

İhracatın tescilinden ücret alınmaz.

Borsalar, üyelerinin alım satımlarının tamamını tescil ettirip ettirmediklerini
denetlemeye yetkilidirler. Bu amaçla hâkim kararıyla üyelerinin ilgili defter ve
evrakını inceleyebilirler.

Bu maddenin uygulanmasına ait usul ve esaslar, Birlik tarafından çıkarılacak
bir yönetmelikle düzenlenir.

Borsada alım satım yapanlar

MADDE 47. - Kendi adına ve başkasının hesabına borsada alım satım ya-
panlara borsa komisyoncusu; başkasının adına ve hesabına vekil sıfatıyla bor-
sada alım satım yapanlara borsa ajanı; borsa alım satımlarında yalnız aracılık
yapanlara borsa simsarı denir. Bunlar, borsaya dahil olmayan maddeler üze-
rinde borsa dışında işlem yapabilirler.

Borsaya dahil maddeler üzerindeki spot piyasa işlemlerinde, borsaya kayıtlı
olanların kendileri, borsaya kayıtlı olmayan üretici ve imalatçılarla birinci fıkrada
yer alan aracılardan başkalarının borsada işlem ve faaliyette bulunmaları
yasaktır. Borsa komisyoncusu, ajan veya simsar olarak kayıtlı olmadığı halde
borsaya dahil maddeler üzerinde, bunların yapabileceği işlemleri yapanlar-
dan bu işleme ait tescil ücreti beş misli tahsil olunur.

Gerçek ve tüzel kişi tacir olarak borsadaki spot piyasada faaliyet göstere-
cek aracılardan, bunlardan tüzel kişilerin kuruluş, görev ve yetkileri ile gerçek ve
tüzel kişi aracılarda aranılacak nitelikler, çalışma usul ve esasları, hakları, uy-
makla yükümlü buldukları kurullar ile bu kurallara aykırı eylemleri tespit olu-
nan aracılara uygulanacak olan ve bu Kanunda öngörülen disiplin ve para
cezaları ve aracılık faaliyetlerinin düzenlenmesine ilişkin diğer hususlar, Birlikçe
hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Borsa komisyoncusu, ajan ve simsarların aracılık ettikleri işlemlerden alacak-
ları ücretler, alım satım tutarının binde beşini ve yıllık aidat tavan ücretini geç-
memek üzere, borsa meclisince tespit edilir ve Birlikçe onaylanır.

Borsa işlemlerine ilişkin yönetmelikler

MADDE 48. - Borsalarda alım satım işlemlerinin nasıl yapılacağı, yönetim kurullarınca hazırlanıp meclislerce onaylanacak yönetmeliklerde gösterilir.

Alivire ve vadeli alım satım yapılan borsaların uygulayacakları usuller, Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticaret Borsalarının Gelirleri ve Bütçe

Borsa gelirleri

MADDE 49. - Borsanın gelirleri şunlardır:

- a) Kayıt ücreti.
- b) Yıllık aidat.
- c) Muamele tescil ücreti.
- d) Yapılan hizmetler karşılığı alınan ücretler.
- e) Belge bedelleri.
- f) Yayın gelirleri.
- g) Bağış ve yardımlar.
- h) Para cezaları.
- ı) Misil zamları.
- j) Menkul, gayrimenkul sermaye iradı, şirket kârları ve döviz gelirleri.
- k) Sair gelirler.

Borsaya kayıt ücreti ve yıllık aidat

MADDE 50. - Üyeler borsaya kayıt sırasında kayıt ücreti ve her yıl için yıllık aidat ödemekle yükümlüdür.

Kayıt ücreti ile yıllık aidat, onaltı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz.

Kayıt ücretinin alındığı yıl için ayrıca yıllık aidat alınmaz. Kayıt ücreti ve yıllık aidat miktarları Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle gösterilecek usullere göre belirlenecek dereceler üzerinden ve tarifelere göre tespit olunur. Tarifeler, borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclisin onayı ile yürürlüğe girer.

Derecelerini durumlarına uygun bulmayanlar, yönetmelikte gösterilecek usullere göre ve on gün içinde borsa meclisine itiraz edebilirler. İtirazlar meclisçe karara bağlanıncaya kadar kayıt ücreti ve yıllık aidatın ihtilafli kısmı tahsil olunmaz.

Yıllık aidat her yılın haziran ve ekim aylarında iki eşit taksitte ödenir. Yıl içinde kaydedilenlerin kayıt ücreti ile önceki yıldan itibaren geçerli olarak kaydedilmesi gerekenlerin kayıt ücretleri ve yıllık aidatları, durumun kendilerine tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Şubelere kayıtlı üyeler, bu maddede belirlenen kayıt ücreti ve aidatların yarısı kadar ödeme yaparlar.

Ücretler ve belge bedelleri

MADDE 51. - Borsalarca verilen hizmetler ile onaylanan ve düzenlenen belgeler karşılığında alınan ücretlerin oran ve miktarı, maktu ücretlerde yıllık aidat tavanını geçmemek, nispî ücretlerde bu tavanı aşmamak ve binde beşten fazla olmamak kaydıyla borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclisin onayı ile yürürlüğe konulacak tarifelerle tespit olunur. Borsaca verilen hizmetin dışarıdan satın alınması halinde, satın alınan hizmetin bedeli bu tavanın iki katını geçmemek üzere ücrete eklenerek ilgiliden tahsil edilir.

Borsalarca düzenlenecek veya onaylanacak belgeler ile verilecek hizmetler şunlardır:

- a) Ekspert raporları.
- b) Analiz raporları.
- c) Borsaya dahil maddelerin fiyatlarına ilişkin belgeler.
- d) Makbuz senedi, varant ve malı temsil eden diğer senetler.
- e) Teamüller hakkında istenen belgeler.
- f) Fatura onayları.
- g) Borsaya kayıtlı olanların tatbik imzalarının onayı.
- h) Vadeli satış ve alivire sözleşmelerindeki imzaların onayı.
- i) Borsaya kayıtlı olanlara ait kayıt ve sicil suretleri.
- j) Borsaya dahil mallara ve borsa işlemlerine dair istenecek diğer belgeler.
- k) Borsaya dahil maddelerin ölçülmesi ve tartılması için gerekli tesisatı olan borsalarca bu konuda verilecek hizmetler.
- l) Gerekli tesisatı bulunan borsalarca verilecek depolama ve muhafaza hizmetleri.
- m) Yerli malı belgesi.
- n) Diğer hizmetler.

Borsa bütçesi

MADDE 52. - Borsa bütçesi, Birlikçe hazırlanacak tipe ve tespit olunacak muhasebe usullerine uygun olarak, yönetim kurulunca hazırlanır ve meclisçe onaylanır.

Bütçe, takvim yılına göre düzenlenir.

Bütçeden harcama, yönetim kurulu başkanı veya yetkilendirdiği yardımcısı ve genel sekreterin veya sayman üyenin ortak imzası ile yapılır.

Yönetim kurulunun önerisi üzerine meclisçe saptanan miktar kadar harcama, sonradan yönetim kurulunun onayına sunulmak şartıyla, genel sekreter tarafından re'sen yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM**Ürün İhtisas Borsaları****Ürün ihtisas borsaları**

MADDE 53. - Ekonomik gereklilikler gözetilerek güven, serbest rekabet ve

istikrar içinde, kotasyonundaki bir veya birden çok ürünün arz ve talebini buluşturan; yürürlükteki ürün standartlarına göre tasnif edilmiş ürünlerin, kendilerince organize edilen fiziki veya elektronik mekânlarda alım satımına aracılık eden; ürünlerin gerek fiziki, gerekse ürünü temsilen lisanslı depo işletmelerince çıkarılan ürün senetleri ve alivre sözleşmelerin ticaretini yürütebilen; işlemlere ilişkin güvenilir kayıt ve saklama imkânları bulunan; oluşan fiyatları, ürettiği bilgileri, diğer benzer ve alternatif piyasaları izleyebilecek ve duyurabilecek bilgi işlem, teknik ve elektronik donanım, kurumsal ve malî alt yapıya sahip olan; faaliyet alanı bölgesel, ulusal veya uluslararası olabilen anonim şirket statüsünde ürün ihtisas borsaları kurulabilir.

Kuruluş izni alan şirkete, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelikler ile öngörülen şartları taşıdığına tespiti halinde Bakanlıkça faaliyet izni verilir. Faaliyet izni alan şirket, ürün ihtisas borsası anonim şirketi unvanıyla faaliyet gösterir.

Ticaret borsaları, kurulmuş veya kurulacak ürün ihtisas borsalarına ortak olabilir veya aralarındaki sözleşme uyarınca bunların acentesi olarak çalışabilirler.

Ürün ihtisas borsalarının yönetim kurulunun bir üyeliği için Bakanlıkça atama yapılır.

Ürün ihtisas borsaları ve ticaret borsaları, lisanslı depo işletmeciliği yapan şirketler kurabilir ve ortak olabilir.

Ürün senetlerine ilişkin; alım satımın tescilli, devir ile bedelinin ödenmesi, alıcı ve satıcı ile üçüncü şahısların haklarının korunması, yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve alım satıma ilişkin diğer hususlar, borsanın sorumluluğunda olup, bu işlemlerden dolayı doğan zararlar borsa tarafından tazmin edilir.

Alivre sözleşmeler, Türk Ticaret Kanununun 743 üncü maddesinde belirtilen cirosu kabil olan diğer senetler gibi ciro edilebilir. Bu sözleşmelerde aranacak şartlar ile alivre alım satımlarda aranacak usul ve esaslar, ilgili borsaca hazırlanıp, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça onaylanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Alivre sözleşmeler ile lisanslı depolarca düzenlenen kıymetli evrak hükmündeki ürün senetleri ve ürünü temsil eden benzer senetlerin alım satımı ve rehni gibi işlemlerin ürün ihtisas borsalarında kontrolü ve tescilli zorunludur. Ancak, kota edilerek ilgili ürün senedinin ve alivre sözleşmelerin alınıp satıldığı bir ürün ihtisas borsası faaliyette bulunmuyorsa bunlar teknik, kurumsal ve malî alt yapısının yeterliliği tespit edilen ve Bakanlıktan izin alan ticaret borsalarında işlem görür. Borsada tescil gerçekleşmedikçe ürün mülkiyeti başkasına devredilemez.

Bu Kanun hükümlerine tâbi olarak düzenlenen sözleşme, ürün senedi ve benzer belgeler, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca düzenlenen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi değerlendirilmez.

Ürün ihtisas borsalarının, bu Kanunda yazılı görevlerini yerine getirebilmek için yeterli alt yapı, sermaye ve ortaklık yapısı, üyelik, teknik donanım, uzman personel, organizasyon, hizmet birimleri, kayıt sistemi, diğer oda ve borsalarla ve Birlikle ilişkileri, temsilci ve delege görevlendirmeleri, organlarda temsil edilmeleri, bunların kuruluş, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar, Birliğin

görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bakanlık, bu maddede belirtilen görev ve işlevleri yapacak ürün ihtisas borsalarının güven, açıklık ve istikrar içinde faaliyet göstermesine, verecekleri hizmet ve karşılığında alacakları ücret ve komisyonlara ilişkin düzenlemeler yapmaya, mevzuata aykırılık veya kamu menfaatinin korunması ya da olağan dışı menfi durumlarda uyarma, talimat verme, her türlü tedbiri alma, faaliyetlerinin bir veya birkaçını durdurma, faaliyet iznini askıya alma veya iptal etme, mahkeme kararıyla yönetimine ve malvarlığına el koyma, tasfiyesini istemeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Birlik

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

MADDE 54. - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, odalar ve borsalar arasındaki birlik ve dayanışmayı temin etmek, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, oda ve borsa mensuplarının meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, bunların birbirleriyle ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlâkını korumak, ülkenin kalkınması, ekonominin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak ve bu Kanunda belirtilen hizmetleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek üst kuruluşudur.

Birliğin kısa adı TOBB'dur ve merkezi Ankara'dadır.

Birlikte ehliyet, temsil ve imza yetkisi

MADDE 55. - Birlik; taşınır ve taşınmaz mal almaya, satmaya, inşa, ifraz, tevhit ve rehnetmeye, kamulaştırma yapmaya, ödünç para almaya, sosyal yardımlarda bulunmaya, okul ve derslik yapmaya, burs vermeye, bağış ve yardımlarda bulunmaya, sosyal faaliyetleri destekleme ve özendirme yardımları yapmaya, bu Kanun hükümleri çerçevesinde şirket ve vakıf kurmaya veya kurulu şirketlere iştirak etmeye, derneklere ve kooperatiflere üye olmaya ve benzeri hukukî işlemler yapmaya yetkilidir.

Birliğin hukukî temsilcisi Birlik Başkanıdır.

Birlik adına düzenlenen taahhütname, sözleşme, vekâletname gibi Birliği hukuken bağlayan hukukî işlemleri imzalamaya; kendilerine genel kurul veya yönetim kurulu tarafından verilen limitler dahilinde Birlik Başkanı veya Genel Sekreter münferiden, limitleri aşan işlemlerde ise Birlik Başkanı ile Genel Sekreter müştereken yetkilidirler. Ayrıca bu işlemleri, yönetim kurulu tarafından yetkilendirilen bir üye ve genel sekreter müşterek imzaları ile yapmaya yetkilidirler.

Birliğin görevleri

MADDE 56. - Birliğin görevleri şunlardır:

a) Odaları ve borsaları güçlendirecek ve aralarında işbirliği ile uyumlu çalışma, gelişme imkânları sağlayacak karar ve tedbirleri almak ve gerekli teşkilâtı

kurmak; sektör meclisi adı altında istişarî nitelikte üst kurullar oluşturmak; oda ve borsaların kanunî amaç ve görevlerini yerine getirmelerini sağlamak üzere, fikrî yardımda bulunmak; gerektiğinde oda ve borsaların çalışma ve işlemlerinin mevzuat esasları içinde yürütülmesini sağlamak amacıyla ilgili oda veya borsanın talebi üzerine gerekli incelemeleri yapmak ve önerilerde bulunmak.

b) Oda ve borsa faaliyetlerinin ve sunulan hizmetlerin standardizasyonunu, muhasebe kayıtlarının ortak usullerde tutulmasını ve üyelere ilişkin bilgilerin Birlik merkezinde toplanmasını sağlamaya yönelik olarak gerekli elektronik alt yapıyı kurdurmak ve ticarî sırların korunmasını gözeterek işletimini sağlamak; oda ve borsalardan üyelik kayıtları ile aidatlara ilişkin bilgi ve belge talep etmek, bu taleplerin yerine getirilmesini sağlamak ve gerekli denetimleri yapmak.

c) Bu Kanunda Birlikçe çıkarılacağı belirtilen yönetmelikleri düzenlemek, oda ve borsaların iç yönergelerini onaylamak.

d) Ülkenin iktisadî durumu hakkında raporlar hazırlamak, oda ve borsalarca bu konuda hazırlanan raporları incelemek ve değerlendirmek, Ekonomik ve Sosyal Konseyde ve benzeri kurum, kurul, komisyon ve kuruluşlarda ticaret ve sanayi kesimini temsil etmek.

e) Yabancı ülkelerdeki oda, borsa ve benzeri ilgili organizasyonlar tarafından düzenlenen raporları incelemek ve ülkemizi ilgilendiren kısımları derleyip yayınlamak; gelişen dünya koşullarında ulusal ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişmesine yönelik çalışmalar yapmak; Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerde bu sektörlerin haklarını gözetmek; Avrupa Birliği mevzuatı konusunda çalışmalar yapmak, oda ve borsaları bu konularda bilgilendirmek.

f) Milletlerarası Ticaret Odası Türkiye Milli Komitesini kurmak ve faaliyetlerini yürütmek.

g) Ulusal ve uluslararası toplantı ve kongreler düzenlemek, bunlara katılmak; oda ve borsalara yurt içi fuarlar konusunda yapılan ve Birliğe intikal ettirilen müracaatları inceleyip karara bağlamak; fuar şirketlerine yurt içi fuar düzenleme yetki belgesi vermek; yabancı ülkeler ticaret ve sanayi odalarının vekillik, mümessillik ve muhabirliğini kabul ve ifa etmek; Birliğin faaliyet alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlara üye olmak veya bu tür kuruluşlar, iş konseyleri, ekonomik işbirliği komiteleri kurmak, uluslararası toplantılara katılmak; yurt içinde ve yurt dışında ticaret merkezleri kurmak ve kurulmuş olanlara katılmak; ekonomik ve sosyal sorunlarla ilgili etkinliklere katılmak; gerektiğinde bu tür faaliyetleri teşvik etmek, maddî destekte bulunmak; yabancı ülke oda ve birlikleri ile işbirliği komiteleri kurmak, bunlarla kapsamlı ve etkin işbirliği yapmak.

h) Ülkemizdeki ve yabancı ülkelerdeki Türk veya Türk-yabancı ticaret, sanayi ve deniz ticaret odalarına gerektiğinde yardımlar yapmak; gerektiğinde Bakanlığın izni ile yurt içinde ve yurt dışında temsilcilikler ve irtibat büroları kurmak.

i) Tüketicinin korunması ve sağlıklı bir rekabet ortamının oluşturulması için gerekli önlemleri almak, mevzuat uyarınca Bakanlık ve bakanlıklar tarafından bu ve benzeri konularda verilecek diğer görevleri yapmak ve gerekli teşkilâtı kurmak.

j) Talepleri halinde oda ve borsaların üyeleri arasındaki ihtilafları hakem olarak çözmek üzere yüksek tahkim heyeti kurmak.

k) Özel sektörün ekonomik politikalarını belirlemek; dünya ekonomisi ile entegrasyonu teminen gerekli dış ekonomik ilişkilerin tesisinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gerekli hallerde görüş vermek ve bu ilişkilerin yürütülmesinde yardımcı olmak.

l) Sermaye piyasası, yatırımların teşviki ve yönlendirilmesi, ithalat - ihracat rejimi kararları, ithalatta haksız rekabetin önlenmesi ve vergi ile ilgili konularda resmî mercilere görüş bildirmek, önerilerde bulunmak, gerektiğinde bu konularla ilgili toplantılara katılmak; küçük ve orta ölçekli işletmeleri pazarlama, finansman, araştırma-geliştirme çalışmalarında teşvik etmek.

m) Bakanlığın gözetimi ve denetiminde Türk Ticaret Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini çıkarmak.

n) Yeni oda ve borsa kurulması, mevcut oda ve borsaların çalışma alanlarının genişletilmesi ya da daraltılması, mevcut oda ve borsaların dağılması ile kayıt ücretleri, aidatlar ve alınacak ücretlere ilişkin konularda bu Kanunla verilen görevleri yapmak.

o) Belirli madde bazında büyük miktarda işlem hacmine sahip ve salon satış usulüyle çalışan borsaların teknik olarak güçlendirilmeleri ile yurt içi ve yurt dışı borsalar arasındaki iletişimi sağlamak üzere, gelişen teknolojinin sunduğu imkânlardan da yararlanarak, çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

p) İthal malların fiyatları ile ilgili uyumsuzluk halinde, talep eden kuruluşa konuya ilişkin teknik bilgi sağlamak.

r) Odalarca düzenlenecek kapasite raporları ve benzeri belgeleri incelemek ve onaylamak.

s) İlgili mevzuat uyarınca, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, teknoloji merkezleri, teknopark kurulmasına yardımcı olmak, kurulmuş veya kurulacak olanlara katılmak.

t) Yurt içinde ve uluslararası ticarî anlaşmazlıklarda görev alacak tahkim kurumlarını ve uygulanacak tahkim şartlarını oluşturmak, tahkim konusunda odalarca yapılacak çalışmaları desteklemek.

u) Ticaret ve sanayi kesimi ve faaliyetleri konusundaki bürokratik engellerin kaldırılması, özelleştirmenin hızlandırılması, yatırım teşviklerinde yatırım konusu ve yerinin belirlenmesi, ülkenin sanayi, ticaret, tarım, turizm ve hizmet sektörlerinin envanterinin çıkarılması konularında çalışmalar yapmak; ticaret ve sanayinin bünyesi ile işletme büyüklükleri, işçi sayıları konularında istatistiki bilgiler derlemek ve yayınlamak; elektronik ticareti geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak, gerekli araştırma birimlerini kurmak, sayısal sertifika verilmesi ve internet alan adı tahsisi konusunda önerilerde bulunmak.

v) Bakanlık tarafından mevzuat çerçevesinde verilecek görevleri yapmak, ülke ekonomisinin geliştirilmesi ve yönlendirilmesi amacıyla resmî mercilere görüş bildirmek ve öneride bulunmak.

y) Uluslararası anlaşmalar gereği, elektronik ortam dahil TIR ve ATA karneleri,

menşe şahadetnameleri, dolaşım belge ve sertifikalarının basımı, dağıtımı ve uygulamalarına ilişkin hizmetler ile EAN -UCC çizgi kod sistemine ilişkin çalışmaları yürütmek.

z) Sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün yetişmesini sağlamak amacıyla üniversiteler, yüksekokullar, meslekî ve teknik eğitim kurumları kurmak, kurulmuş bulunanlara iştirak etmek, işbirliği yapmak; ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde görev tanımları yapmak, bu görev tanımlarına uygun öğretim programları hazırlanması ve uygulanmasını teşvik etmek; odalarca sürdürülen çıraklık ve meslekî eğitim hizmetlerinin uyumlu yürütülmesini teminen uygulamalara rehberlik etmek; oda ve borsaların yönetici ve personeline yönelik hizmet içi eğitim programları hazırlamak, uygulamak, bu amaçlarla gerektiğinde bir meslekî eğitim merkezi kurulmasını sağlamak.

Birlik, bu Kanunda belirtilen kuruluş amaçları ve görev alanı çerçevesinde kendisine tevdi halinde, mevzuatla bakanlıklara veya kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görevleri de yerine getirir.

Sektör meclisleri

MADDE 57. - Birlik Yönetim Kurulu, istişarî nitelikte olmak, sektörel gelişmeyi teşvik etmek, sorunları incelemek ve önlemleri tespit etmek amacıyla turizm, ulaştırma, müteahhitlik, sanayi bölgeleri, teknoloji bölgeleri, serbest bölgeler gibi gerekli gördüğü sektörlerde o sektörün Türkiye sektör meclisini oluşturur.

Bu meclisler, mesleğinde itibar ve tecrübe sahibi oda ve borsa mensupları ile ihtisas sahipleri arasından Birlik Yönetim Kurulunca seçilen en çok kırk kişiden oluşur. Meclis üyeleri kendi arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Sektör meclislerinin kuruluş ve işleyişi ile faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar, Birlik tarafından hazırlanıp Bakanlıkça onaylanacak yönetmelikle belirlenir.

(5684 sayılı Kanununun 38 inci maddesi ile eklenen fıkra) Sigorta acenteleri için oluşturulacak sektör meclisiyle ilgili Sigortacılık Kanununudaki hükümler saklıdır.

Türk-yabancı veya yabancı-Türk odalar ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu

MADDE 58. - Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticarî ilişkilerin geliştirilmesine yardımcı olmak amacıyla Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak, tek taraflı veya çok taraflı Türk-yabancı veya yabancı-Türk ticaret, sanayi ve deniz ticaret odası adı ile kurulacak dernekler için Birliğin izni aranır. Müşterek odaların, izlenme ve denetlenme esasları, Birlik Yönetim Kurulunun teklifi ve Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle tespit olunur. Bu odalardan yurt dışında kurulmuş olanların faaliyetlerinin izlenmesi, yurt içindekilerin çalışmalarının denetlenmesi ve izlenmesi, Birlik tarafından yapılır. Bu şekilde kurulan dernekler, bu maddede yer alan hükümler dışında, genel hükümlere tâbidir.

Birinci fıkra uyarınca kurulan dernekler dışındaki tüzel kişiler, ticaret, sanayi ve deniz ticaret odası adını kullanamazlar.

Birliğin gözetim ve denetimi altında özel sektörün dış ekonomik ilişkilerini yürütmek üzere, özel hukuk hükümlerine tâbi ve tüzel kişiliğe sahip, kuruluş ve faaliyet amaçları aynı olan ve Birlikçe belirlenecek özel sektör kuruluşlarından Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu oluşur. Kurulun kısa adı DEİK'tir. Kurul ikili ekonomik ilişkilerini,

yönetim kurulunun kararları doğrultusunda iş konseyleri aracılığı ile yürütür.

Kurul ile iş konseylerinin görev ve yetkileri teşkilâtlanma ve işleyişleri, organları, bütçeleri, yönetim ve denetimleri ile üyeliğe ilişkin esaslar Birlik tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun bütçesi, kurucu kuruluşların Kurul yönetim kurulu tarafından belirlenen yıllık üyelik aidatlarından, iş konseyi üyelik aidatlarından, Birliğin ödeyeceği katkı payı ve diğer gelirlerden oluşur. Kurul bütçesini Birlik denetler.

Yüksek İstişare Kurulu

MADDE 59. - Yüksek İstişare Kurulu; Birlik Başkanı, başkan yardımcıları, konsey başkanları ve şeref üyelerinden oluşan istişarî bir kuruldur.

Birlik başkanlığı yapmış olanlar Kurulun doğal üyesi sayılırlar. Ayrıca, Birlik Yönetim Kurulunca ülke ekonomisine üstün hizmetleri bulunanlar arasından da şeref üyeleri belirlenebilir.

Birlik Başkanı aynı zamanda Kurul başkanıdır. Kurul üyeleri, kendi üyeleri arasından iki başkan yardımcısı seçer. Kurulun görevleri ve çalışma esasları Birlik Yönetim Kurulunca belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Birlik Organları, Oluşumları ve Görevleri

Birliğin organları

MADDE 60. - Birliğin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul.
- b) Oda ve Borsa Konseyleri.
- c) Yönetim Kurulu.
- d) Yüksek Disiplin Kurulu.

Genel Kurul

MADDE 61. - Genel Kurul, oda ve borsa meclislerinin kendi üyeleri arasından dört yıl için seçecekleri delegelerden oluşur.

Genel Kurulda her oda ve borsa en az bir delege ile temsil edilir. Bu delege oda ve borsa yönetim kurulu başkanıdır. İlave delegelerin belirlenmesinde seçmen listelerinde yer alan üye sayısı ile oda ve borsaların Birliğe fiilen ödedikleri aidatlar esas alınır.

Oda ve borsalardan üye sayısı, ikibinden beşbine kadar olanlar bir; beşbinden onbine kadar olanlar iki; onbinden otuzbine kadar olanlar üç; otuzbinden ellibine kadar olanlar dört; ellibinden fazla olanlar beş ilave delege seçerler. Üye sayısı ellibini aşan oda ve borsalar, beş ilave delegeye ek olarak ellibinin üzerindeki her fazla ellibin üye için ayrıca bir ilave delege seçerler.

Ayrıca, odalar ve borsalar, seçimin yapıldığı yıl hariç son dört yılda Birliğe fiilen ödedikleri aidatların ortalaması esas alınarak, onaltı yaşından büyükler için seçimin yapıldığı yıldan önceki yıl geçerli olan aylık brüt asgarî ücretin her yirmibeş katı tutarı için bir ilave delege seçerler. Ancak, bu şekilde belirlenecek ilave delege sayısı yirmiyi geçemez.

Seçilen delege sayısı kadar da yedek delege seçilir.

Delegelerin oda ve borsalardan çıkması, çıkarılması, ölümleri, istifaları veya meclis üyeliklerinden ayrılmalari hallerinde yerlerine yedek üyeler, aldıkları oy sayısına göre Genel Kurula katılırlar.

Delegelerin Genel Kurula katılma masrafları temsil ettikleri oda veya borsa tarafından karşılanır.

Genel Kurul, her yıl mayıs ayı içinde toplanır.

Oda ve borsa meclislerinin görevlerine son verilerek yerlerine yeniden seçim yapılması durumunda, Genel Kurula gönderilecek delegeler yeniden seçilir.

Genel Kurulun görevleri

MADDE 62. - Genel Kurulun görevleri şunlardır:

a) Birlik Başkanını, Yönetim Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri ile yedeklerini seçmek.

b) İlgili delegelerce kendi aralarından oda ve borsa konseylerinin üyelerini seçmek.

c) Muhasebe ve muameleat yönetmelikleriyle, odalar ve borsalar tarafından hazırlanan hakem ve bilirkişi listelerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları gösteren yönetmelikleri onaylamak.

d) Ülkenin iktisadî durumu hakkında yönetim kurulunca hazırlanacak raporları incelemek ve onaylamak.

e) Birlik Genel Sekreterliği ve Genel Kurulun çalışma esaslarına ilişkin yönetmelikleri onaylamak.

f) Odalar ve borsalar arasında işbirliği kurmak ve bunların gelişimi için gerekli tedbir ve kararları almak.

g) Borsalarca yapılan genel düzenlemeleri onaylamak.

h) Oda ve borsaların bütçelerinin tiplerini ve bütçelerin düzenleme usullerini belirlemek.

ı) Gerekli gördüğü hallerde komisyonlar kurmak ve seçeceği komisyon marifetiyle Birlik hesaplarını denetlemek.

j) Birlik bütçesini incelemek ve karara bağlamak.

k) Ülke ekonomisine ve Birliğe üstün hizmetleri bulunanları Yönetim Kurulunun teklifi ile şeref üyesi olarak seçmek.

l) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Oda ve borsa konseyleri

MADDE 63. - Genel Kurulda, ilgili delegelerce kendi aralarından dört yıl için ve her biri otuz üyeden oluşan ticaret ve sanayi odası konseyi, ticaret odası konseyi, sanayi odası konseyi, deniz ticaret odası konseyi ve borsa konseyi olmak üzere beş ayrı konsey seçilir. Ayrıca, her konsey için asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Ancak, konsey üye sayısı, Genel Kurulda temsil edilen ilgili delege sayısının yarısını geçemez.

Her konsey, kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Konsey başkanları, kendi aralarından ilk bir yıl için Genel Kurul Başkanını seçerler. İzleyen yıllarda konsey başkanları en yaşlı olandan başlamak üzere sırasıyla Genel Kurul Başkanı olurlar. Diğer konsey başkanları da genel kurul başkan yardımcısı sıfatıyla Genel Kurul Divanını teşkil ederler.

Konseyleyler, yılda iki defadan az olmamak üzere, konsey başkanının teklifi ve Birlik Başkanının oluru üzerine Birlik merkezinde toplanır. Ayrıca, konseyleyler Birlik Başkanının talebi üzerine Genel Kurul Başkanının davetiyle öngörülen gündemi görüşmek üzere müşterek olarak toplanır.

Konseyleylerin başkan ve üyelerinin toplantılara katılma masrafları Birlik tarafından karşılanır.

Üst üste iki dönem konsey başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Oda ve borsa konseyleylerinin görevleri

MADDE 64. - Oda ve borsa konseyleylerinin görevleri şunlardır:

- a) Konsey başkan ve başkan yardımcılarını seçmek.
- b) Oda ve borsalardan gelen konuları görüşüp teklif ve görüş şeklinde yönetim kuruluna sunmak.
- c) İktisadî raporları, mevzuat değişikliklerine ilişkin kararları gözden geçirmek, temsil ettikleri kesimin ekonomik sorunları hakkında incelemeler yapmak.
- d) Oda veya borsaların koordinasyon ve gelişimlerini gözetmek.
- e) İlgili toplantılarda ve protokolde konseyi, başkan veya başkan yardımcısı ile temsil etmek.
- f) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Birlik Yönetim Kurulu

MADDE 65. - Birlik Yönetim Kurulu, dört yıl için seçilen, başkan dahil onbeş üyeden oluşur.

Genel Kurul tarafından delegeler arasından seçilen Birlik Başkanı, aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanıdır.

Yönetim Kurulunun ondört asıl ve aynı sayıda yedek üyesi, Genel Kurulca delegeler arasından seçilir. Yönetim Kurulunda, her oda ve borsa grubundan en az bir temsilci bulunur.

Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasından dört yıl için her bir oda grubunu ve borsaları temsilen beş başkan yardımcısı ve bir sayman üye seçer.

Yönetim Kurulu ayda bir defadan az olmamak üzere, Birlik Başkanının veya yokluğunda Birlik Başkanının yetkilendirdiği başkan yardımcısının çağrısı üzerine toplanır. Toplantı gündemi Birlik Başkanı veya yokluğunda yetkilendirdiği başkan yardımcısı tarafından belirlenir. Ayrıca, Yönetim Kurulu üyelerinin en az üçte birinin toplantı başlayana kadar yapacağı başvuru ile gündeme yeni madde eklenir. Birlik Başkanı tarafından yetkilendirilen başkan yardımcısı, başkanın yokluğunda başkan vekili olarak görev yapar.

Birlik Başkanı aynı zamanda mensubu olduğu oda veya borsanın yönetim kurulu başkan veya üyeliği ile meclis başkanlığı görevlerini yapamaz.

Üst üste iki dönem Birlik Başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Birlik Yönetim Kurulunun görevleri

MADDE 66. - Birlik Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Odalar ve borsalar arasında çıkacak ihtilafları çözmek.
- b) Muhasebe ve muamelatta birlik ve beraberlik sağlamak üzere yönetmelikler hazırlamak ve Genel Kurula sunmak.
- c) Ülkenin iktisadî durumu hakkında rapor hazırlamak ve Genel Kurulun onayına sunmak.
- d) Yabancı ülkelerdeki ticaret ve sanayi odaları ile borsalar tarafından yapılan yayınları izlemek ve Türkiye ile ilgili olanlardan üyeleri ve gerektiğinde resmî makamları haberdar etmek.
- e) Uluslararası sergi, fuar ve kongrelere katılmak, yabancı ülkelerdeki oda ve borsaların vekillik, mümessillik veya muhabirliğini kabul ve ifa etmek, ulusal ve uluslararası meslekî teşekküller kurmak, uluslararası meslekî toplantılara katılacak üyeleri seçmek.
- f) Bütçe dahilinde harcama yapmak.
- g) Oda ve borsaların Birlik aidatlarını süresi içinde yatırımlarını sağlamak ve bu konuda gerekli denetimleri yapmak.
- h) Birlik Genel Sekreterliği yönetmeliğini hazırlamak ve Genel Kurula sunmak.
- i) Bu Kanunda Birlikçe çıkarılacağı öngörülen yönetmelikleri hazırlamak ve Bakanlığın onayına sunmak.
- j) İlgili kanunlar çerçevesinde bakanlıklarca istenen bilgileri vermek.
- k) Bir yıllık faaliyetler hakkında Genel Kurula rapor vermek.
- l) İktisadî konularda kongreler ve benzeri toplantılar düzenlemek.
- m) Yıllık bütçeyi hazırlamak ve Genel Kurula sunmak.
- n) Talepleri halinde oda ve borsaların üyeleri arasındaki ihtilafları hakem olarak çözmek üzere yüksek tahkim heyeti kurmak.
- o) Bu Kanunla ve sair mevzuatla Birliğe verilen ve özel olarak başka bir organa bırakılmayan diğer görevleri yerine getirmek.

Birlik Yönetim Kurulunun yetkilerinin devri

MADDE 67. - Yönetim Kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını Birlik Başkanına, Yönetim Kurulu üyelerinden birine veya birkaçına ya da Genel Sekretere devredebilir.

Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 68. - Yüksek Disiplin Kurulu, delegeler arasından Genel Kurulca dört yıl için seçilen altı üyeden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

Yüksek Disiplin Kurulu, seçimden sonraki ilk toplantısında üyeleri arasından

bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, en yaşlı üye Kurula başkanlık eder.

Üyelerden biri raportör olarak tayin edilir. Raportör üye karar oylamasına katılamaz.

Yüksek Disiplin Kurulu, Birlik Başkanının çağrısı üzerine de toplanır.

Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri

MADDE 69. - Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Oda ve borsa meclislerinin disiplin cezalarına ilişkin kararları ile oda ve borsa yönetim kurullarının soruşturma açılmamasına ilişkin kararlarına karşı yapılacak itirazları karara bağlamak.

b) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Birliğin Gelirleri

Birlik aidatı

MADDE 70. - Odalar ve borsalar her yıl tahsil edilen gelirlerinin yüzde sekizini aidat olarak, Birlik Yönetim Kurulunun belirleyeceği bankalardan birine Birlik adına yatırmak zorundadırlar.

Birlik aidatları bir önceki yıl fiili geliri üzerinden hesap edilerek, izleyen yılın temmuz ve aralık aylarında eşit iki taksitte yatırılır.

Fiili gelire; 23 üncü ve 49 uncu maddelerde sayılan bütün gelirler ile menkul ve gayrimenkul sermaye iratları, şirket kârları ve döviz gelirleri dahildir.

Birlikçe alınacak ücretler

MADDE 71. - Birlikçe, belgelerin onaylanması ve hizmetlerin verilmesi karşılığında alınan ücretlerin oran ve miktarı, tahkim gelirleri hariç olmak üzere, maktu ücretlerde onaltı yaşından büyüklere uygulanan asgarî ücretin brüt tutarının üç katından, nispi ücretlerde de bu tavanı aşmamak kaydıyla binde beşten fazla olamaz. Bu oran ve miktarlar, Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılacak tarifelerle tespit olunur.

Birlikçe onaylanacak ve verilecek belgeler ve hizmetler şunlardır:

- a) Kapasite raporları.
- b) Faturalar, menşe şahadetnameleri, A.TR ve EUR. 1 dolaşım belgeleri ve sertifikaları.
- c) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi hizmetleri.
- d) Kalite belgeleri.
- e) TIR ve ATA karneleri ile EAN-UCC çizgi kod sistemine ilişkin hizmetler.
- f) Tahkim hizmetleri.
- g) Fuar düzenleme yetki belgeleri.
- h) Ticarî ve sınıî mahiyette diğer her türlü belge ve bilgi ile hizmetler.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanacak ilân ücretleri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi Komitesinin teklifi ve Bakanlığın onayı ile yürürlüğe girecek bir tarife ile belirlenir.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin çıkarılmasına ilişkin esasları tespit, yayım işlerini sevk ve idare etmek ve Bakanlık ile Birlik arasındaki çalışmalarını koordine etmek üzere; Bakanlık Müsteşarının başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, İç Ticaret Genel Müdürü veya görevlendireceği yardımcısı, Birlik Genel Sekreteri, ilgili genel sekreter yardımcısı ve gazete müdüründen oluşan bir Komite kurulur.

Komitenin çalışma usul ve esasları ile Komite üyelerinin gazete gelirlerinden karşılanacak huzur hakları, Komite toplantılarına ilişkin giderler ve bu konu ile ilgili diğer hususlar Birliğin olumlu görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir. Huzur haklarının net aylık miktarı brüt asgarî ücret tutarını geçemez.

Gelirler ve bütçe

MADDE 72. - Birliğin gelirleri; aidatlar, hizmetler karşılığı alınacak ücretler, bağış ve yardımlar, yayın gelirleri ve diğer gelirlerden oluşur.

Birlik bütçesi, Yönetim Kurulunca yıllık olarak hazırlanır ve Genel Kurulca kararlaştırılır.

Bütçeden harcama, Birlik Başkanı veya yetkilendirdiği başkan yardımcısı ve Genel Sekreterin veya sayman üyenin ortak imzası ile yapılır.

Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca saptanan miktar kadar harcama, sonradan yönetim kurulunun onayına sunulmak şartıyla, Birlik Başkanı tarafından re'sen yapılabilir.

Ayrıca, Birlik Başkanı için belirlenen miktardan fazla olmamak üzere, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen miktarda harcama, sonradan Yönetim Kurulunun onayına sunulmak şartıyla Genel Sekreter tarafından re'sen yapılabilir.

BEŞİNCİ KISIM

Müşterek Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Personel

Oda, borsa ve Birlik personeli

MADDE 73. - Oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenler bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tâbidir.

Oda ve borsa genel sekreteri

MADDE 74. - Odalar ve borsaların işlerini yürütmek üzere bir genel sekreter görevlendirilir. Genel sekreterin aşağıda belirtilen nitelikleri haiz olması gerekir:

- a) Türk vatandaşı olmak.
- b) 5728 sayılı Kanunun 578 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- c) Askerlikle ilişkisi bulunmamak.

d) **(5795 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile değişik)** Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar,

Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak.

e) Görevini devamlı yapmasına engel olabilecek vücut veya akıl hastalığı veya vücut sakatlığı ile özürlü bulunmamak.

f) Mühendislik, iktisat, işletme, maliye, hukuk ve kamu yönetimi gibi alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumu mezunu olmak.

g) Kamuda veya özel sektörde en az beş yıl iş tecrübesine sahip olmak.

Genel sekreter ve yardımcılarını yönetim kurulu kararıyla atar. Genel sekreter yardımcılarında da genel sekreterde aranan koşullar aranır.

Genel sekreter, yönetim kurulunun izni ile harcama yetkisi dahil görev ve yetkilerinden bir bölümünü her faaliyet yılının başında yeniden tespit edilmek üzere yardımcılara devredebilir.

Genel sekreter, oda ve borsa personelinin disiplin ve sicil amiridir. Genel sekreter, meclis ile yönetim kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, odanın veya borsanın iç çalışmalarını yazı işlerini düzenler ve yönetir, oda veya borsa personeline gerekli emir ve talimatları verir ve çalışmalarını denetler, yönetim kurulu veya başkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Birlik Genel Sekreteri

MADDE 75. - Yönetim Kurulunca, Birliğin işlerini yürütmek üzere, oda ve borsa genel sekreterleri için aranan nitelikleri haiz ve asgarî bir yabancı lisanı çok iyi derecede bilen bir Genel Sekreter atanır. Gerektiğinde yönetim kurulu bir veya daha fazla genel sekreter yardımcısı atayabilir. Genel sekreter yardımcılarında da Genel Sekreter için aranan nitelikler aranır.

Genel Sekreter, yönetim kurulunun izni ile harcama yetkisi dahil görev ve yetkilerinden bir bölümünü her faaliyet yılının başında yeniden tespit edilmek üzere yardımcılara devredebilir.

Genel Sekreter, Birlik personelinin disiplin ve sicil amiridir. Genel Sekreter, Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmalarını yazı işlerini düzenler ve yönetir, Birlik personeline gerekli emir ve talimatları verir ve çalışmalarını denetler, Yönetim Kurulu ve Birlik Başkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Cezai takibat

MADDE 76. - (5728 sayılı Kanununun 539 uncu maddesi ile değişik) Odalar, borsalar ve Birliğin organ üyeleri ile personeli, görevlerini yerine getirirken görevleriyle ilgili suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, bu kuruluşların paralarıyla para hükmündeki evrak, senet ve sair varlıkları ile muhasebe ve muamelata ilişkin her çeşit defter ve evrak ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi olarak cezalandırılırlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Malî Hükümler

Tahsilat

MADDE 77. - Süresinde ödenmeyen kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hâsılatından alınacak oda payları, borsa tescil ücreti ve Birlik aidatına 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca günlük gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve Birlik aidatı ile borsa tescil ücreti ve bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ile para cezalarının tahsiline ilişkin olarak oda, borsa ve Birlik Yönetim Kurulunca verilen kararlar ilâm hükmünde olup, icra dairelerince yerine getirilir.

Kayıt ücretleri, yıllık aidat, munzam aidat, navlun hasılatından alınacak oda payları ve Birlik aidatı ile borsa tescil ücreti ve bunlara ait kesinleşen gecikme zamları ile para cezalarının tahsil zamanasını süresi beş yıldır.

Bütçelerden ayrılacak paylar

MADDE 78. - Odalar, borsalar ve Birlikçe hazırlanan bütçelerde;

a) Genel Kurul kararıyla, Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfına ödenmek üzere yüzde bir oranında,

b) Bakanlık iç ticaret hizmetlerini geliştirmek üzere her yıl yüzde biri geçmemek üzere,

Pay ayrılır.

Bu şekilde ayrılacak payların kullanma esasları ve uygulaması yönetmelikle düzenlenir.

Birlik ile oda ve borsaların bütçelerinde temsil, gezi, konaklama, seyahat, yevmiye ve huzur hakkı gibi harcamaları için ayıracakları pay bütçelerinin yüzde yirmisini, personel harcamaları için ayrılan pay ise bütçelerinin yüzde kırkını geçemez.

İhale işleri ve hizmet alımı

MADDE 79. - Odalar, borsalar ve Birliğin mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ve satımlarının tâbi olduğu usul ve esaslar açıklık, şeffaflık ve serbest rekabet ilkeleri gözetilerek, Birlikçe çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Odalar, borsalar ve Birlik, istisna ve vekâlet akdi ile hizmet alımı yapabilir.

Kamulaştırma, şirket ve vakıf kurma

MADDE 80. - Odalar, borsalar ve Birlik amaçlarını gerçekleştirmek ve faaliyet konuları ile sınırlı olmak şartı ile yetkili organlarının kararı ve Bakanlığın izni ile kamulaştırma yapabilirler. Kamu yararı kararı Bakanlıkça verilir.

Odalar, borsalar ve Birlik, bu Kanunda öngörülen ekonomik nitelikli görevlerini yapmak, meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak ve mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amaçlarıyla sınırlı olarak ve Bakanlığın izni ile kurulmuş veya kurulacak şirketlere iştirak edebilirler. Odalar, borsalar ve Birlik, amaçlarına uygun olarak eğitim ve öğretim kurumları kurmak üzere vakıf kurabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının
Seçim Usulü**Seçimlere ilişkin genel esaslar**

MADDE 81. - Oda, borsa ve Birlik organları ile şubelerinin seçimleri, bu Kanun-
da yazılı esas ve usullere göre, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde
düzenlenen ortak veri tabanında Birliğe bağlı oda ve borsa meslek gruplarına
göre seçme ve seçilme niteliklerini haiz olan üyeleri gösteren oda, borsa ve
Birlik veri tabanından alınan güncel üye listeleriyle yargı gözetiminde yapılır.

Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde, görevli hâkim
il seçim kurulunca belirlenir. Birlik organları seçimlerinde görevli hâkim, merkez
ilçe seçim kurulu başkanıdır.

İlçe seçim kurulu başkanı, oda ve borsanın üye ve meslek grubu sayısına ve
Birlik organları seçimlerinin gereklerine göre seçim sandıklarının yer ve sayısını,
tarihini ve oy kullanma süresini, oy pusulasının şeklini ve seçimle ilgili diğer hu-
susları belirler. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan
sağlanır.

Oy verme işlemleri gizli oy ve açık tasnif esaslarına göre yapılır. Belirlenen
seçim süresi sona erdiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen
seçmenler de oylarını kullanırlar. Seçmen listesinde adı yazılı olmayan üye veya
delegeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda veya borsa veya res-
mî kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki
yerin imzalanmasından sonra kullanılır.

Tüzel kişi temsilcisi gerçek kişilerin, temsil ettikleri tüzel kişinin tescilli ana sözleş-
meleri gereğince temsil ve bağlayıcı işlem yapma yetkisine sahip olduklarına
dair son bir ay içinde düzenlenmiş ve ilgili ticaret sicili memurluğunca tasdik
edilmiş bir belgeyi oy kullanma sırasında ibraz etmeleri gerekir.

Oylar, herhangi bir şekilde hazırlanmış oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim
kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık kurulu başkanı tara-
findan verilecek özel zarflara konulması suretiyle kullanılır. Üzerinde ilçe seçim
kurulu mührü bulunmayan zarflara konulan oylar geçersizdir.

Seçim süresinin sonunda, seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, seçim sandık
kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim
yerinde asılmak suretiyle, geçici seçim sonuçları bir tam iş günü ilân edilir.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre
ile saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilân süresi içinde seçim sonuç-
larına yapılacak itirazlar, görevli hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara
bağlanır. İlçe seçim kurulunun itiraz üzerine vereceği kararlar, seçim yerinde
asılmak suretiyle bir tam iş günü ilân edilir. Bu kararlara karşı, ilân süresi içinde il
seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun bir gün içinde vereceği
karar kesindir. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından he-
men sonra, hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilân eder ve ilgili
oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Hâkim, herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede, oda ve borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Birlikçe üç veya beş kişilik bir kurul atanır.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun Yedinci Bölümündeki suç ve cezalara ilişkin hükümler uygulanır.

(5728 sayılı Kanunun 540 ıncı maddesi ile değişik) Oda, borsa ve Birlik organlarının seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremezler ve belirli adayların leh ve aleyhlerinde faaliyette bulunamazlar ve propaganda yapamazlar. Bu hükme aykırı davranışlar altı aya kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

Birlik ile oda ve borsaların organlarının seçim tarihleri, Bakanlar Kurulu tarafından bir yılı geçmemek üzere ertelenebilir.

(5290 sayılı Kanunla değişik) Milletvekili veya belediye başkanı olarak seçilenlerin oda, borsa ve birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer.

Seçim sandık kurulu

MADDE 82. - İlçe seçim kurulu başkanı, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanından sağlanan seçme ve seçilme niteliklerini haiz olan listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu oluşturur ve aynı şekilde üç yedek üyeyi de belirler. Birlik organlarının seçiminde, seçim sandık kurulu için bir başkan ve dört üye ile beş yedek üye, kamu görevlileri veya aday olmayan delegeler arasından merkez ilçe seçim kurulu başkanı tarafından belirlenir.

Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücretlerle, diğer seçim giderleri seçimi yapan oda, borsa veya Birlik tarafından karşılanır.

Seçimler sırasında seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Oda, borsa ve Birlik organları seçimlerine katılma nitelikleri

MADDE 83. - Oda veya borsaya kayıtlı, onsekiz yaşını bitirmiş gerçek kişilerle, tüzel kişilerin tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre oda, borsa ve Birlik organlarının seçimlerinde oy kullanabilirler.

Oda, borsa ve Birlik organlarına seçilebilmek için;

a) Yeni kurulan oda ve borsalar hariç en az iki yıldır oda ve borsaya kayıtlı olmak,

b) Seçim tarihinde yirmibeş yaşını doldurmuş olmak,

c) İflas etmemiş ya da iflas etmiş olsa bile itibarını yeniden kazanmış olmak,

d) **(5728 sayılı Kanununun 541 inci maddesi ile değişik)** Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından hapis cezasına mahkûm olmamak,

e) **(5728 sayılı Kanununun 578 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)**

f) Ticarî ve sınaî kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,

g) Okur-yazar olmak,

Şartlarını haiz olanlar aday olabilir.

Yerli ve yabancı tüzel kişilerin tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisi verilen ve yukarıdaki özellikleri taşıyan gerçek kişi temsilcileri, bu Kanun hükümlerine göre oda, borsa ve Birlik organlarına seçilebilirler.

Seçilme yeterliliğini kaybedenlerin oda, borsa ve Birlikteki görevleri sona erer.

Organların seçimlerine katılma niteliklerine ilişkin diğer hususlar Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

(5795 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi ile değişik) Oda ve borsa üyelerinin seçme ve seçilme haklarını kullanılabilmeleri için şirketin; sahibi, ortağı, yönetim kurulu üyesi, genel müdürü, murahhas azası seviyesinde üst düzey yöneticisi olmaları, şirketi temsil ile bağlayıcı işlem yapmaya yetkili olmaları ve bu durumun seçimden en az altı ay öncesini kapsamaması şarttır.

Üye şirketin münfesihi olması, işyeri ve merkez kaydını başka bir odanın çalışma alanına taşıması halinde, oda üyeliği ile birlikte seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevi sona erer.

Oda ve borsa organlarının seçimleri

MADDE 84. - Oda ve borsa organlarının seçimleri, bu Kanun hükümlerine göre aşağıda belirtilen esas ve usullere uygun olarak, ekim ayında başlar kasım ayı içinde bitirilir.

a) Gruplandırma işlemleri ve meslek komitelerinin seçimi:

1) Meslek komiteleri seçiminden en az yirmi gün önce oda ve borsaların yönetim kurulları tarafından, seçilme hakkına sahip olanlarla, seçme hakkına sahip olanları gösteren, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen veri tabanında yer alan meslek gruplarına göre hazırlanan listeler, üç nüsha olarak kuruluşun bulunduğu yerdeki ilçe seçim kurulu başkanına sunulur.

2) Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip listeleri seçim sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra en geç beş gün içinde onaylar. Onaylanan listeler ve seçimin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar, oda veya borsanın ilân yerlerinde asılmak suretiyle üç tam iş günü ilân edilir. Bu listelerin örnekleri, talep edilmesi halinde oda veya borsa üyelerine masrafı ödenmek kaydıyla verilir. İlçe seçim kurulu başkanınca gerekli görülen hususlar yerel basın yayın organları aracılığı ile ilgililere duyurulur.

3) İlân süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından listelere yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde karara bağlanır. Bu karara tebliğ tarihinden itibaren üç gün içinde il seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun üç gün içinde vereceği karar kesindir.

4) Bu suretle kesinleşen listelerle, seçim tarihi, süresi ve seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya borsaya gönderilir. Kesinleşen listeler ve seçime ilişkin diğer hususlar ilgili oda veya borsanın ilân yerlerinde seçimden önce üç tam iş günü süresince ilân edilir.

5) Yeni kurulan oda ve borsalarda meslek gruplarına ait listeler, ilçe seçim kurulu başkanı veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek beş veya yedi üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca yönetmeliğe uygun olarak hazırlanarak, meslek komitesi seçimleri için görevli hâkime verilir.

6) İlgili seçmen üyelerce, her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek mahsus zarflara oyların konulması ile meslek komitesi seçimleri yapılır.

b) Meslek grupları, yargı gözetiminde oda ve borsa meclisleri için asıl ve yedek üyeleri meslek komitesi üyeleri ile birlikte seçer.

c) Meclis, seçimlerin kesinleşmesini takip eden en geç iki gün içinde yargı gözetiminde oda ve borsa yönetim kurulu başkanı ve üyelerini aynı listede seçer.

d) Birlik Genel Kurul delegeleri ile disiplin kurulunun asıl ve yedek üyelerinin seçimi, Yönetim Kurulu üyelerinin seçimi ile birlikte, meclis tarafından yapılır.

Oda ve borsaların meclis, yönetim kurulu, disiplin kurulu ile Birlik Genel Kurulu delegesi seçimlerinde de gruplandırma işlemleri ve meslek komitelerinin seçimlerine ilişkin esas ve usuller uygulanır.

Oda ve borsa şubelerinin seçim usul ve esasları bu maddede belirtilen hükümlere uygun olarak, Birlikçe hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İtiraz süresi, oda ve borsa organları ile Birlik delegesi seçim sonuçlarının ilânından itibaren bir gündür.

Birlik organlarının seçimi

MADDE 85. - Genel Kurul delegeleri dışındaki Birlik organlarının seçimi, bu Kanunda düzenlenen usul ve esaslara göre ve yargı gözetiminde, mayıs ayı içinde yapılır.

Birlik Başkanı, Birlik Genel Kurulunda, delegeler arasından öncelikle seçilir.

Birlik Genel Kurulunda, Birlik Başkanının seçiminin yapıldığı gün içinde ilgili delegelerce kendi aralarından Birlik Yönetim Kurulu ve oda ve borsa konseyle-

rinin asıl ve yedek üyeleri seçilir. Birlik Başkanı seçim sonucu açıklanmadan, Birlik Yönetim Kurulu ve konsey seçimlerine geçilemez. İtiraz üzerine Birlik Başkanı seçimi iptal edilirse, Birlik Yönetim Kurulu ve konsey seçimleri de kendiliğinden geçersiz sayılır.

Yüksek Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyeleri, Birlik Genel Kurulunca, delegeler arasından seçilir.

Birlik Yönetim Kurulu ve oda ve borsa konseyleri seçimi ile Yüksek Disiplin Kurulunun seçimi birlikte yapılır.

İtirazlar seçim günü yapılır ve aynı gün karara bağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin ve Para Cezaları

Disiplin cezalarının uygulanacağı haller

MADDE 86. - Oda ve borsa üyelerinden meslek onuruna veya meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, müşterisine karşı meslekî görevini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Disiplin suç ve cezaları

MADDE 87. - Disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Uyarma; mesleğin icrasında ve davranışlarında daha dikkatli davranması gerektiğinin ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Meslek şeref ve haysiyetine uygun düşmeyen tavır ve hareketlerde bulunmak.

2) Üyelik görev ve sorumlulukları ile ilgili yönetim kurulunca yapılan davet ve talebin gereğini mazeretsiz olarak yerine getirmemek.

3) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici sözler sarf etmek.

4) Müşteri veya iş sahipleri ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı davranışta bulunmak.

b) Kınama; meslekî tutum ve davranışlarında kusurlu sayıldığı için ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

1) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici asılsız yayında bulunmak.

2) Müşterisine veya iş sahiplerine karşı taahhütlerini yerine getirmemek.

3) İş ilişkisinde bulunduğu kişiler hakkında haksız ithamda bulunmak.

4) Satışa arz olunan malların niteliği veya miktarı bakımından gerçeğe aykırı beyanda bulunmak.

5) Nizamî olmayan ölçü ve tartı aletlerini bilerek kullanmak.

6) İki yıl içinde birden fazla uyarma cezasını gerektirecek bir davranışta bulunmak.

7) Organ seçimlerinin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla, hâkimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymamak.

c) Üyelikten geçici çıkarma; üyenin iki aydan az ve oniki aydan fazla süreli olmamak üzere oda veya borsa üyeliğinden çıkarılmasıdır. Kinama cezası alan üyenin, beş yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten geçici çıkarma cezası verilir.

d) Üyelikten uzun süreli çıkarma; üyenin kaydının üyesi bulunduğu oda veya borsa ile ticaret sicilinden beş yıl süre ile silinmesidir. Üyelikten geçici çıkarma cezası alan üyenin, üç yıl içinde kinama cezasını gerektirecek yeni bir davranışta bulunması halinde üyelikten uzun süreli çıkarma cezası verilir.

Bu maddede düzenlenen cezalar disiplin kurulunun teklifi üzerine meclis tarafından verilir. Disiplin suç ve cezaları hakkındaki esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Disiplin soruşturmasının yürütülmesi

MADDE 88. - Oda ve borsa üyeleri hakkında disiplin soruşturması oda veya borsa disiplin kurulları tarafından yürütülür.

Disiplin kurulları, üyelerinden birini soruşturmacı olarak tayin eder ve soruşturmacının sunduğu fezleke üzerine ceza teklifinde bulunur. Ceza teklifinin görüşüldüğü toplantıya soruşturmayı yürüten üye katılamaz.

Disiplin soruşturmasının açılması

MADDE 89. - Yönetim kurulları, ihbar veya şikâyet üzerine ya da davranış doğrudan öğrenmesi halinde re'sen, on gün içinde disiplin soruşturması açılması hususunda karar vermek zorundadır.

Disiplin kurulları, yönetim kurulunun soruşturma açılmasına dair kararının kendilerine iletilmesinden itibaren en çok iki ay içinde suç oluştuğuna kanaat getirerek ceza önermek veya suç oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine ilişkin karar vermek zorundadır. Lüzumu halinde bu süre yönetim kurulu kararı ile uzatılabilir. Disiplin soruşturması en geç bir yıl içinde sonuçlandırılır.

Disiplin soruşturması her halde, eylem ve davranışın gerçekleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde açılmak zorundadır. Ceza davasına konu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin soruşturması açılması durumunda soruşturma ceza mahkemesi kararının kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde de yapılabilir.

Savunma hakkı

MADDE 90. - Disiplin soruşturmalarında ve verilecek para cezalarında, isnat olunan hususun ilgiliye yazılı olarak bildirilmesi, savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Ceza soruşturmalarının etkisi

MADDE 91. - Disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş bir üye hakkında, aynı eylemden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış olması, disiplin soruşturması açılmasını ve disiplin cezası verilmesini engellemez.

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması nedeniyle beraat hali müstesna, beraatla sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin soruşturması açılması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin soruşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Kararların tebliği

MADDE 92. - Disiplin cezaları gerekçeli olarak on gün içinde ilgililere tebliğ edilir. İlgililer, uyarma cezası hariç, disiplin cezalarına ve ceza verilmeme kararlarına karşı tebellüğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Disiplin cezalarına ilişkin kararlara karşı doğrudan veya itiraz üzerine verilen kararlar için idarî yargı yoluna başvurulabilir.

Para cezaları

MADDE 93. - Oda ve borsa üyelerinden;

a) Mevzuata uygun olarak kayıt ve tescil muamelelerini yaptırmayanlara veya tescil ve ilânı gereken değişiklikleri bildirmeyenlere yıllık aidatlarının iki katı,

b) **(5684 sayılı Kanunun 38 inci maddesi ile değiştirilen bent)** Yetkili organlarca ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ile Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının beş katı,

c) İmalatta, mal ve hizmet arzında sağlık kurallarına uymayanlara, ölçü ve tartı aletlerini hileli bir şekilde kullananlara ve hileli, karışık veya standartlara aykırı ve kalitesiz mal imal edip, satanlara yıllık aidatlarının on katı,

Tutarında idarî para cezası verilir.

Bu eylem ve davranışlara ilişkin idarî para cezaları, disiplin kurulunun teklifi ve meclisin kararıyla verilir. Bu maddede belirtilen idarî para cezaları aynı fiilin bir yıl içinde her tekrarı için iki kat olarak uygulanır.

Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları, oda ve borsalar tarafından gelir kaydedilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, verilen idarî para cezasının yerine getirilmesini durdurmaz. Bu Kanunda öngörülen idarî para cezalarına ilişkin zama-naşımı süresi yetkili kuruluşça ihlâlin öğrenildiği tarihten itibaren altmış gün ve her halde ihlâlin vuku bulduğu tarihten itibaren iki yıldır.

Para cezası verilmesi ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Faaliyetlerin Sona Erdirilmesi

Organların görevlerine son verilmesi ve faaliyetten men edilmesi

MADDE 94. - Kuruluş amaçları veya Kanunda belirtilen asli görevlerini Bakanlığın yazılı uyarısına rağmen yerine getirmeyen oda, borsa veya Birlik organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçtirilmesine, Bakanlığın veya bunların buldukları ildeki Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, o yerdeki

asliye hukuk mahkemesince karar verilir. Yargılama, basit yargılama usulüne göre yapılır ve en geç iki ay içerisinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine, bu Kanundaki usul ve esaslara göre, en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler, eskilerin görev süresini tamamlar.

Bu organların, görevlerine son verilmesine neden olan ve mahkeme kararında belirtilen tasarrufları hükümsüzdür.

Yeni organ seçimleri yapılıncaya kadar rutin iş ve işlemlerin nasıl yürütüleceği, oda ve borsalar için Birlik, Birlik için Bakanlıkça belirlenir.

Millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde, gecikmede sakınca varsa, oda ve borsalarda vali, Birlikte Bakanlar Kurulu, organların faaliyetten men edilmesine karar verebilir ve bu durumu Bakanlığa bildirir.

Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içerisinde yetkili hâkimin onayına sunulur; hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar. Aksi takdirde, bu idarî karar kendiliğinden ortadan kalkar.

Faaliyetten men kararı, organın görevlerine son verilmesi isteminin nihaî olarak karara bağlanmasına kadar geçerlidir.

Yukarıda belirtilen veya kanunlarda öngörülen haller dışında, oda, borsa veya Birlik organlarının görevlerine son verilemez, bu organlarda yer alanlar görevden alınamaz.

Oda ve borsaların lağvı ve tasfiyesi

MADDE 95.- Kanunda belirtilen faaliyetlerini ve kuruluş amaçlarını gerçekleştiremeyeceklerine meclislerinin üçte iki çoğunluğu ile karar veren oda ve borsalar, talepleri üzerine Birliğin olumlu görüşü ile Bakanlık tarafından lağvedilir.

Borsalar, faaliyetlerine ihtiyaç kalmaması durumunda, Birliğin teklifi üzerine Bakanlık tarafından lağvedilebilir.

Odalar ve borsaların sahip olması gereken nitelik, alt yapı, bütçe ve üye sayısına ilişkin kriterler ile bu kriterlere uygunluğunu yitiren oda ve borsaların lağvı ile tasfiyesine ilişkin esas ve usuller, Birliğin görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Şubeye dönüşen oda ve borsaların varlıkları bağlandığı oda veya borsaya, kapanan oda ve borsaların varlıkları ise Birliğe intikal eder.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 96. - Oda, borsa ve Birlik organları üye tamsayılarının çoğunluğu ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılanların oy çokluğu ile verilir. Disiplin kurulları ve yüksek disiplin kurulu için toplantı ve karar yeter sayısı üye tamsayısının çoğunluğudur.

Oda, borsa ve Birlik organları toplantılarında çekimser oy kullanılamaz.

Oda ve borsa yönetim kurulları haftada bir, meclis ve meslek komiteleri ayda bir, disiplin kurulları, kurul başkanı veya yönetim kurulu başkanının çağrısı üzerine toplanır. Oda ve borsa yönetim kurulu, meclisi ve meslek komiteleri, gerektiğinde başkanları tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Oda ve borsaların bütün meslek komiteleri altı ayda bir müşterek toplantı yapar. Bu toplantıya yönetim kurulu da katılır.

Üyeler, organ seçimleri hariç olmak üzere, kendilerini, eşlerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dahil ikinci dereceye kadar sıhrî hısımları ile evlatlıklarını ilgilendiren işlere ilişkin toplantılara katılamaz ve oy kullanamaz. Bu durumda toplantı ve karar yeter sayılarının sağlanamaması halinde, yedek üyeler çağrılır.

Oda, borsa ve Birlik organlarında görevli üyeler, özürü veya özürsüz olarak altı ay içinde yapılan toplantıların yarısından bir fazlasına katılmamaları halinde üyelikten çekilmiş sayılırlar. Bu hüküm, kendi organlarınca başka bir yerde görevlendirilen üyeler hakkında uygulanmaz.

Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle olağan toplantıların üst üste üç kez gerçekleşmemesi halinde, bu üç toplantıya gelmeyenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedek üye çağrılır.

Oda veya borsa üyeliği herhangi bir nedenle sona erenlerin, oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedek üye çağrılır.

Oda, borsa veya Birlik organlarında yer alanların ölümü, istifası veya mahkeme kararı ile görevlerine son verilmesi gibi hallerde de yerlerine yedek üye çağrılır.

Yedek üyelerin çağrılmasında, aldıkları oy sayısı göz önünde tutulur. Ayrıca Birlik için, yedek üyelerin göreve çağrılmasında bu Kanundaki temsil esasları dikkate alınır.

Odalar ve borsalarda yönetim kurulu başkanlığı ve Birlik Başkanlığı görevinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda, oda, borsa veya Birlik yönetim kurulu tarafından bir ay içinde, yönetim kurulu üyeleri arasından biri kalan süreyi tamamlamak üzere yönetim kurulu başkanı ve Birlik Başkanı seçilir. Seçimlere kadar en yaşlı başkan yardımcısı geçici olarak görev yapar.

Vekâlet

MADDE 97. - Odalar ve borsaların meslek komitesi, meclis ve yönetim kurulu başkanları ile Birlik Genel Kurulu Başkanı, Birlik Başkanı ve konsey başkanlarının yokluğunda, yetkilendirdikleri yardımcılarını bu görevlere vekâlet ederler.

Oda, borsa ve Birlik genel sekreterlerinin yokluğunda ise yerlerine görevlendirdikleri yardımcılarını vekâlet eder.

Huzur hakkı

MADDE 98. - Oda ve borsa meslek komiteleri, yönetim kurulu ve meclis üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için huzur hakkı verilebilir.

Oda ve borsaların meslek komiteleri ve yönetim kurulu üyelerine verilecek huzur hakkını meclisler, meclis üyelerine verilecek huzur hakkını Birlik Yönetim Kurulunun teklifi ile Genel Kurul tespit eder.

Odalarda ve borsalarda arası ilişki

MADDE 99. - Aynı ilde kurulu odaların yönetim kurulları, alacakları meslekî kararlarda diğerk odalara danışarak görüş isterler. Görüşü istenen oda, en geç yedi gün içinde görüşünü bildirir.

Oda ve borsa yönetim kurulları, aynı ildeki diğerk oda ve borsaların verdikleri kararlara itiraz edebilirler. İtiraz eden oda veya borsanın başvurusu üzerine en yaşlı meclis başkanının daveti ve başkanlığı altında, yönetim kurulları birlikte toplanarak ihtilafı çözerler. Anlaşmazlık halinde Birlik, hakem olur.

Ayrıca, ilde kurulu oda ve borsa yönetim kurulları, meslekî konularda görüş oluşturmak amacıyla dört ayda bir müştereken toplanır.

Toplanma ve müzakere usulü Birlikçe hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Denetim

MADDE 100. - Odalar, borsalar, Birlik ve bunların bağı ve ilgili kuruluşları, Bakanlığın denetimine tâbidir.

Yönetmelikler

MADDE 101. - Bu Kanunda Birlikçe hazırlanacağı belirtilen yönetmelikler, Bakanlığın onayı üzerine Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 102. - Ticaret siciline kayıtlı olanlardan 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 103. - 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı "Ticaret ve Sanayi Odaları", "Ticaret Odaları", "Sanayi Odaları", "Deniz Ticaret Odaları", "Ticaret Borsaları" ve "Türkiye Ticaret, Sanayi, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği" Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğerk mevzuatla 8.3.1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1. - Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (1) sayılı cetvelin, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bölümüne eklenmiş ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bölümünden çıkarılmıştır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte iptal edilen borsa komiseri unvanlı kadrolarda istihdam edilenler, bu Kanunla ihdas edilen uzman unvanlı kadrolara buldukları kadro dereceleri itibarıyla iki ay içerisinde atanırlar.

Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatları ile diğerk malî haklarını almaya devam ederler. Borsa komiserlerinin atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğerk malî hakları toplamının net tutarı, eski kadrolarına bağı olarak en son ayda almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğerk malî hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadroda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunda elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde oluşturulması öngörülen ortak veri tabanları, oda ve borsaların meslek gruplarına göre seçme ve seçilme niteliklerini haiz üye listeleri, Bakanlık tarafından belirlenecek esaslar uyarınca altı ay içerisinde oluşturulur.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan tüzük ve yönetmeliklerin, bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 4. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde il odasına veya borsasına bağlı olarak şubeye dönüşen oda ve borsalarda, üyelerin bu oda veya borsaya, oda ve borsaların da Birliğe olan aidat borçları ve gecikme zamları silinir ve üyeler beş yıl herhangi bir aidat ödemezler.

GEÇİCİ MADDE 5. - Üyelerin oda ve borsalara, oda ve borsaların da Birliğe olan gecikmiş aidat borçlarının tamamının, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde ödenmesi halinde bu borçlara ait gecikme zamları silinir.

GEÇİCİ MADDE 6. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan ajanlıklar ilgili odaya bağlı şube veya temsilciliğe dönüşür.

GEÇİCİ MADDE 7. - Bu Kanunun 24, 25, 50, 51 ve 71 inci maddelerinde belirtilen aidat ve ücret miktarları 2004 yılı için taban yirmimilyon lira, tavan ise yüzotuzmilyon lira olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 8. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce genel sekreter ve yardımcısı olarak atanmış olanlarda, bu Kanunun 74 ve 75 inci maddelerinde belirtilen nitelikler ile ilgili şartlar aranmaz.

GEÇİCİ MADDE 9. - 2004 yılında yapılması gereken oda ve borsaların organ seçimleri 2005 yılı Mart ayı içinde yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce oda ve borsa organlarına seçilmiş olan üyelerin görev süreleri 2005 yılı Mart ayında yapılacak oda ve borsa organ seçimlerine kadar, Birlik organlarına seçilen üyelerin görev süreleri ise 2005 yılı Mayıs ayında yapılacak seçimlere kadar devam eder. Birlik Yönetim Kurulu Başkanı bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Birlik Başkanı unvanıyla seçime kadar görevine devam eder. Disiplin kurullarının ilk seçimleri de yukarıda belirtilen tarihlerde yapılır.

Bu Kanunun 81 inci maddesinin son fıkrası, halen oda ve borsa organlarında görev yapanlar açısından, oda ve borsaların ilk organ seçimlerine kadar uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 10. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk seçimlerden itibaren üst üste iki dönem süresince meclis başkanlığı, yönetim kurulu başkanlığı, konsey başkanlığı ve Birlik Başkanlığı görevlerinde bulunanlar aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı görevlere yeniden seçilemezler.

GEÇİCİ MADDE 11. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan ilçe oda ve borsaları, mevcut çalışma alanları dahilinde faaliyetlerini sürdürürler.

GEÇİCİ MADDE 12. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, Birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların, mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 13. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı yıl süreyle Birliğin yıllık gelirinin yüzde beşi, bu sürenin dolmasını takip eden onbeş yıl süreyle de yüzde ikisi Türkiye Odalar ve Borsalar Eğitim ve Kültür Vakfı ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinin ihtiyaçları için kullanılmak üzere bu kuruluşlara tahsis edilir. Tahsis edilecek meblağın paylaşım esasları Birlik Yönetim Kurulunca belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 14. — **(5290 sayılı Kanunla ek)** Bu Kanunun 83 üncü maddesinin altıncı fıkrası, bu Kanunun geçici 9 uncu maddesinde belirtilen seçimlerde uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 15-(5684 sayılı Kanunun 38 inci maddesi ile eklenen geçici madde) Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi seçimleri, odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde yapılır. Sigorta Ekspertleri İcra Komitesi oluşturulana kadar Hazine Müsteşarlığı, Sigortacılık Kanununun yayımını müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Ekspertleri İcra Komitesini tespit eder.

Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin seçimi odaların genel organ seçimlerini takiben altmış gün içinde, Sigorta Acenteleri İcra Komitesi seçimleri ise Sigorta Acenteleri Sektör Meclisinin oluşmasından itibaren en geç onbeş gün içinde yapılır. Sigorta Acenteleri Sektör Meclisi oluşturulana kadar Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu kararı ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü ile Sigortacılık Kanununun yürürlüğe girmesini müteakip bir ay içinde geçici Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tespit edilir.”

Yürürlük

MADDE 104. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 105. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yönetmelik
RESMİ GAZETEDE NEŞİR TARİHİ:19.01.2005 tarih ve
25705 sayılı Resmi Gazete
Değişiklik Tarihi: 02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar
Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, oda, borsa ve Birlik organ seçimlerinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ve bunların şubeleri ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin organ seçimlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 83 üncü maddesinin beşinci fıkrası ile 84 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun	: 5174 sayılı Türkiye Odalar Borsalar ve Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununu,
Bakanlık	: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
Birlik	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
Oda	: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,
Borsa	: Ticaret borsasını,
Meclis	: Oda ve borsa meclisini,
Yönetim Kurulu	: Oda ve borsa yönetim kurulunu
Genel Seçim	: Oda ve borsa meslek komitelerinin de yenilendiği dört yılda bir yapılan seçimi

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Seçme ve Seçilme Yeterlilikleri

Seçme Yeterlilikleri

Madde 5- Oda ve borsa organ seçimlerine seçmen sıfatıyla iştirak edebilmek için;

- a) Oda ve borsaya kayıtlı olmak,
- b) Gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri için seçim günü itibarıyla on sekiz yaşını doldurmuş olmak,
- c) Tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri için tescilli ana sözleşmelerinde temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisine sahip olmak,
- d) Oda ve borsaya kaydını gerektiren ticari ve sınıî kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak,
- e) Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddeleri uyarınca meslek grubu ve seçmen listelerinden silinmemiş olmak veya Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak suretiyle yeniden meslek grubu ve seçmen listelerine dâhil edilmiş olmak gerekir.

Tüzel kişilerin seçme hakkını kullanabilmesi için bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların yanı sıra, şirket sahibi, ortağı, yönetim kurulu üyesi, genel müdürü, Murahhas azası, genel müdür yardımcısı, birim müdürü ve şube müdürü seviyesinde şirketi temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olduğu ticaret siciline veya esnaf ve sanatkâr siciline tescil edilmiş üst düzey yöneticisi olması ve bu halin yeni kurulan şirketler hariç seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şarttır.

Şirket ortaklığı veya yönetim kurulu üyeliği seçim tarihinden geriye doğru en az altı aydır devam eden şahıslardan temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisine sahip olanların, bu zaman diliminde ahzükabza da yetkili kılınmaları halinde, bu yetkinin seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şartı aranmaz.

Temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olanların, bu yetkilerinin süresinin seçim tarihinden altı ay önceki zaman diliminde dolması ve aynı kişilerin bu süre içinde yeniden yetkili kılınmaları halinde, bu yetkinin seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şartı aranmaz.

Münfesh şirketler oda ve borsa organ seçimlerinde oy kullanamaz.

Bu maddede geçen süreler, gün hesabı yapılmak suretiyle hesaplanır.

Seçilme Yeterlilikleri

Madde 6-Oda ve borsa organlarına seçilebilmek için;

- a) Seçim tarihi itibarıyla, tacir ve sanayiciler için ticaret siciline, borsa üyelerinden esnaf niteliğinde olanlar için ise esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı bulunmak şartıyla, yeni kurulan oda ve borsalar hariç en az iki yıldan beri oda veya borsaya kayıtlı olmak,

b) Gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri için seçim günü itibarıyla 25 yaşını doldurmuş ve okur-yazar olmak,

c) İflas etmemiş ya da iflas etmiş olsa bile itibarını hükmen yeniden kazanmış olmak,

d) (02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişiklik) Taksirli suçlar hariç olmak üzere ağır hapis veya iki yıldan fazla hapis veya görevi kötüye kullanma suçundan dolayı altı aydan fazla hapis cezasıyla cezalandırılmamış olmak, yahut affa uğramış veya tecil edilmiş olsalar bile basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, evrakta sahtekarlık, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, kaçakçılık, hileli iflas, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, kara para aklama, Devlet sırlarını açığa vurma, terör, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına iştirak suçlarından dolayı hüküm giymemiş olmak

e) Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddeleri uyarınca meslek grubu ve seçmen listelerinden silinmemiş olmak veya Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak suretiyle yeniden meslek grubu ve seçmen listelerine dâhil edilmiş olmak,

f) Ticaret ve sanat icrasından hükmen yasaklanmamış olmak,

g) Oda ve borsaya kaydını gerektiren ticari ve sınaî faaliyetten elde edilen kazanç dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmak gerekir.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen iki yıllık süre, Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddeleri uyarınca meslek grupları ve seçmen listelerinden silinen üyelerden Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle yeniden meslek grubuna ve seçmen listelerine dâhil edilen üyeler için aranmaz.

Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılacaklarla, seçilme yeterliliğini yitirenlerin oda, borsa ve Birlik organlarındaki üyeliği bu tespitin yapıldığı tarihten itibaren kendiliğinden sona erer.

Tüzel kişilerin seçilme hakkını kullanabilmesi için bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartların yanı sıra, şirket sahibi, ortağı, yönetim kurulu üyesi, genel müdürü, murahhas azası, genel müdür yardımcısı, birim müdürü ve şube müdürü seviyesinde şirketi temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olduğu ticaret siciline tescil edilmiş üst düzey yöneticisi olması ve bu halin yeni kurulan şirketler hariç seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şarttır.

Şirket ortaklığı veya yönetim kurulu üyeliği seçim tarihinden geriye doğru en az altı aydır devam eden şahıslardan temsil ve bağlayıcı işlemler yapma yetkisine sahip olanların, bu zaman diliminde ahzükabza da yetkili kılınmaları halinde, bu yetkinin seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şartı aranmaz.

Temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olanların, bu yetkilerinin süresinin seçim tarihinden altı ay önceki zaman diliminde dolması ve aynı kişilerin bu süre içinde yeniden yetkili kılınmaları halinde, bu yetkinin seçim tarihinden en az altı ay öncesini kapsamaması şartı aranmaz.

(02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişik) Oda, borsa ve Birlik organlarında görevli iken milletvekili veya belediye başkanı olarak seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerinin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri, seçildikleri milletvekili veya mahalli idare seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren kendiliğinden sona erer.

(02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişik) Milletvekili veya belediye başkanları oda, borsa ve Birlik organlarına seçildikleri seçimlerin kesinleşmesinden itibaren üç (3) gün içinde milletvekilliği veya belediye başkanlığı görevlerinden istifa etmedikleri takdirde oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer.

Münfesi şirketler oda ve borsa organlarına seçilemez.

Bu maddede geçen süreler, gün hesabı yapılmak suretiyle hesaplanır.

Adli Sicil Belgesi

Madde 7- Oda ve borsa meslek komitesi, meclis ve disiplin kurulu üyeliğine seçilenler, seçimlerin kesinleşmesini müteakip on beş (15) gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğince yapılacak tebligat üzerine, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen hususu tevsik eden adli sicil belgesini tebellüğ tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğine imza karşılığında veya evrak kayıt numarası almak suretiyle teslim etmek zorundadır. Tüzel kişilerde bu zorunluluk, gerçek kişi temsilcileri tarafından yerine getirilir. Adli sicil belgesinin süresi içinde teslim edilmemesi halinde üyenin oda ve borsa organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer.

Herhangi bir nedenle asil üyeliklerde boşalma sonucu göreve çağırılan yedek üyeler, oda veya borsa genel sekreterliğinin göreve davete ilişkin tebligatının tebellüğünden itibaren otuz (30) gün içinde bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen hususu tevsik eden adli sicil belgesini ibraz etmek zorundadır. Bu belgenin süresi içinde ibraz edilmemesi halinde üyenin oda ve borsa organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer.

Tüzel kişilerin, seçildikleri organlardaki görevleri devam ederken gerçek kişi temsilcilerini değiştirmeleri halinde, adli sicil belgesinin ibrazına ilişkin otuz (30) günlük süre, tüzel kişiliğin yeni temsilcisini gösterir temsil belgesinin oda veya borsaya tevdi tarihinde başlar.

Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasına göre üyelere yapılacak tebligatta, adli sicil belgesinin süresinde teslim edilmemesi halinde üyenin oda ve borsa organlarındaki görevinin kendiliğinden sona ereceği belirtilir.

Oda ve borsa meslek komitesi, meclis ve disiplin kurulu üyeliğine seçilenler, bu üyeliklerde boşalma sonucu göreve çağırılanlar ve bu organlarda üye olan tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerini değiştirmeleri halinde yeni temsilciler tarafından ibraz edilen adli sicil belgelerinin bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi çerçevesinde oda ve borsa genel sekreterliğince incelenmesi ve bu bentte sayılan suçlardan hüküm giymiş olanların yerine yedek üyelerin çağırılması zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Vergi Mükellefiyetinin Takibi

Madde 8- Oda ve borsalar her yılın Ocak ayı içinde vergi dairelerinden temin edecekleri, vergi mükelleflerine ve vergi mükellefiyetini sona erdirenlerle ilişkin bilgiler kapsamında üyelerinin vergi kayıtlarını izlemek ve güncel halde tutmak zorundadır.

Oda ve borsalar, üyelerinin vergi mükellefiyetlerine ilişkin olarak yapılacak ihbar ve şikâyetleri inceleyerek sonucuna göre hareket eder.

Meslek komitesi ve meclis seçimlerinden azami üç ay, asgari bir ay önce mahalli gazetelerde ve oda ve borsanın duyuru panosunda ilan edilmek suretiyle üyeler, vergi mükellefiyetlerine ilişkin oda ve borsa kayıtlarını kontrole davet edilir. Bu ilânlarda, kayıtların incelemeye açık tutulacağı süre, kayıtların düzeltilmesi için uygulanacak yöntem ve süresinde başvurulmaması nedeniyle kayıtların düzeltilmemesi halinde oda ve borsa kayıtlarının doğruluğunun üye tarafından kabul edilmiş sayılacağı hususları belirtilir.

Vergi mükellefiyetinin sona erdiği tespit edilen üyeye durum bir yazıyla bildirilir. Bu yazı ile üye açıklama yapmaya ve bir hata varsa düzeltmeye davet olunur. Üyenin yazının tebellüğünden itibaren otuz (30) gün içinde başvurması veya elde edilen bilginin yanlışlığını bir belge ile tevsik etmemesi halinde oda ve borsa organlarındaki görevi kendiliğinden sona erer.

Bu maddenin uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oda ve Borsa Organlarına Seçilecek Üye Sayısı

Oda ve Borsa Organlarına Seçilecek Üye Sayısı

Madde 9- Odalarda meslek komiteleri üye sayıları aşağıdaki şekilde tespit edilir. Meslek komiteleri;

a) Üye sayısı 1000 ve daha az olan odalarda; 15–100 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 101 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

b) Üye sayısı 1001- 5000 olan odalarda; 30–100 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 101 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

c) Üye sayısı 5001–10000 arasında olan odalarda; 60–150 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 151 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

d) Üye sayısı 10001–25000 arasında olan odalarda; 80–400 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 401–1000 üyeli meslek gruplarında yedi kişiden, 1001–2500 üyeli meslek gruplarında dokuz kişiden, 2501 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında 11 kişiden,

e) Üye sayısı 25001–50000 arasında olan odalarda; 200–750 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 751–2000 üyeli meslek gruplarında yedi kişiden, 2001–4000 üyeli meslek gruplarında dokuz kişiden, 4001 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında 11 kişiden,

f) Üye sayısı 50001–150000 arasında olan odalarda; 250–1000 üyeli meslek

gruplarında beş kişiden, 1001–2500 üyeli meslek gruplarında yedi kişiden, 2501–5000 üyeli meslek gruplarında dokuz kişiden, 5001 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında 11 kişiden,

g) Üye sayısı 150000 ve daha fazla olan odalarda; 500–2000 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 2001–5000 üyeli meslek gruplarında yedi kişiden, 5001–10000 üyeli meslek gruplarında dokuz kişiden, 10001 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında 11 kişiden

oluşur ve aynı sayıda yedek üye seçilir.

Borsalarda meslek komiteleri üye sayıları aşağıdaki şekilde tespit edilir. Meslek komiteleri;

a) Üye sayısı 500 ve daha az olan borsalarda; 25–40 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 41 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

b) Üye sayısı 501–5000 arasında olan borsalarda; 30–60 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 61 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

c) Üye sayısı 5001–10000 arasında olan borsalarda; 60–1500 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 1501 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında yedi kişiden,

d) Üye sayısı 10001 ve daha fazla olan borsalarda; 60–1500 üyeli meslek gruplarında beş kişiden, 1501–2000 üyeli meslek gruplarında yedi kişiden, 2001–3000 üyeli meslek gruplarında dokuz kişiden, 3001 ve daha fazla üyeli meslek gruplarında 11 kişiden

oluşur ve aynı sayıda yedek üye seçilir.

Oda ve borsa meclisi, meslek gruplarınca dört yıl için seçilen üyelere oluşur. Meslek komiteleri beş kişiden oluşan gruplarda ikişer, yedi kişiden oluşan gruplarda üçer, dokuz kişiden oluşan gruplarda dörder, on bir kişiden oluşan gruplarda beşer meclis üyesi seçilir. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclisler borsaya kayıtlı olanların kendi aralarından seçecekleri on dört üye ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Oda ve borsa yönetim kurulu meclisçe dört yıl için seçilen üyelere oluşur. Yönetim kurulu, başkan dâhil, meclis üye sayısı yirmiden az olan oda ve borsalarda beş; yirmi ile yirmi dokuz arasında olanlarda yedi, otuz ile otuz dokuz arasında olanlarda dokuz, kırk ve daha fazla olanlarda on bir kişiden oluşur. Ayrıca yönetim kurulu başkanı dışındaki tüm üyelerin yedekleri seçilir.

Bu maddede yer alan oda ve borsa üye sayısının hesabında, Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddesi uyarınca meslek gruplarından ve seçmen listelerinden silinen üyeler dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarının Seçim Usul ve Esasları

Organ Üyelerinin Seçim Zamanı ve Görev Süresi

Madde 10- Oda ve borsa organ seçimleri bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak Ekim ayında başlar, Kasım ayı içinde bitirilir. Birlik organ seçimleri ise oda ve borsa organ seçimlerini takip eden Mayıs ayı içinde yapılır. Oda ve borsa organ seçimlerinin herhangi bir sebeple durdurulması veya iptal edilmesi nedeniyle Birlik Genel Kurul delegelerinin seçilememiş olması, Birlik organ seçimlerinin zamanında yapılmasını engellemez.

Yeni kurulan oda ve borsalarda Bakanlıkça ön izin verilmesinden itibaren doksan (90) gün içinde, Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca görevlerine son verilen organların yerine bir ay içinde veya bu Yönetmelikte öngörülen nedenlerle organların tümüyle dağılması halinde ise on beş (15) gün içinde seçim yapılır ve bu seçimler izleyen genel seçimlerde yenilenir.

Oda ve borsalarda; meslek komiteleri, meclis, yönetim kurulu, disiplin kurulu başkan ve üyeleri ile Genel Kurul delegelerinin görev süresi dört yıldır. Bu süre seçimlerin yapıldığı yılın 1 Aralık tarihinden itibaren hesap edilir ve yerlerine seçilen organlar görevlerine başlayıncaya kadar devam eder.

Meslek komitesi asil ve yedek üyeliği ile meclis asil ve yedek üyeliği seçimi aynı günde birlikte yapılır ve meclis üyeleri meslek komitesi üyeleri arasından seçilir.

Yönetim kurulu başkan ve üyelerinin seçimi ile aynı günde farklı sandıklarda Birlik Genel Kurul asil ve yedek delegeleri ile disiplin kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçimi yapılır.

Birlikte; Birlik Başkanı ile Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinin görev süreleri dört yıldır.

Birlik Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri, konsey asil ve yedek üyeleri, Yüksek Disiplin Kurulu asil ve yedek üyeleri, Birlik Başkanının seçiminin yapıldığı gün içinde birlikte yapılır, aynı gün içinde bitirilemez ise ara verilmeden seçimlere devam edilir.

Birlik Başkanı seçim sonucu açıklanmadan, Birlik Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçimlerine geçilemez. Birlik Başkanı seçim sonuçları açıklandıktan sonra bu seçime itiraz edilmesi halinde, Birlik Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçim sonuçları açıklanmaz ve itiraz sonucunda Birlik Başkanlığı seçimleri iptal edilirse açıklanmamış olan Birlik Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçimleri kendiliğinden geçersiz sayılır.

Üst üste iki dönem süresince yönetim kurulu ve meclis başkanı, Birlik Başkanı ve konsey başkanı olarak seçilmiş olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe bu görevlere yeniden seçilemezler. Boşalan bu görevlere kalan süreyi tamamlamak üzere getirilenlerin yapmış oldukları görev süreleri, iki dönem hesabında dikkate alınmaz.

Seçim Usul ve Esasları

Madde 11- Oda, borsa ve Birlik organları ile şubelerinin seçimleri, Kanunda ve bu Yönetmelikte yazılı usul ve esaslara uygun olarak, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde yer alan ortak veri tabanından alınan seçme ve seçilme hakkına sahip olanları gösteren güncel üye listeleriyle yargı gözetiminde ve gizli oyla yapılır.

Seçimlerin yapılacağı yılın Ekim ayından önce oda ve borsaların yönetim kurullarının seçim işlemlerinin başlatılmasına ilişkin olarak alacağı karar üzerine, seçim tarihinin belirlenmesi için ilçe seçim kurulu başkanına başvurulur. Belirlenen seçim tarihinden en az yirmi (20) gün önce, ortak veri tabanından alınan listeler, yönetim kurulu başkanlığı tarafından bir yazı ekinde üç nüsha olarak oda veya borsanın bulunduğu yerdeki ilçe seçim kurulu başkanına sunulur.

Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde, görevli hâkim ilçe seçim kurulunca belirlenir. Birlik organ seçimlerinde görevli hâkim, Birlik merkezinin bulunduğu yer ilçe seçim kurulu başkanıdır.

Seçim tarihinden altı ay önce meslek gruplarında birleştirme, ayırma veya yeni grup kurulması yoluyla yapılacak değişiklikler seçimlerde dikkate alınmaz. Ayrıca, seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde yapılan, üyelerin meslek grubu değişiklikleri de seçimlerde dikkate alınmaz. Bunlar bir sonraki genel seçimlerde uygulanır. **(02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişik)** Bir seçim dönemi içinde üyenin ilgili oda veya borsaca resen meslek grubunun değiştirilmesi, seçildiği organlardaki üyeliklerinin düşmesini gerektirmez.

Seçmen listelerinin askıdan indirileceği ana kadar oda ve borsaya kaydı gerçekleşen tüm üyeler, seçme yeterliliklerini taşıdıkları takdirde, kaydedildikleri meslek grubu dikkate alınarak seçme hakkına sahip olanları gösteren listelere dâhil edilir.

Oda ve borsaya kayıtlı üyelerden meslek komiteleri ve meclis seçimlerinin yapılacağı tarih itibarıyla iki yılını dolduracak olanlarda, seçilme hakkına sahip olanları gösteren listelere dahil edilirler.

Yeni kurulan oda ve borsalarda meslek gruplarına ait listeler, ilçe seçim kurulu başkanı veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek beş veya yedi üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca ilgili mevzuat hükümlerine uygun hazırlanarak, meslek komitesi ve meclis seçimleri için görevli hâkime verilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, oda ve borsa organ seçimlerinde, elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanından sağlanan seçme ve seçilme niteliklerini haiz olan listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu oluşturur ve aynı şekilde üç yedek üyeyi de belirler. Birlik organlarının seçiminde, seçim sandık kurulu için bir başkan ve dört üye ile beş yedek üye, kamu görevlileri veya aday olmayan delegeler arasından merkez ilçe seçim kurulu başkanı tarafından belirlenir.

Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık

eder. Seçim sandık kurulu, seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

İlçe seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip listeleri seçim sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra en geç beş (5) gün içinde onaylar. Onaylanan listeler ve seçimin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar oda veya borsanın ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç (3) tam iş günü ilan edilir.

İlan süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından listelere yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve en geç iki (2) gün içinde karara bağlanır. Bu karara tebliğ tarihinden itibaren üç (3) gün içinde il seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulunun üç (3) gün içinde vereceği karar kesin olup, bu kararlara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilemez.

Kesinleşen listeler, seçim tarihi, süresi ve seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda ve borsaya gönderilir.

Onaylanarak kesinleşen listeler, seçim tarihi ve süresi, seçimin yapılacağı yer ile seçime ilişkin diğer hususlar, oda veya borsanın ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç (3) tam iş günü ilan edilir. Bu listelerin örnekleri talep edilmesi halinde, çoğaltma masrafı karşılığında üyelere verilir. İlçe Seçim Kurulu başkanınca gerekli görülen hususlar yerel basın yayın organları aracılığıyla ilgililere duyurulur.

Seçimler, kural olarak oda veya borsa hizmet binasında yapılır. Hizmet binasının yetersiz olması halinde şehir merkezinde uygun bir yerde de yapılabilir.

İlçe seçim kurulu başkanı oda ve borsanın üye ve meslek grubu sayısını ve Birlik organları seçimlerinin gereklerine göre seçim sandıklarının yer ve sayısını, tarihini ve oy kullanma süresini, oy pusulasının şeklini ve seçimle ilgili diğer hususları belirler. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler, ilçe seçim kurulundan sağlanır.

Belirlenen günde seçime ayrılan yer veya bölümde yalnız seçim yapılır ve seçim işleri Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülür.

Oda ve borsa üye listelerine ilişkin her türlü talep, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununu çerçevesinde karşılanır.

Meslek Komitesi ve Meclis Üyeleri Seçimi

Madde 12- En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclisler borsaya kayıtlı olanların kendi aralarından seçecekleri on dört üye ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Her meslek grubu için ayrı zarflarda oy kullanılır. Bu zarflara konulacak her bir oy pusulasının üstüne meslek komitesi asil üye adayları, altına ise meslek komitesi yedek üye adayları ayrı ayrı yazılır. Meclis asil ve yedek üyesi adayları; aynı liste üzerinde meslek komitesi asil üyesi adaylarının yanlarına yazılarak belirtilir. Bu şekilde düzenlenen birleşik oy pusulası tek bir zarfa konulmak suretiyle sandığa atılır.

Tüzel kişiler meslek komitesi ile meclis üyeliğine tüzel kişi olarak seçilirler. Bu nedenle, oy pusulalarında meslek komitesi ve meclis üyeliği için tüzel kişinin sadece unvanının yazılması zorunludur.

Meslek komitesi ve meclis üyeliğine seçilen tüzel kişiler, meslek komitesi ve meclis üyeliği seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren bir (1) gün içinde meslek komitesi ve meclis üyeliğinde tüzel kişiyi temsil edecek gerçek kişinin ismini oda veya borsaya bildirir. Bu süre içinde bildirim yapılmaması halinde, meslek komitesi ve meclis üyeliği seçimlerinde oy kullanan tüzel kişinin gerçek kişi temsilcisi, yönetim kurulu başkan ve üyeliği seçiminde oy kullanamaz.

Tüzel kişiler, meslek komitesi ve meclis üyeliğinde kendilerini temsil edecek gerçek kişinin ismini her halükarda seçimlerin kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde oda veya borsaya bildirmek zorundadır. Bu süre içinde bildirim yapılmaması halinde, diğer yedek üyeler sırası ile meslek komitesi veya meclis asil üyeliğine çağrılır.

Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri, Genel Kurul Delegeleri ve Disiplin Kurulu Üyeleri Seçimi

Madde 13- Meclis, seçimlerinin kesinleşmesini takip eden en geç iki (2) gün içinde kendi üyeleri arasından oda ve borsa yönetim kurulu başkanı ile yönetim kurulunun asil ve yedek üyelerini aynı listede seçer.

Bu seçimde kullanılacak oy pusulalarına, yönetim kurulu başkanı ile yönetim kurulunun asil ve yedek üyelerinin isimlerinin birlikte yazılması zorunludur. Kanunun 96 ncı maddesinin son fıkrası uyarınca yönetim kurulu başkanı yedeği seçimi yapılmaz.

Oda ve borsa yönetim kurulu başkanlığı seçiminde oyların eşit çıkması halinde en çok oy alan iki aday arasında, aynı usulle ikinci tur seçimi yapılır. İkinci turda da oyların eşit çıkması halinde ise kura usulüne başvurulur.

Genel Kurul asil ve yedek delegeleri, meclise seçilenler arasından, disiplin kurulunun asil ve yedek üyeleri ise oda ve borsaya kayıtlı üyeler arasından meclis tarafından seçilir.

Oda ve borsaların seçecekleri Genel Kurul delege sayıları Kanunun 61 inci maddesindeki kriterlere uygun olarak Birlikçe belirlenir ve seçimlerin yapılacağı tarihten bir ay önce oda ve borsalara bildirilir.

Genel Kurul delege sayısı bir olan oda ve borsalarda yönetim kurulu başkanı Kanun 61 inci maddesi gereğince aynı zamanda Genel Kurul delegesi olduğundan, söz konusu oda ve borsalarda Genel Kurul delegeliği seçimi yapılmaz. Genel Kurul delege sayısı birden fazla olan oda ve borsalarda yönetim kurulu başkanı Kanun gereği aynı zamanda Genel Kurul delegesi olduğundan sadece diğer Genel Kurul delegeleri için seçim yapılır.

Birlik Başkanı Seçimi

Madde 14- Birlik Başkanı, Genel Kurul delegeleri tarafından ve bu delegeler arasından yargı gözetiminde ve gizli oyla öncelikle seçilir. Kanunun 96 ncı maddesinin son fıkrası uyarınca Birlik Başkanı yedeği seçimi yapılmaz.

Genel Kurulun gündem maddeleri arasında Birlik Başkanlığına aday olanların belirlenmesi yer alır. Bu madde görüşmeye açıldığında, Genel Kurul delege tam sayısının yüzde onuna tekabül edecek sayıda delegenin verdiği yazılı öneriler Genel Kurul Divanı tarafından okunur ve Birlik Başkanlığına aday olanların isimleri tutanaklara geçirilir. Birlik Başkanlığı seçiminde bu tutanaklara geçirilen adaylar dışındaki adaylara verilen oylar geçersiz sayılır.

Birlik Başkanlığı seçiminde oy verme işleminin devam edeceği saatler ilçe seçim kurulu başkanı tarafından belirlenir. Oy verme işleminin bitmesini müteakip derhal oyların tasnifine başlanır ve seçim sonuçları tutanağa bağlanır. Bu tutanak, seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın bir örneği seçim yerinde seçim sandık kurulunca asılmak suretiyle ilan edilir.

Birlik Başkanlığı seçiminde oyların eşit çıkması halinde en çok oy alan iki aday arasında, aynı usulle ikinci tur seçimi yapılır. İkinci turda da oyların eşit çıkması halinde ise kura usulüne başvurulur.

Birlik Başkanı aynı zamanda mensubu olduğu oda veya borsanın yönetim kurulu başkan veya üyeliği ile meclis başkanlığı görevlerini yapamaz. Oda ve borsa yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile meclis başkanları, Birlik Başkanlığı seçimi tarihinden on beş (15) gün önce bu görevlerinden istifalarının tekemmül etmiş olması şartıyla Birlik Başkanlığına aday olabilir. **(02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişik)** Birlik Başkanlığına aday olmak için oda veya borsa yönetim kurulu başkanlığından istifa edenlerin Genel Kurul delegeliği; Birlik Başkanlığına seçilmeleri halinde bu görevleri süresince, seçilememeleri halinde ise Birlik Başkanlığı seçiminin kesinleşmesine kadar devam eder.

Birlik Yönetim Kurulu Üyeleri Seçimi

Madde 15- Birlik Yönetim Kurulunun on dört asil ve on dört yedek üyesi, Birlik Genel Kurulunda Birlik Başkanının seçiminin yapıldığı gün delegeler arasından seçilir. Yönetim Kurulunda her oda ve borsa grubundan en az bir temsilci bulunur.

Konsey Üyeleri Seçimi

Madde 16- Genel Kurul delegelerinden ticaret ve sanayi odaları delegeleri Ticaret ve Sanayi Odaları Konseyinin, ticaret odaları delegeleri Ticaret Odaları Konseyinin, sanayi odaları delegeleri Sanayi Odaları Konseyinin, deniz ticaret odaları delegeleri Deniz Ticaret Odaları Konseyinin ve ticaret borsaları delegeleri Ticaret Borsaları Konseyinin otuz asil ve otuz yedek üyesini seçer. Ancak konsey üye sayısı genel kurulda temsil edilen ilgili delege sayısının yarısını geçemez.

Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri Seçimi

Madde 17- Yüksek Disiplin Kurulunun altı asil ve altı yedek üyesi, delegeler arasından Birlik Genel Kurulunda seçilir.

Oy Verme İşlemi

Madde 18- Oda, borsa ve Birlik organ seçimlerinde, oy verme işleminin devam edeceği saatler ilçe seçim kurulu hâkimi tarafından belirlenir. Oy verme işlemleri, toplantı yeter sayısı aranmaksızın gizli oy ve açık tasnif esaslarına göre yapılır. Belirlenen seçim süresi sona erdiği halde, sandık başında oylarını ver-

mek üzere bekleyen seçmenler de oylarını kullanırlar. Seçmen listelerinde adı yazılı olmayan üye veya delegeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin oda veya borsa veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır.

Tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerinin, temsil ettikleri tüzel kişinin tescilli ana sözleşmeleri gereğince temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olduklarına dair son bir ay içinde düzenlenmiş ve ilgili ticaret sicili memurluğunca tasdik edilmiş bir belgeyi oy kullanma sırasında ibraz etmeleri gerekir. Birden fazla temsilcisi bulunan tüzel kişiler, ticaret sicili memurluklarına verilecek bir dilekçe ile hangi temsilcinin seçimlerde oy kullanacağını belirtir. Ticaret sicili memurluğunca da bu dilekçede belirtilen temsilci için yetki belgesi düzenlenir.

Oylar, herhangi bir şekilde hazırlanmış oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık kurulu başkanı tarafından her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek zarflara konulması suretiyle kullanılır. En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclis üye seçimi mühürlü tek tip zarflarla yapılır.

Oylar ilan edilen gün ve saatte belirlenen yerlerde, seçim sandık kurulunun huzurunda sandığa atılmak suretiyle kullanılır.

Seçmenlerin oy pusulalarını gizli olarak yazmaları veya hazır ve basılı oy pusulalarını zarfa koymaları için, kendilerine kapalı oy verme yeri gösterilir. Oy pusulalarının bu kapalı yerde zarfa konulması mecburidir.

Oy pusulalarında asil ve yedek üyeliğe seçilecek olanlar ayrı ayrı gösterilir. Aday adlarının yanına sıra numarası konulmaz, konulmuş ise bunlar tercih sırasını göstermez. Seçmenin oy hakkını sınırlayıcı hiçbir tedbir alınamayacağı gibi, mükellefiyet de yüklenemez. Bir seçmen kapalı oy yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez.

Zarfı alan seçmen doğrudan kapalı oy verme yerine gider ve oyunu bu yerde zarfa koyar. Kapalı oy verme yerine girmeyen veya zarfı alıp oy vermeyen, ya da açıkta oy kullanmak isteyen seçmenden zarf seçim sandık kurulunca geri alınır, bu kişiye oy kullanılmaz, durum tutanakla tespit olunur.

Seçim sandık kurulunun seçme yeterliliği taşıyan üyeleri mensubu buldukları meslek grupları sandıklarında oylarını kullanır.

Sandıkların Açılması ve Oyların Tasnifi

Madde 19- Seçim sonunda sandık, seçim sandık kurulu üyeleri tarafından oy verme yerinde bulunanların gözü önünde açılır ve çıkan zarflar sayılarak tutanağa yazılır.

Sandıktan çıkan bütün zarflar, tek tek kontrol edilir. Bunun sonucunda, başka bir meslek grubuna ait olduğu tespit edilen, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunmayan ve üzerinde herhangi bir işaret, imza veya hüviyet taşıyan zarflar geçersiz sayılarak ayrılır. Kalan zarfların sayısı, oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır. Zarfların sayısı oy veren seçmen sayısından fazla çıktığı takdirde seçim sandık kurulu başkanı, kalan zarflar arasından fazlayı karşılayacak sayıda zarfı geliştigüzel çekerek ayırır.

Ayrılan zarfların sayısı tutanağa geçirilir ve bu zarflar açılmadan derhal yakılmak suretiyle yok edilir. Bundan sonra geçerli zarflar sayılarak sandığa konur ve ara verilmeksizin alenen tasnife başlanır.

Oyların sayımı ve dökümü aralıksız devam eder. Yapılacak itirazlar işi durdurmaz.

Tasnif işinin tertibi ve idaresi seçim sandık kurulu başkanına veya onun bulunmaması halinde görevlendireceği sandık kurulu üyesine aittir. Tasnif neticesinde oy pusulalarının zarf sayısına uygunluğu kontrol edilir ve keyfiyet tutanağa geçirilir.

Toplantı ve karar yeter sayıları dikkate alınmaksızın, adayların aldıkları oylar belirlendikten sonra, adaylar en yüksek oy alandan aşağıya doğru sıralanır ve seçilecek organ üyesi kadar aday sırasıyla en yüksek oy alandan başlamak üzere asil üye adayları arasından belirlenir. Yedek üye adayları için de aynı yöntem uygulanır.

Oy pusulasında tespit edilen aday sayısından fazla olan isimler sondan başlayarak silinir. Belli aday sayısından az sayıda isim ihtiva eden oy pusulası olduğu gibi kabul edilir ve geçerli sayılır. Aynı isim pusulada birkaç defa yazılsa bile tek oy sayılır.

Listelerde tespit edilen adaylar arasında eşit sayıda oy almış olanlar bulunduğu takdirde seçim sandık kurulu önünde seçim sandık kurulu başkanı tarafından kura çekilerek sıralama yapılır. Son sırada eşit sayıda oy alanlardan sıralama kurasını kazanamayanlar seçilmemiş sayılır.

Asil ve yedek adayların sıralanması bu surette ayrı ayrı belirlenir ve tutanağa asil ve yedek üyelerin adları yazılır.

Geçersiz Oy Pusulaları

Madde 20- Oy pusulalarının tasnifinde uygulanacak esaslar şunlardır;

a) Seçim sandık kurulunca verilen mühürlü zarftan başka zarfa konulmuş pusulalar geçersiz sayılır.

b) Seçmenlerin adını, soyadını, imzasını ve siyasi hüviyetini belli edecek herhangi bir alamet veya işaret taşıyan pusulalar geçersiz sayılır.

c) Okunabilen ve seçilme yeterliliğini haiz olanlara verilenler hariç, ihtiva ettikleri adlardan hiçbirisi sandık kurulunca okunmayan oy pusulaları geçersiz sayılır.

d) Aynı zarftan çıkan muhtelif adlar taşıyan birden fazla oy pusulaları geçersiz sayılır.

e) Bir zarftan aynı adları taşıyan birden fazla oy pusulası çıkması halinde bunların bir tanesi geçerli sayılır, diğerleri imha edilir.

f) Bir oy pusulasında seçilme yeterliliğini haiz olanlarla olmayanların adları bir arada yazılı ise, seçilme yeterliliğini haiz olmayanların adları okunacak şekilde çizildikten sonra diğer şahısların oyları geçerli sayılır.

g) Meslek komiteleri ve meclis seçiminde tüzel kişi unvanı yerine tüzel kişinin gerçek kişi temsilcisinin adı ve soyadının yazılması halinde bu isim çizilerek diğer şahısların oyları geçerli sayılır.

h) Aynı oy pusulasında, meslek komitesi asil üyeliğine aday gösterilmeden, meclis üyeliğine aday gösterilenlere verilen oylar geçersiz sayılır. Oy pusulasında, sadece meslek komitesi üyelerinin belirtilmiş olması halinde bu oylar geçerli, sadece meclis üyelerinin belirtilmiş olması halinde ise bu oylar geçersiz sayılır.

i) Oy pusulasında ilgili meslek grubu üyesi olmayan bir kişinin isminin bulunması halinde bu isim çizilerek, diğer şahısların oyları geçerli sayılır.

j) Seçmenin hüviyetini veya oyunu belli edecek herhangi bir işaret, kayıt, ibare taşıyan zarfın içindeki oy pusulaları geçersiz sayılır.

Tutanak

Madde 21- Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları aşağıda belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenecek bir tutanakla tespit olunur. Bu tutanağa;

a) Seçimlerin yapıldığı tarih ve gün,

b) Oy sandığının seçim sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde hazır bulunanlar huzurunda alenen açıldığı saat ve dakika,

c) Seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,

d) Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

e) Sandıktan çıkan zarf sayısı, geçersiz zarf sayısı ve ikisi arasındaki farkın oy vermiş olan seçmen sayısı ile karşılaştırılması sonucu, zarf sayısı fazla çıkmış ise fazla zarf sayısının adedi ile geçersiz ve fazla zarfların imha edildiği hususu,

f) Geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

g) Oy pusulalarının kaç adedinin hangi sebeplerden dolayı geçersiz sayıldığı,

h) İtiraz edilmiş ve fakat geçerli sayılmış oy pusulalarının adedi,

i) Asil ve yedek üye adayları ile organlara asil ve yedek üye olarak seçilenlerin aldıkları oy sayısına göre sıra ile sicil numaraları, adları soyadları, tüzel kişilerin unvanları ve oy miktarları,

j) Tasnif sonucunun sandık kurulu başkanı tarafından orada hazır bulunanlara duyurulduğu,

k) Oy verme işlemlerinin Kanuna ve bu Yönetmeliğe aykırı olduğu haber verilmiş veya şikâyet edilmiş olması halinde ise bunların nelerden ibaret bulunduğu

yazılır ve beş nüsha olarak düzenlenen tutanak seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları bir (1) tam iş günü ilan edilir.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

İtirazların İncelenmesi

Madde 22- İtiraz süresi, oda ve borsa organları ile Birlik delegesi seçim sonuçlarının ilanından itibaren bir gündür.

Oda ve borsa organ seçimleri ile Genel Kurulu delege seçimlerinin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar görevli hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İlçe seçim kurulunun itiraz üzerine vereceği kararlar, seçim yerinde asılmak suretiy-

le bir tam iş günü ilan edilir. Bu kararlara karşı, ilan süresi içinde il seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir. İl seçim kurulu itirazı bir (1) gün içinde karara bağlar. Bu karar kesin olup, bu karara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilemez. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra, hakim kesin sonuçları seçim yerinde asılmak suretiyle bir tam iş günü ilan eder ve ilgili oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Oda ve borsa organ üyeliklerine seçildikleri kesinleşenlere, genel sekreterler tarafından durum bir yazıyla derhal bildirilir.

Birlik Başkanlığı, Birlik Yönetim Kurulu üyeliği, konsey üyeliği ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeliği seçimlerine itirazlar, seçim gününde ilçe seçim kuruluna yapılır ve aynı gün karara bağlanır. İlçe seçim kurulu başkanının vereceği kararlar aleyhine, aynı gün il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İl seçim kurulu aynı gün içinde karar verir. İl seçim kurulu kararı kesin olup, bu kararlara karşı Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilemez. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra, hâkim kesin sonuçları seçim yerinde asılmak suretiyle bir tam iş günü ilan eder ve Birlik ile Bakanlığa bildirir.

Birlik organ üyeliklerine seçildikleri kesinleşenlere, Birlik Genel Sekreteri tarafından durum bir yazıyla derhal bildirilir.

Seçimlerin İptali

Madde 23- Hâkim herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya mevzuata aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, iptaline karar verilen sandıkla ilgili olarak, süresi bir aydan az, iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili oda veya borsa ile Birlik ve Bakanlığa bildirir.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede, oda veya borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Birlik tarafından üç veya beş kişilik bir kurul atanır. Bu kurulda yer alacaklar, oda ve borsa üyeleri veya personeli arasından atanabileceği gibi oda ve borsa dışından da atanabilir.

Seçim Sırasında İşlenen Suçlar

Madde 24- Seçimler sırasında seçim sandık kurulu başkanı veya üyelerine karşı suç işleyenler, Devlet memurlarına karşı suç işlenmiş gibi cezalandırılır.

Organ seçimlerinin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, Kanunda öngörülen disiplin cezaları verilir.

Kanun ve bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun Yedinci Bölümündeki suç ve cezalara ilişkin hükümler uygulanır.

Seçim Giderleri

Madde 25- İlçe seçim kurulu başkanına ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücretler ile diğer seçim giderleri seçim yapılan oda, borsa ve Birlikçe karşılanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Oda, Borsa ve Birlik Organlarında Başkan ve Yardımcılıklarının Seçimi

Meslek Komitesi Başkanı ve Yardımcısı Seçimi

Madde 26- Meslek komiteleri, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren üç (3) gün içinde genel sekreterin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda yargı gözetiminde olmaksızın kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısı gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Meclis üyeliğine seçilenler, meslek komitesi başkan ve yardımcılığına seçilebilir.

Meslek komitesi üyeliğine seçilen tüzel kişiler, meslek komitesi üyeliği seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren bir (1) gün içinde meslek komitesi üyeliğinde tüzel kişiyi temsil edecek gerçek kişinin ismini oda veya borsaya bildirir. Bu süre içinde bildirim yapılmaması halinde, meslek komitesi üyeliği seçimlerinde oy kullanan tüzel kişinin gerçek kişi temsilcisi, meslek komitesi başkan ve yardımcılığı seçiminde oy kullanamaz.

Meclis Başkanı, Yardımcıları ve Kâtip Üye Seçimi

Madde 27- Meclis, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren genel sekreterin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda yargı gözetiminde olmaksızın kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ile bir veya iki başkan yardımcısı ve kâtip üyeyi gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Meclis başkanı ve yardımcıları, aynı zamanda yönetim ve disiplin kurulu başkan ve üyeliği görevlerini yapamaz.

Meclis üyeliğine seçilen tüzel kişiler, meclis üyeliği seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren bir (1) gün içinde meclis üyeliğinde tüzel kişiyi temsil edecek gerçek kişinin ismini oda veya borsaya bildirir. Bu süre içinde bildirim yapılmaması halinde, meclis üyeliği seçimlerinde oy kullanan tüzel kişinin gerçek kişi temsilcisi, meclis başkanı, yardımcıları ve kâtip üye seçiminde oy kullanamaz.

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları ve Sayman Üye Seçimi

Madde 28- Yönetim kurulu, başkan ve üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde yönetim kurulu başkanının çağrısı üzerine yapacağı ilk toplantıda, kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için bir veya iki başkan yardımcısı ile bir sayman üyeyi gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Disiplin Kurulu Başkanı Seçimi

Madde 29- Disiplin kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde genel sekreterin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için gizli oy ve açık tasnif usulüyle bir başkan seçer.

Birlik Başkan Yardımcıları ve Sayman Üye Seçimi

Madde 30- Birlik Yönetim Kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde Birlik Başkanının çağrısı üzerine yapacağı ilk toplantıda

kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için her bir oda grubunu ve borsaları temsilen beş başkan yardımcısı ve bir sayman üyeyi gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Konsey Başkanı ve Yardımcıları Seçimi

Madde 31- Konseyler, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde Birlik Genel Sekreterinin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacakları ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısını gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı ve Raportör Üye Seçimi

Madde 32- Yüksek Disiplin Kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde Birlik Genel Sekreterin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için bir başkan ve bir raportör üyeyi gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer.

Oyların Eşitliği

Madde 33- Meslek komitesi başkanı ve yardımcısı, meclis başkanı ve yardımcısı ile katip üye, yönetim kurulu başkan yardımcısı ve sayman üye, disiplin kurulu başkanı, Birlik Yönetim Kurulu başkan yardımcısı ve sayman üye, konsey başkan ve yardımcısı ile Yüksek Disiplin Kurulu başkanı ve raportör üye seçimlerinde oyların eşit çıkması halinde kura usulüne başvurulur.

Görevden Alma

Madde 34- Kanunun 87 nci maddesinde öngörülen disiplin cezalarından uyarma ve kinama cezası alan veya Kanunun 93 üncü maddesinde öngörülen para cezalarına çarptırılan ve bu cezaları kesinleşen meslek komitesi başkanı ve yardımcısı, meclis başkanı ve yardımcısı ile katip üye, yönetim kurulu başkan yardımcısı ve sayman üye, disiplin kurulu başkanı, Birlik Yönetim Kurulu başkan yardımcısı ve sayman üye, konsey başkan ve yardımcısı ile Yüksek Disiplin Kurulu başkanı ve raportör üyeler bu görevlerinden seçtikleri usul ile alınabilir. Bu takdirde yerlerine, kalan süreyi tamamlamak üzere aynı toplantıda yenileri seçilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Müşterek Esaslar

Yönetim Kurulu Başkanlığında ve Birlik Başkanlığında Boşalma

Madde 35- Oda ve borsalarda yönetim kurulu başkanlığı ile Birlik Başkanlığı görevinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda oda, borsa veya Birlik yönetim kurulu tarafından bir ay içinde, yönetim kurulu üyeleri arasından biri, gizli oy ve açık tasnif usulü ile kalan süreyi tamamlamak üzere yönetim kurulu başkanı ve Birlik Başkanı seçilir. Seçimlere kadar en yaşlı başkan yardımcısı geçici olarak görev yapar.

Oda ve Borsa Organ Üyeliklerinde ve Genel Kurul Delegeliğinde Boşalma

Madde 36- Herhangi bir nedenle oda ve borsa meslek komitesi, meclis, yönetim kurulu ve disiplin kurulu üyelikleri ile Genel Kurul delegeliğinde boşalma olması halinde, yedek üyeler sırayla geri kalan süreyi tamamlamak üzere çağrılır. Boşalan üyelik ve delegelikler, yedek üye ve delegelerle doldurulamazsa geri kalan süreyi tamamlamak üzere boş bulunan asil ve yedek üyelik ve delegelikler için, boşalma tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde seçim yapılır.

Boşalan meclis üyelikleri, yedek üyelerle doldurulamazsa; boşalan meclis asil ve yedek üyelikleri, bu maddenin birinci fıkrasına göre, boşalan meclis üyelerinin ilgili olduğu meslek komitesi üyeleri arasından seçilecek üyelerle doldurulur.

Oda ve borsa organları fesih, istifa veya üyelik sıfatlarının kalkması nedeniyle süresinden önce ve tümüyle dağıldığı takdirde veya herhangi bir nedenle organların oluşamaması halinde, geri kalan süreyi tamamlamak üzere yeni organların seçimi on beş (15) gün içinde yapılır.

Oda ve borsa yönetim kurullarında toplantı yeter sayısını sağlayacak sayıda üye kalmaması halinde, yeni organ üyeleri seçilinceye kadar yönetim kurulunun görevlerinin nasıl ve kimin tarafından yürütüleceği Birlik tarafından belirlenir.

Meslek komitesinde toplantı yeter sayısını sağlayacak sayıda asil ve yedek üye kalmaması ve genel seçimlere altı aydan fazla bir süre bulunması halinde, boşalan meslek komitesinin ilgili olduğu meslek grubunda geri kalan süreyi tamamlamak üzere on beş (15) gün içinde seçim yapılır. Genel seçimlere altı aydan daha az bir süre bulunması halinde, bu seçimler izleyen genel seçimlerde yapılır.

Bu maddede öngörülen seçimler, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yargı gözetiminde ve gizli oyla yapılır.

Birlik Yönetim Kurulu, Konsey ve Yüksek Disiplin Kurulu Üyeliklerinde Boşalma

Madde 37- Herhangi bir nedenle Birlik Yönetim Kurulu üyeliklerinde boşalma olması halinde, boşalan üyeliğin ilgili olduğu konseyden seçilen yedek üyeler sırayla geri kalan süreyi tamamlamak üzere çağrılır.

Konsey ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeliklerinde boşalma olması halinde yedek üyeler sırayla geri kalan süreyi tamamlamak üzere çağrılır. Birlik Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulunun boşalan üyelikleri yedek üyelerle doldurulamazsa, geri kalan süreyi tamamlamak üzere boş bulunan asil ve yedek üyelikler için boşalma tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde seçim yapılır.

Birlik Yönetim Kurulunda toplantı yeter sayısını sağlayacak sayıda üye kalmaması halinde, yeni organ üyeleri seçilinceye kadar yönetim kurulunun görevlerinin nasıl ve kimin tarafından yürütüleceği Bakanlıkça belirlenir.

Birlik organlarının fesih, istifa veya üyelik sıfatlarının kalkması nedenleriyle süresinden önce ve tümüyle dağıldığı takdirde veya herhangi bir nedenle organların oluşamaması halinde, geri kalan süreyi tamamlamak üzere yeni organların seçimi on beş (15) gün içinde yapılır.

Bu maddede öngörülen seçimler, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre yargı gözetiminde ve gizli oyla yapılır.

Yedek Üyelerin Göreve Çağrılması

Madde 38- Herhangi bir nedenle oda, borsa ve Birlik organ üyeliklerinde boşalma olması halinde yedek üyeler yönetim kurulu başkanı veya ilgili organ başkanı tarafından göreve çağrılır. Göreve çağrı yazısı, ilgilinin kayıtlı en son adresine tebliğ edilir.

Görev Yasağı

Madde 39- Bir oda veya borsanın meslek komitesi veya meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri aynı faaliyet alanı içinde bulunan başka bir oda veya borsanın meslek komitesi veya meclisinde görev alamaz.

Seçildikleri takdirde hangi oda ve borsa meslek komitesi ve meclisinde görev alacaklarını seçimlerin kesinleşmesinden itibaren on beş (15) gün içinde ilgili oda ve borsa yönetim kurulu başkanlığına yazılı olarak bildirirler. Bu süre içinde bildirmedikleri takdirde ilgilinin seçilmiş olduğu organ üyelikleri kendiliğinden sona erer.

Aynı faaliyet alanı içinde bulunan birden çok oda ve borsaya kayıtlı tüzel kişiler, temsilcilerinin farklı gerçek kişiler olması şartıyla bu kuruluşların meslek komitesi ve meclislerinde görev alabilir.

Oda ve borsaların meslek komiteleri ve meclis üyeliğine seçilmiş gerçek kişiler ile tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcileri, 17/7/1964 tarihli ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanununa tabi olarak kurulan odalarda görev alamazlar. Bu durumda olanlar, seçimlerin kesinleşmesinden itibaren tercihlerini on beş (15) gün içinde ilgili oda veya borsa yönetim kurulu başkanlığına yazılı olarak bildirir. Bu süre içinde bildirmedikleri takdirde, ilgilinin oda ve borsadaki meslek komitesi ve meclis üyelikleri kendiliğinden sona erer.

Organların Göreve Başlama Tarihleri

Madde 40- Oda ve borsa meslek komitesi, meclis ve disiplin kurulu üyeleri ile yönetim kurulu başkan ve üyeleri seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde göreve başlar.

Birlik Başkanı ile Birlik Yönetim Kurulu, konsey ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren iki (2) gün içinde göreve başlar.

Seçimlerde Gerçek ve Tüzel Kişilerle İlgili Olarak Uygulanacak Esaslar

Madde 41- Seçimlerde gerçek ve tüzel kişilerin temsili konusunda uygulanacak esaslar şunlardır;

a) Tüzel kişiler meslek komiteleri ve meclis üyeliği seçimlerine tüzel kişi olarak katılır.

b) Meslek komitesi ve meclis üyeliği seçimleri hariç yapılacak diğer seçimlerde seçilen tüzel kişi değil, tüzel kişinin temsilcisi gerçek kişidir. Meslek komiteleri ve meclis üyeliği seçiminde oy pusulalarına tüzel kişinin unvanı, diğer seçimlerde ise oy pusulasına tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcisinin adı yazılır.

c) En az yedi meslek grubu kurulamaması nedeniyle meclis üyelerinin doğrudan seçildiği borsalarda meclise seçilen tüzel kişiliktir. Meclis üyeliği seçimi hariç diğer seçimlerde ve görev bölümünde oylar tüzel kişiliğe değil, onun temsilcisi gerçek kişiye verilir ve bu maddenin (a) ve (b) bendindeki esaslar aynen uygulanır.

d) Tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerinin, temsil ettikleri tüzel kişinin tescilli ana sözleşmeleri gereğince temsile, bağlayıcı işlemler yapmaya ve ahzükabza yetkili olduklarına dair son bir ay içinde düzenlenmiş ve ilgili ticaret sicili memurluğunca tasdik edilmiş bir belgeyi oy kullanma sırasında seçim sandık kuruluna ibraz etmeleri gerekir. Bu belgelerden seçim gününden en fazla bir ay önce alınmış olanlar geçerlidir.

e) Tüzel kişiliği müştereken veya münferiden temsile, ilzama ve ahzükabza yetkili kişiler birden fazla ise meslek komiteleri ve meclis seçimlerine ilişkin oy kullanımı sırasında ibraz edilecek temsil, ilzam ve ahzükabz yetkisini gösteren belge, bunlardan sadece biri adına düzenlenir.

f) Aynı gerçek kişi, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen yeterlilikleri taşıması halinde meslek komiteleri üyeliği seçimlerinde aynı veya değişik meslek gruplarında birden çok tüzel kişilik adına oy kullanabilir.

g) Gerçek kişiler seçimlere bizzat iştirak ederler. Bu kişiler, seçme ve seçilme haklarını vekâleten veya ticari mümessil vasıtasıyla kullanıramazlar.

h) Birden fazla firma sahibi gerçek kişiler, kayıtlı oldukları bütün meslek gruplarında meslek komitesi seçimlerine iştirak edebilir. Ancak, birden fazla firma sahibi gerçek kişi mecliste birden fazla firmasını temsilen bulunamaz.

i) Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddeleri uyarınca, seçmen listelerinden silinenlerin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevi de kendiliğinden sona erer. Bu üyeler, Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmiş olsalar dahi tekrar organ üyeliğine dönemez.

Tüzel Kişilerin Organlarda Temsili

Madde 42- Tüzel kişilerin organlarda temsili ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Tüzel kişileri meslek komitesi ve meclis üyeliği seçimlerinde temsil edecek gerçek kişinin bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde düzenlenen seçme yeterliliğini, meslek komitesi ve mecliste temsil edecek gerçek kişinin ise bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde düzenlenen seçilme yeterliliğini taşıması zorunludur.

b) Meslek komitesi ve meclise seçilen tüzel kişileri, meslek komitesi ve meclis üyeliği seçimlerinde oy kullanan gerçek kişi temsilcileri temsil edebileceği gibi, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde düzenlenen seçilme yeterliliğini taşıyan başka gerçek kişiler de temsil edebilir.

c) Meslek komitesi veya meclise yedek üye olarak seçilen tüzel kişinin, organ üyeliklerindeki boşalma nedeniyle asil üyeliğe çağrılması halinde, bu tüzel kişiyi meslek komitesi ve mecliste temsil edecek gerçek kişi, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen hususu tevsik eden belgeyi üyeliğe davet yazısının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde oda ve borsaya ibraz et-

mek zorundadır. Süresi içinde bu belgenin ibraz edilmemesi durumunda, diğer yedek üyeler sırası ile meslek komitesi veya meclis asil üyeliğine çağrılır.

d) Bir gerçek kişinin, ana sözleşme uyarınca tüzel kişiyi temsil ve ilzama yetkili kılınmadan, yalnızca oda veya borsa seçimlerinde oy kullanması veya organlarda tüzel kişiyi temsil etmesi mümkün değildir.

e) Bir tüzel kişinin hem meslek komitesine hem de meclis üyeliğine seçilmesi halinde, tüzel kişiyi meslek komitesinde ve mecliste aynı gerçek kişi temsil eder.

f) Aynı gerçek kişi kendi adına bir meslek komitesine, tüzel kişi temsilcisi olarak bir başka meslek komitesine seçilebilir veya değişik meslek komitelerinde değişik tüzel kişileri temsil edebilir. Ancak, aynı gerçek kişi aynı meslek komitesinde veya aynı mecliste birden fazla gerçek ve tüzel kişiyi temsil edemez.

g) Tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcisi temsil yetkisini kaybettiği takdirde, temsilcinin, seçilmiş olduğu yönetim kurulu başkan ve üyeliği, disiplin kurulu üyeliği, Genel Kurul delegeliği ile temsil edilen tüzel kişinin meclis üyeliği son bulur. Ancak, tüzel kişilik meslek komitesi üyeliğini, en az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda ise meclis üyeliğini muhafaza eder.

Bu şekilde boşalan delege ve üyeliklerin yerine geri kalan süreyi tamamlamak üzere yedek delege ve üyeler çağrılır. Ancak, meslek komitesi ile en az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclis üyeliğini muhafaza eden tüzel kişiler bir ay içinde kendilerini temsil edecek gerçek kişinin ismini oda veya borsaya bildirir. Bu süre içinde bu belgenin ibraz edilmemesi durumunda, diğer yedek üyeler sırası ile meslek komitesi veya meclis asil üyeliğine çağrılır.

h) Tüzel kişi seçilme yeterliliğini kaybettiği takdirde, bu tüzel kişi meslek komitesi ve meclis üyeliğinden, en az yedi meslek grubu teşkil edilemeyen borsalarda ise meclis üyeliğinden düşer. Temsilcisi olan gerçek kişinin de seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri sona erer ve yerlerine yedek üyeler çağrılır.

i) Tüzel kişileri temsile yetkili olanlar birden fazla ise, temsil yetkisini muhafaza ettiği sürece meslek komitesi ve meclis toplantılarında ve yönetim kurulu başkan ve üyeliği, disiplin kurulu üyeliği ile Genel Kurul delegeliği seçimlerinde aynı gerçek kişi temsil eder.

j) Gerçek ve tüzel kişilerin varsa şubelerini veya fabrikalarını bu şube veya fabrika namına ilzama yetkili olanlar temsil ederler. Şube veya fabrika temsilcilerinin bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddelerinde düzenlenen nitelikleri tevsik eden belgelere sahip olmaları şarttır.

Siyasi Propaganda Yasağı

Madde 43- Oda, borsa ve Birlik organ seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremez, herhangi bir üyenin leh ve aleyhinde faaliyette bulunamaz ve hiçbir şekilde propaganda yapamaz.

Bu hükme aykırı davrananlara Kanununun 81 inci maddesinin on üçüncü fıkrası uyarınca bir aydan üç aya kadar hapis, bin Yeni Türk Lirasından beş bin Yeni Türk Lirasına kadar para cezası verilir.

Bildirim Hükümleri

Madde 44- Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla ilgilinin kayıtlı en son adresine yapılır.

Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan Hükümler

Madde 45- 9/9/1989 tarihli ve 2077 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- 2004 yılı Ekim ayında yapılması gereken oda ve borsa organ seçimleri 2005 yılı Mart ayı içinde yapılır. 2005 yılı Mart ayında yapılacak oda ve borsa organ seçimlerinde, organ üyeliğine seçilenlerin görev süresi 2008 yılı Ekim ayında yapılacak genel seçimlere kadar devam eder.

Geçici Madde 2- Oda ve borsalarda, meslek grubu üye sayısının zorunlu asgari sayının altına düşmesi nedeniyle en yakın meslek grubu ile birleştirilen meslek grubunun üyeleri, 2005 yılı Mart ayında yapılacak seçimlerde grup değişikliğinin seçimlerden altı ay önce yapılması şartı dikkate alınmaksızın birleştirilen meslek grubunda seçme ve seçilme haklarını kullanırlar.

Seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde resen veya talep üzerine meslek grubu değiştirilen üyeler, 2005 yılı Mart ayında yapılacak organ seçimlerinde meslek gruplarının asgari üye sayılarının hesabında dikkate alınır.

Geçici Madde 3 – (02.03.2005 tarih ve 25743 sayılı Resmi Gazete ile değişik) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 6 ncı maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları 2005 yılı Mart ayında yapılacak oda ve borsa organ seçimlerinde uygulanmaz.

Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 41 inci maddesinin (d) ve (e) bentlerinde düzenlenmiş bulunan; tüzel kişilerin gerçek kişi temsilcilerinin oy kullanma sırasında ibraz edecekleri, temsil ve bağlayıcı işlemler yapmaya yetkili olduklarına ilişkin belgede ahzuka bza da yetkili olduklarına dair kayıtlar 2005 yılı Mart ayında yapılacak oda ve borsa organ seçimlerinde aranmaz.

Yürürlük

Madde 46- Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 47- Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı yürütür.

**RESMİ GAZETEDE NEŞİR TARİHİ: 19.01.2005 tarih ve
25705 sayılı Resmi Gazete
Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, odalarda mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, faaliyette bulunan ve yeni kurulan odaları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

- Kanun : 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununu,
Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
Birlik : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
Oda : Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,
Meclis : Oda meclisini,
Yönetim Kurulu : Oda yönetim kurulunu,
Rehber : Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Rehberini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi ve Esasları

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi

Madde 5- Odalarda meslekler, Birlik tarafından yayımlanan Rehberine uygun olarak gruplandırılır.

Birlik, Rehberde yer alan mesleklerin gerektiğinde değiştirilmesine, çıkarılmasına veya ticaret ve sanayide meydana gelen gelişmeler sonucunda teşkiline lüzum görülen yeni mesleklerin Rehberine eklenmesine yetkilidir.

Mesleklerin Gruplandırılması Esasları

Madde 6- Bir meslek grubu kurulabilmesi için, kurulması düşünülen meslek grubu üye sayısının;

- a) 1000 ve daha az üyesi olan odalarda en az 15,
- b) 1001–5000 üyesi olan odalarda en az 30,
- c) 5001–10000 üyesi olan odalarda en az 60,
- d) 10001–25000 üyesi olan odalarda en az 80,
- e) 25001–50000 üyesi olan odalarda en az 200,
- f) 50001–150000 üyesi olan odalarda en az 250,
- g) 150001 ve daha fazla üyesi olan odalarda en az 500 olması şarttır.

Ancak, meslek grubu kurulabilmesi için gereken asgari üye sayıları, yönetim kurulunun teklifi üzerine meclisin üye tam sayısının salt çoğunluğu kararı ve Birliğin onayı ile iki katına kadar artırılabilir.

Bu maddede yer alan meslek grubu üye sayısının hesabında, Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca meslek gruplarından ve seçmen listelerinden silinen üyeler dikkate alınmaz. Bu üyelerden, daha sonra Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenler kayıtlı buldukları meslek gruplarına ve seçmen listelerine dâhil edilirler.

Aynı meslek, ticaret ve sanatla iştigal eden üyeler hiçbir suretle birkaç gruba ayrılamaz veya farklı gruplara dâhil edilemez.

Birden fazla meslek, ticaret ve sanatla iştigal eden üyelerin meslek grupları, esas iştigal konuları dikkate alınmak suretiyle belirlenir.

Mensuplarının sayısı meslek grubu kurulabilmesi için bu maddede belirtilen asgari üye sayısından az olan meslekler, Rehberine uygun olarak en yakın meslek grubuna dâhil edilir. Yakınlıkları sebebiyle aynı meslek grubunda toplanan meslek zümrelerinin, o meslek grubu içinde belirtilmesi ve en az bir üye ile temsil edilmesi şartıyla seçilecek meslek komitesinde üye sayıları oranına göre temsil edilmeleri zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyette Bulunan ve Yeni Kurulan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Faaliyette Bulunan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 7- Faaliyette bulunan odaların meslek grupları, ticari ve sınai ihtiyaçların veya grup üyelerinin sayısındaki azalmalar ya da artmaların gerekli kılması üzerine Rehberine uygun olarak birleştirilebilir, ayrılabilir veya yeni meslek grupları kurulabilir.

Meslek gruplarının birleştirilebilmesi, ayrılabilmesi veya yeni meslek gruplarının kurulabilmesi, yönetim kurulunun veya bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen ve grup kurulabilmesi için gerekli olan asgari üye sayısının teklifi üzerine meclisin üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararı ve Birliğin onayına bağlıdır. Birlikçe onaylanan meslek grupları izleyen ilk genel seçimlerde uygulanır. Ancak, seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde yapılan meslek grubu değişiklikleri seçimlerde dikkate alınmaz.

Birliğin onayına sunulan meclis kararının, meslek komitesi ve meclis üyeliği seçim tarihinden en az altı ay önce ve gerekçeli olarak alınması zorunludur. Altı aylık sürenin hesaplanmasında, meclisin ilk karar tarihi dikkate alınır.

Birlik tarafından onaylanmayan kararlar, müracaat tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde gerekçeli olarak ilgili odaya bildirilir. Birliğin bu konudaki kararı kesindir.

Yeni Kurulan Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 8- Yeni kurulan odalarda meslek grupları, ilçe seçim kurulu başkanı veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek beş veya yedi üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca on beş (15) gün içinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanır ve gerekçeli olarak Birliğin onayına sunulur. Birlik, onayına sunulan meslek gruplarını müracaat tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde aynen veya değiştirerek onaylar.

Gruplandırma kurulu, yeni kurulan odanın çalışma alanı içinde bulunan ticaret siciline kayıtlı tacir, sanayici ve deniz tacirlerini esas iştiğal konularına göre Birlikçe onaylanan meslek gruplarına dahil ederek uygun vasıtalarla mahallinde ilan eder.

Meslek mensupları, ilan tarihinden itibaren on (10) gün içinde dâhil edildikleri meslek gruplarına ilişkin olarak gruplandırma kuruluna itiraz edebilir. İtirazlar, gruplandırma kurulunca üç (3) gün içinde incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Sonucu ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

Oda kurulmasına ilişkin Bakanlık tarafından ön izin verilmesinden itibaren üç (3) gün içinde müteşebbis kurulca ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılan müracaat üzerine oluşturulan gruplandırma kurulu, yapacağı ilk toplantısında üyelerinden birini başkan olarak görevlendirir.

Gruplandırma kurulu, üye tam sayısı ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek Gruplarına Kayıt, İtiraz ve Ortak Veri Tabanı

Meslek Gruplarına Kayıt ve İtiraz

Madde 9- Üyenin odaya kaydedilmesine ilişkin yönetim kurulu kararında, üyenin meslek grubu belirlenir. Odaya kaydedilen üyeye yapılacak tebligatta, üyenin hangi meslek grubuna dâhil edildiği de açıkça belirtilir.

Üye, dâhil edildiği meslek grubuna ilişkin kararlara karşı, tebellüğ tarihinden itibaren on (10) gün içinde meclise itiraz edebilir.

Odaya kayıtlı üyenin iştiğal konusunun değiştiğinin beyan üzerine veya resen tespit edilmesi halinde, üyenin meslek grubu ilgilinin talebi üzerine veya resen yönetim kurulu kararıyla değiştirilir.

Üyenin meslek grubu değişikliğine ilişkin kararlar ilgiliye derhal tebliğ edilir. Üye, bu karara karşı tebellüğ tarihinden itibaren on (10) gün içinde meclise itiraz edebilir.

Bu madde gereğince meclise yapılacak itirazlar, ilk meclis toplantısında incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Sonucu ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

Seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde yapılan, üyelerin meslek grubu değişiklikleri seçimlerde dikkate alınmaz.

Ortak Veri Tabanı

Madde 10- Odaların meslek gruplarına göre yapılacak üye kayıtları elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bildirim Hükümleri

Madde 11- Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla ilgilinin kayıtlı en son adresine yapılır.

Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan Hükümler

Madde 12- 11/2/1987 tarihli ve 19369 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odalarında Mesleklerin Gruplandırılmasında Uyulacak Esaslar Hakkında Yönetmelik, eki Rehber hariç olmak üzere, yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- 2005 yılı Mart ayı içinde yapılacak organ seçimleri mevcut meslek grupları ile yapılır. Ancak, mensuplarının sayısı meslek grubu kurulabilmesi için bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen asgari üye sayısından az olan meslek grupları Birliğin onayına gerek olmaksızın en yakın meslek grubuna dahil edilir. Bu şekilde meslek grubu değişen üyelerin organ üyelikleri, 2005 yılı Mart ayında yapılacak organ seçimlerine kadar devam eder.

Geçici Madde 2- Odalar, meslek gruplarını bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen Rehberin yayımlanmasından itibaren altı ay içinde bu Rehbera uygun hale getirir. Bu işlem nedeniyle meslek grubu değişen üyelerin organ üyelikleri, müteakip genel seçimlere kadar devam eder.

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı yürütür.

**RESMİ GAZETEDE NEŞİR TARİHİ: 19.01.2005 tarih ve
25705 sayılı Resmi Gazete
Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması
Hakkında Yönetmelik**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, borsalarda mesleklerin gruplandırılmasında uyulacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, faaliyette bulunan ve yeni kurulan borsaları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 36 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

- Kanun : 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununu,
Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
Birlik : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,
Borsa : Ticaret borsasını,
Meclis : Borsa meclisini,
Yönetim Kurulu : Borsa yönetim kurulunu,
Rehber : Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Rehberini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi ve Esasları

Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi

Madde 5- Borsalarda, borsa kotasyonuna dâhil maddelere ait meslekler, Birlik tarafından yayımlanan Rehberine uygun olarak gruplandırılır.

Birlik, Rehberde yer alan mesleklerin gerektiğinde değiştirilmesine, çıkarılmasına veya borsa kotasyonuna dâhil madde nevinde meydana gelen değişiklikler sonucunda teşkiline lüzum görülen yeni mesleklerin Rehberine eklenmesine yetkilidir.

Mesleklerin Gruplandırılması Esasları

Madde 6- Bir meslek grubu kurulabilmesi için, kurulması düşünülen meslek grubu üye sayısının;

- a) 500 ve daha az üyesi olan borsalarda en az 25,
- b) 501- 5000 üyesi olan borsalarda en az 30,
- c) 5001 ve daha fazla üyesi olan borsalarda en az 60 olması şarttır.

Ancak, meslek grubu kurulabilmesi için gereken asgari üye sayıları, yönetim kurulunun teklifi üzerine meclisin üye tam sayısının salt çoğunluğu kararı ve Birliğin onayı ile iki katına kadar artırılabilir.

Bu maddede yer alan meslek grubu üye sayısının hesabında, Kanunun 32 nci maddesi uyarınca meslek gruplarından ve seçmen listelerinden silinen üyeler dikkate alınmaz. Bu üyelerden, daha sonra Kanunda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenler kayıtlı buldukları meslek gruplarına ve seçmen listelerine dâhil edilir.

Borsaya dâhil aynı nevi maddeler üzerine alım satım yapan üyeler hiçbir suretle birkaç gruba ayrılamaz veya farklı gruplara dâhil edilemez.

Borsaya dâhil birden fazla madde üzerine alım satım yapan üyelerin meslek grupları, esas iştiğal konuları dikkate alınmak suretiyle belirlenir.

Mensuplarının sayısı meslek grubu kurulabilmesi için bu maddede belirtilen asgari üye sayısından az olan meslekler, Rehberine uygun olarak en yakın meslek grubuna dâhil edilir. Yakınlıkları sebebiyle aynı meslek grubunda toplanan meslek zümrelerinin, o meslek grubu içinde belirtilmesi ve en az bir üye ile temsil edilmesi şartıyla seçilecek meslek komitesinde üye sayıları oranına göre temsil edilmeleri zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyette Bulunan ve Yeni Kurulan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Faaliyette Bulunan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 7- Faaliyette bulunan borsaların meslek grupları, borsa kotasyonuna dâhil madde nevinde meydana gelen değışmeler veya grup üyelerinin sayısındaki azalmalar ya da artmaların gerekli kılması üzerine Rehberine uygun olarak birleştirilebilir, ayrılabilir veya yeni meslek grupları kurulabilir.

Meslek gruplarının birleştirilebilmesi, ayrılabilmesi veya yeni meslek gruplarının kurulabilmesi, yönetim kurulunun veya bu Yönetmeliğin 6 nci maddesinde belirtilen ve grup kurulabilmesi için gerekli olan asgari üye sayısının teklifi üzerine meclisin üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararı ve Birliğin onayına bağlıdır. Birlikçe onaylanan meslek grupları izleyen ilk genel seçimlerde uygulanır. Ancak, seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde yapılan meslek grubu değışiklikleri seçimlerde dikkate alınmaz.

Birliğin onayına sunulan meclis kararının, meslek komitesi ve meclis üyeliği seçim tarihinden en az altı ay önce ve gerekçeli olarak alınması zorunludur. Altı aylık sürenin hesaplanmasında, meclisin ilk karar tarihi dikkate alınır.

Birlik tarafından onaylanmayan kararlar, müracaat tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde gerekçeli olarak ilgili borsaya bildirilir. Birliğin bu konudaki kararı kesindir.

Yeni Kurulan Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılması

Madde 8- Yeni kurulan borsalarda meslek grupları, ilçe seçim kurulu başkanı veya onun görevlendireceği yetkili memur tarafından seçilecek beş veya yedi üyeden oluşacak bir gruplandırma kurulunca on beş (15) gün içinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanır ve gerekçeli olarak Birliğin onayına sunulur. Birlik, onayına sunulan meslek gruplarını müracaat tarihinden itibaren on beş (15) gün içinde aynen veya değiştirerek onaylar.

Gruplandırma kurulu, yeni kurulan borsanın çalışma alanı içinde bulunan ticaret siciline veya esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı tacir ve esnafları esas iştiغال konularına göre Birlikçe onaylanan meslek gruplarına dâhil ederek uygun vasıtalarla mahallinde ilan eder.

Meslek mensupları, ilan tarihinden itibaren on (10) gün içinde dâhil edildikleri meslek gruplarına ilişkin olarak gruplandırma kuruluna itiraz edebilir. İtirazlar, gruplandırma kurulunca üç (3) gün içinde incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Sonucu ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

Borsa kurulmasına ilişkin Bakanlık tarafından ön izin verilmesinden itibaren üç (3) gün içinde müteşebbis kurulca ilçe seçim kurulu başkanlığına yapılan müracaat üzerine oluşturulan gruplandırma kurulu, yapacağı ilk toplantısında üyelerinden birini başkan olarak görevlendirir.

Gruplandırma kurulu, üye tam sayısı ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek Gruplarına Kayıt, İtiraz ve Ortak Veri Tabanı

Meslek Gruplarına Kayıt ve İtiraz

Madde 9- Üyenin borsaya kaydedilmesine ilişkin yönetim kurulu kararında, üyenin meslek grubu belirlenir. Borsaya kaydedilen üyeye yapılacak tebligatta, üyenin hangi meslek grubuna dâhil edildiği de açıkça belirtilir.

Üye, dâhil edildiği meslek grubuna ilişkin kararlara karşı tebellüğ tarihinden itibaren on (10) gün içinde meclise itiraz edebilir.

Borsaya kayıtlı üyenin iştiغال konusunun değiştiğinin beyan üzerine veya resen tespit edilmesi halinde, üyenin meslek grubu ilgilinin talebi üzerine veya resen yönetim kurulu kararıyla değiştirilir.

Üyenin meslek grubu değişikliğine ilişkin kararlar ilgiliye derhal tebliğ edilir. Üye, bu karara karşı tebellüğ tarihinden itibaren on (10) gün içinde meclise itiraz edebilir.

Bu madde gereğince meclise yapılacak itirazlar, ilk meclis toplantısında incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. Sonucu ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde itiraz edilmeyen kararlar kesinleşir.

Seçim tarihinden itibaren geriye doğru altı ay içinde yapılan, üyelerin meslek grubu değişiklikleri seçimlerde dikkate alınmaz.

Ortak Veri Tabanı

Madde 10- Borsaların meslek gruplarına göre yapılacak üye kayıtları elektronik ortamda Bakanlık ve Birlik bünyesinde düzenlenen ortak veri tabanında güncel olarak tutulur.

Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bildirim Hükümleri

Madde 11- Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla ilgilinin kayıtlı en son adresine yapılır.

Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Kaldırılan Hükümler

Madde 12- 11/2/1987 tarihli ve 19369 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılmasına İlişkin Yönetmelik, eki Rehber hariç olmak üzere, yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- 2005 yılı Mart ayı içinde yapılacak organ seçimleri mevcut meslek grupları ile yapılır. Ancak, mensuplarının sayısı meslek grubu kurulabilmesi için bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen asgari üye sayısından az olan meslek grupları Birliğin onayına gerek olmaksızın en yakın meslek grubuna dahil edilir. Bu şekilde meslek grubu değişen üyelerin organ üyelikleri, 2005 yılı Mart ayında yapılacak organ seçimlerine kadar devam eder.

Geçici Madde 2- Borsalar, meslek gruplarını bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen Rehberin yayımlanmasından itibaren altı ay içinde bu Rehbere uygun hale getirir. Bu işlem nedeniyle meslek grubu değişen üyelerin organ üyelikleri, müteakip genel seçimlere kadar devam eder.

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı yürütür.

**RESMİ GAZETEDE NEŞİR TARİHİ: 08.01.2005 tarih ve
25694 sayılı Resmi Gazete
Oda ve Borsa Şubeleri ile Oda Temsilciliklerinin Kuruluş ve İşleyişi
Hakkında Yönetmelik**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, oda ve borsa hizmetlerinin daha iyi verilmesini teminen, şubelerin kuruluşu, işleyişi, görev ve yetkileri, bütçeleri, organlarının seçim usulleri, oda ve borsaların şubeye dönüşümü ile oda temsilciliklerinin kuruluşu, işleyişi, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, oda ve borsalar ile bunlara bağlı şube ve temsilcilikleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 7 nci, 8 inci, 31 inci ve 84 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununu,

Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

Birlik: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,

Oda: Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,

Borsa: Ticaret borsasını,

Meclis: Şube meclisini,

Yönetim Kurulu: Şube yönetim kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Şubenin Kuruluşu, Çalışma Alanı, Görevleri ve Şubeye Dönüşüm

Şubenin Kuruluşu

Madde 5 — İlçenin bulunduğu ilde kurulu oda nevinden olmak şartıyla, bir ilçede faaliyet gösteren tacir ve/veya sanayici sayısı bini aştığı takdirde ticaret

ve sanayi odası şubesi veya ticaret odası şubesi, faaliyet gösteren sanayici sayısı ikiyüzelliyi aştığı takdirde sanayi odası şubesi, faaliyet gösteren deniz taciri sayısı yüzü aştığı takdirde deniz ticaret odası şubesi, ilgili oda yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla kurulur.

Borsa şubeleri, ticari ihtiyaçların gerekli kıldığı ilçelerde, borsa yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla kurulur.

Bölge odaları ve borsaları kapsadıkları çalışma alanlarında yönetim kurulunun teklifi ve meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla şube kurabilir.

Oda ve borsa şubelerinin açılmasına karar verilirken, şube açılacak yerin nüfus yoğunluğu, ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyi ve benzeri hususlar ile oda veya borsanın bütçe ve kadro durumları göz önünde bulundurulur.

Oda ve borsalar, açılmasına karar verilen şubelerin bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirebilmeleri için yeterli alt yapı, teknik donanım ve personeli sağlamak ve şubelerin örgütlenmelerine ilişkin gerekli hizmet birimlerini oluşturmak zorundadır.

Şubenin kuruluşu, derhal Bakanlığa ve Birliğe bildirilir, ayrıca uygun vasıtalarla şubenin kurulduğu yerde duyurulur.

Şubeye Dönüşüm

Madde 6 — Bölge odasının, coğrafi bölge illerindeki toplam üye sayısının yarısından fazlasının talebi üzerine kurulması halinde coğrafi bölge içinde kurulu bulunan tüm il ve ilçe odaları; bölge odasının, coğrafi bölge içinde kurulu bulunan il ve ilçe odalarının en az üçte ikisinin meclislerinin ayrı ayrı alacağı üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla kurulması halinde ise kurucu il ve ilçe odaları şube haline dönüşür.

Bölge borsasının, bölge illerindeki toplam üye sayısının yarısından fazlasının talebi üzerine kurulması halinde bölge içinde kurulu bulunan tüm il ve ilçe borsaları; bölge borsasının, borsa meclislerinin ayrı ayrı alacağı üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla kurulması halinde ise kurucu borsalar şube haline dönüşür.

Bölge oda veya borsasının çalışma merkezi, kuruluş talebindeki görüşler dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir.

İlçe oda ve borsaları, meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla bölge ya da il oda veya borsasının şubesine dönüşebilir.

Şubeye dönüşen oda ve borsaların varlıkları tüm aktif ve pasifleriyle birlikte bağlandığı oda veya borsaya intikal eder. Devir işlemleri, şubeye dönüşen oda ve borsalarda organ seçimlerinin tamamlanmasını müteakip üç ay içinde yapılır.

Şubeye dönüşen oda ve borsada çalışan personelin, bağlanılan oda veya borsada mevcut statülerine göre istihdamına devam olunur. Bu personel hakkında bağlanılan oda veya borsa çalışanlarının tabi olduğu mevzuat uygulanır.

Şubenin Çalışma Alanı

Madde 7 — İlçe şubelerinin çalışma alanı ilçe, il şubelerinin çalışma alanı ise o il sınırı içindeki ilçe şubelerinin çalışma alanı dışında kalan il sınırıdır. Oda ve borsalar kendi çalışma alanlarıyla sınırlı olmak üzere, şubelerin çalışma alanlarını, çevre ilçeleri kapsayacak şekilde meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararıyla genişletip daraltabilir.

Şubenin Görevleri

Madde 8 — Oda ve borsa şubesinin görevleri şunlardır:

a) Oda şubesinin görevleri şunlardır;

1) Meslek ahlâkını, disiplini ve dayanışmayı korumak ve geliştirmek, ticaret ve sanayinin kamu yararına uygun olarak gelişmesine çalışmak,

2) Ticaret ve sanayiye ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bağlı bulunduğu odanın izni ile bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmek,

3) Ticaret ve sanayiye ait her türlü incelemeleri yapmak, çalışma alanları içindeki iktisadî, ticarî ve sınaî faaliyetlere ait endeks ve istatistikleri tutmak, başlıca maddelerin piyasa fiyatlarını takip ve kaydetmek, bunları uygun vasıtalarla yaymak ve bu bilgileri bağlı bulunduğu odaya düzenli olarak bildirmek,

4) Kanununun 26 ncı maddesinde sayılan belgeleri düzenlemek ve onaylamak,

5) Çalışma alanları içindeki ticarî ve sınaî örf, adet ve teamülleri tespit etmek ve bağlı bulunduğu odaya bildirmek,

6) Deniz ticaretinin kamu yararına, millî ulaştırma ve deniz ticareti politikasına uygun şekilde gelişmesine çalışmak,

7) Millî ve milletlerarası deniz ticaretine ait incelemeler yapmak ve bu konudaki bilgileri sağlamak, Türkiye limanları arası ve yurt dışı navlun, acente komisyonu ve ücretleri ile liman masrafları gibi bilgileri toplamak ve bunları mümkün olan vasıtalarla en seri şekilde yaymak, dünya deniz ticaretindeki en son gelişmeleri izlemek, istatistikler tutmak ve bunları ilgililere duyurmak,

8) Deniz ticaretine ait ticarî örf, teamül ve uygulamaları tespit etmek ve bağlı bulunduğu odaya bildirmek,

9) Yabancı gemi sahip ve donatanları ile denizcilikle ilgili müesseselere Türkiye limanlarının imkânları, çalışma şekilleri, tarifeleri ve liman masrafları hakkında bilgi vermek ve onlardan benzeri bilgileri sağlamak,

10) Birliğin belirlediği standartlara göre üye kayıtlarını tutmak ve üyelik aidatlarına ilişkin belgeleri saklamak ve bunları talep halinde bağlı bulunduğu odaya bildirmek,

11) Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip bağlı bulunduğu odaya bildirmek,

12) Üyeleri hakkındaki tüketici şikâyetlerini incelemek ve kuruluş amaçları doğrultusunda diğer faaliyetlerde bulunmak,

13) Sair mevzuatın verdiği görevler ile ilgili mevzuat çerçevesinde bağlı bulunduğu oda yönetim kurulu tarafından verilecek görevleri yapmaktır.

b) Borsa şubesinin görevleri şunlardır;

1) Borsaya dahil maddelerin, borsada alım satımını tanzim ve tescil etmek,

2) Borsaya dahil maddelerin borsada oluşan her günlük fiyatlarını usulü dairesinde tespit ve ilân etmek ve bunları bağlı bulunduğu borsaya bildirmek,

3) Yurt içi ve yurt dışı borsa ve piyasaları takip ederek fiyat haberleşmesi yapmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol göstermek,

4) Kanunun 51 inci maddesinde sayılan belgeleri düzenlemek ve onaylamak,

5) Birliğin belirlediği standartlara göre üye kayıtlarını tutmak ve üyelik aidatlarına ilişkin belgeleri saklamak ve bunları talep halinde bağlı bulunduğu borsaya bildirmek,

6) Bölgeleri içindeki borsaya ilişkin örf, adet ve teamülleri tespit etmek ve bunları bağlı bulunduğu borsaya bildirmek,

7) Rekabeti bozucu etkileri olabilecek anlaşma, karar ve uyumlu eylem niteliğindeki uygulamaları izlemek ve tespiti halinde bağlı bulunduğu borsaya bildirmek,

8) Yurt içi fuarlar konusunda yapılacak müracaatları değerlendirip bağlı bulunduğu borsaya bildirmek,

9) Sair mevzuatın verdiği görevler ile ilgili mevzuat çerçevesinde bağlı bulunduğu borsa yönetim kurulu tarafından verilecek görevleri yapmaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şube Organları, Oluşumları ve Görevleri

Şube Organları

Madde 9 — Şubenin organları şunlardır:

a) Meclis,

b) Yönetim Kurulu.

Şube Meclisi

Madde 10 — Borsa şubesi meclisi, şubenin çalışma alanında faaliyet gös-

teren üyeler arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle dört yıl için seçilecek on kişiden oluşur. Oda şubesi meclisi, şubenin çalışma alanında faaliyet gösteren üyeler arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle dört yıl için seçilecek en az on en çok yirmi kişiden oluşur. Ayrıca, aynı sayıda yedek üye seçilir. Oda şubesi meclisinin kaç üyeden oluşacağına oda meclisince karar verilir.

Meclis, yapacağı ilk toplantıda yargı gözetiminde olmaksızın kendi üyeleri arasından dört yıl için bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Meclis üyeleri, aynı zamanda bağlı buldukları veya başka bir oda veya borsanın veyahut bunlara bağlı şubelerin meclisleri ile 17/7/1964 tarihli ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanununa göre kurulmuş odalarda görev alamazlar.

Meclis başkan ve yardımcıları, yönetim kurulu üyeliğine seçilemezler.

Üst üste iki dönem meclis başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Şube Meclisinin Görevleri

Madde 11 — Şube meclisinin görevleri şunlardır:

- a) Şube başkanı ile yönetim kurulu üyelerini seçmek,
- b) Yönetim kurulu tarafından yapılacak teklifleri inceleyip karara bağlamak,
- c) Çalışma alanları içindeki örf, adet ve teamülleri tespit etmek,
- d) Aylık mizanı ve aktarma taleplerini incelemek ve bağlı bulunduğu oda veya borsa meclisinin onayına sunmak,
- e) Yıllık bütçe ve kesin hesapları kabul etmek ve bunları bağlı bulunduğu oda veya borsa meclisinin onayına sunmak, yönetim kurulunu ibra etmek, sorumluluğu görülenler hakkında takibat işlemlerini başlatmak,
- f) Mesleklerle ve sorunlara göre ihtisas komisyonları kurmak,
- g) Bağlı bulunduğu oda veya borsa meclisi tarafından devredilen yetkileri kullanmak,
- h) Sair mevzuatın verdiği görevler ile ilgili mevzuat çerçevesinde bağlı bulunduğu oda veya borsa tarafından verilecek görevleri yapmak.

Oda ve Borsa Yetkilerinin Devri

Madde 12 — Oda ve borsalar; taşınır ve taşınmaz mal almaya, sosyal faaliyetleri destekleyeme ve özendirilmeye, bağış ve yardımda bulunmaya, okul ve derslik yapmaya ve burs vermeye ilişkin yetkilerini şube meclisine devredebilir.

Yetki devrine ilişkin kararlar, oda veya borsa yönetim kurulunun teklifi ve oda veya borsa meclisinin onayıyla alınır.

Şube Yönetim Kurulu

Madde 13 — Şube yönetim kurulu, meclis üyeleri arasından yargı gözetimin-

de yapılacak seçimle dört yıl için seçilecek beş kişiden oluşur. Ayrıca, aynı sayıda yedek üye seçilir. Meclis, şube başkanı ile yönetim kurulunun asil ve yedek üyelerini tek liste halinde seçer.

Yönetim kurulu, yapacağı ilk toplantıda yargı gözetiminde olmaksızın kendi üyeleri arasından şube başkan yardımcısını ve sayman üyeyi seçer.

Şube başkanı ve/veya yardımcısı, şubeyle ilgili konularda oy kullanmamak üzere bağlı buldukları oda veya borsa meclisi toplantılarına katılabilir.

Şubenin protokolde kimler tarafından temsil edileceği bağlı bulunulan oda veya borsanın iç yönergesiyle belirlenir.

Yönetim kurulu, bağlı bulunulan oda veya borsayı bağlayacak ve yükümlülük getirecek tasarruflarda bulunamaz.

Şube başkanı, oda veya borsa yönetim kurulu başkanına karşı sorumludur.

Üst üste iki dönem şube başkanlığı yapmış olanlar, aradan iki seçim dönemi geçmedikçe aynı göreve yeniden seçilemezler.

Şube Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 14 — Şube yönetim kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Mevzuat ve meclis kararları çerçevesinde şube işlerini yürütmek,
- b) Aylık mizanı, bütçeyi, kesin hesabı ve aktarma tekliflerini ve bunlara ilişkin raporları şube meclisine sunmak,
- c) Şube personelinin işe alınmasını veya görevlerine son verilmesini bağlı bulunulan oda veya borsa yönetim kuruluna teklif etmek; şube personelinin disiplin ve diğer işlemleri hakkında bağlı bulunulan oda veya borsa yönetim kurulu tarafından verilecek görevleri yapmak,
- d) Kanununun 26 ncı ve 51 inci maddesinde öngörülen belgeleri tasdik etmek,
- e) Şubenin bir yıl içindeki faaliyeti ve bölgesinin iktisadî ve sınaî durumu hakkında yıllık rapor hazırlayıp meclise sunmak,
- f) Ticarete, sanayiye ve borsacılığa ait her türlü incelemeyi yapmak, endeks ve istatistikleri tutmak ve mevzuat çerçevesinde başlıca maddelerin piyasa fiyatlarını tespit etmek ve bunları uygun vasıtalarla ilân etmek,
- g) Bu Yönetmelikle ve sair mevzuatla şubelere verilen ve özel olarak meclise bırakılmayan görevleri yerine getirmek,
- h) İlgili mevzuat çerçevesinde bağlı bulunduğu oda veya borsa tarafından verilecek görevleri yapmak.

Şube Yönetim Kurulunun Yetkilerinin Devri

Madde 15 — Şube yönetim kurulu, gerekli hallerde, yetkilerinden bir kısmını şube başkanına, üyelerinden birine veya birkaçına yahut şube müdürüne devredebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Şube Organlarının Seçimi

Şube Organlarının Seçimi

Madde 16 — Şube organlarının seçimleri, Kanunda yazılı esas ve usullere göre, seçme ve seçilme niteliklerine haiz olan üyeleri gösteren oda, borsa ve Birlik veri tabanından alınan güncel üye listeleriyle yargı gözetiminde bağlı bulunulan oda veya borsa organ seçimleriyle birlikte yapılır.

Yeni kurulan şubelerde, şubenin kuruluşuna ilişkin kararın alınmasından itibaren, bölge oda veya borsasının kurulmasıyla şubeye dönüşen oda ve borsalarda, bölge oda veya borsasının organ seçimlerinin kesinleşmesinden itibaren, il ya da bölge odasının şubesine dönüşen oda ve borsalarda ise, şubeye dönüşüm kararının alınmasından itibaren iki ay içinde bu Yönetmelik hükümleri uyarınca meclis ve yönetim kurulu seçimi yapılır ve bu seçimler izleyen genel seçimlerde yenilenir. Genel seçimlere altı aydan daha az bir süre bulunması halinde şube organlarının seçimi izleyen genel seçimlerle birlikte yapılır. Yeni organ üyeleri görevlerine seçilinceye kadar, mevcut organlar bu Yönetmelikte belirtilen şubenin görev ve yetkileri çerçevesinde ve rutin iş ve işlemlerle sınırlı olmak üzere görevlerine devam ederler.

Şube organlarının seçimine ilişkin tüm işlemler bağlı bulunulan oda veya borsa tarafından yerine getirilir.

Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Kanunda öngörülen oda ve borsa organ seçimlerine ilişkin hükümler uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bütçe ve Muhasebe

Şube Bütçesi

Madde 17 — Şubenin bütçesi, her yılın Kasım ayında Birlikçe hazırlanacak tipe ve tespit olunacak muhasebe usullerine uygun olarak yönetim kurulunca hazırlanır. Meclisçe kabul edilen bütçeler bağlı bulunulan oda veya borsa meclisinin onayıyla yürürlüğe girer. Oda ve borsa meclisleri, şube bütçelerini aynen ya da değiştirerek onaylayabilir.

Bütçe, takvim yılına göre düzenlenir.

Bütçeden harcama, şube başkanı veya yetkilendireceği yardımcısı ve şube müdürünün veya sayman üyenin ortak imzasıyla yapılır. Şube müdürünün bulunmadığı hallerde, şube müdürü yerine sayman üyenin imzası aranır.

Yönetim kurulunun önerisi üzerine meclisçe saptanan miktar kadar harcama, sonradan yönetim kurulunun onayına sunulmak şartıyla, şube müdürü tarafından resen yapılabilir.

Gelirler, bağlı bulunulan oda veya borsa meclisleri tarafından onaylanan tarifelere ve Kanuna göre tahsil olunur. Tahsilatlar, oda veya borsa adına yapılır.

Şube Muhasebesi

Madde 18 — Şubenin muhasebesi, Birlikçe tespit olunacak muhasebe usullerine uygun olarak tutulur. Muhasebeye ilişkin her türlü defter, fiş ve evrak bağlı bulunulan oda veya borsa tarafından temin olunur.

Şubenin kasasında bulundurulabilecek günlük para miktarı, bağlı bulunulan oda veya borsa yönetim kurulu tarafından tespit olunur. Bu miktarın üzerindeki paralar, oda veya borsa yönetim kurulu tarafından belirlenen banka hesaplarına yatırılır.

ALTINCI BÖLÜM

Temsilcilik

Temsilcilik

Madde 19 — Oda şubesi bulunmayan ilçelerde, beldelerde ve endüstri bölgeleri ile organize sanayi bölgelerinde oda yönetim kurulunun teklifi ve meclisin kararıyla oda temsilciliği kurulabilir.

Temsilciliğin kuruluşu, derhal Bakanlığa ve Birliğe bildirilir, ayrıca uygun vasıtalarla temsilciliğin kurulduğu yerde duyurulur.

Odalar, çalışma alanları dışındaki yerlerde temsilcilik ve benzeri birimler açamazlar.

Oda temsilciliği, faaliyet gösteren ve oda yönetim kurulu kararı ile belirlenen bir üye veya oda personeli tarafından yerine getirilir. Oda temsilcisine yardımcı olmak üzere ihtiyaç duyulacak personel, yetkileri belirlenerek oda yönetim kurulu tarafından atanır.

Temsilci, oda yönetim kurulu başkanına, temsilcilik personeli de temsilciye karşı sorumludur.

Temsilci, bağlı bulunulan odayı bağlayacak ve yükümlülük getirecek tasarruflarda bulunamaz.

Temsilciliğin giderleri bağlı bulunulan oda tarafından karşılanır.

Temsilcinin, faaliyet gösteren üyeler arasından seçilmesi durumunda, kendisine mesaisinin karşılığı olarak oda meclisi tarafından belirlenecek tutarda aylık bir tazminat ödenebilir. Bu tazminatın brüt tutarı, on altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgari ücretin net tutarının yarısından fazla olamaz.

Temsilcilik, oda yönetim kurulunun izni doğrultusunda, çalışma alanında faaliyet gösteren üyelerden oda meclisi tarafından onaylanan tarifelere göre her türlü aidat ve ücreti tahsil edebilir. Tahsilatlar, makbuz karşılığında oda adına yapılır. Bu makbuzlar, oda tarafından zimmet karşılığında temsilciliğe teslim olunur.

Temsilciliğin kasasında bulundurulabilecek günlük para miktarı, oda yönetim kurulu tarafından tespit olunur. Bu miktarın üzerindeki paralar, bağlı bulunulan

oda yönetim kurulu tarafından belirlenen banka hesaplarına yatırılır.

Borsalar, bu maddede belirtilen hükümler çerçevesinde çalışmak ve sadece tescil işlemlerine münhasır olmak üzere tescil büroları kurabilir.

Temsilciliğin Görevleri

Madde 20 — Çalışma alanıyla sınırlı olmak üzere temsilciliğin görevleri şunlardır:

- a) Oda yönetim kurulunun izni doğrultusunda, tarifelere göre üyelere aidat ve ücret tahsil etmek,
- b) Ticaret ve sanayiye ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak,
- c) Oda yönetim kurulunun izni doğrultusunda, Kanunun 26 ncı maddesinde sayılan belgeleri düzenlemek ve onaylamak,
- d) Sair mevzuatın verdiği görevler ile bağlı bulunduğu oda yönetim kurulu tarafından verilecek görevleri yapmak.

YEDİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Şube Personeli

Madde 21 — Şube personeli, yönetim kurulunun teklifi üzerine bağlı bulunan oda veya borsa yönetim kurulu tarafından atanır.

Şube personeli bağlı bulunulan oda veya borsa personelidir ve bunlar hakkında oda veya borsa personelinin tabi olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.

Şube Müdürü

Madde 22 — Şubenin işlerini yürütmek üzere bir şube müdürü görevlendirilir. Şube müdürünün, Kanunun 74 üncü maddesinde belirtilen ve oda veya borsa genel sekreterleri için öngörülen nitelikleri haiz olması gerekir.

Şube müdürü, şube personelinin disiplin ve sicil amiridir. Şube müdürü, meclis ile yönetim kuruluna ait tutanakları düzenler, şubenin iç çalışmalarını yazı işlerini düzenler ve yönetir, personeline gerekli emir ve talimatları verir ve çalışmalarını denetler, yönetim kurulu veya şube başkanı tarafından verilen diğer görevleri yerine getirir.

Şube müdürü, şube başkanına karşı sorumludur.

Yazışmalar

Madde 23 — Şubeler, görevleriyle ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışma yapabilir. Ancak, Bakanlık, Birlik ve çalışma alanı dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile diğer oda ve borsalarla yazışmalarını bağlı oldukları oda veya borsalar aracılığıyla yaparlar.

Temsilcilikler, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerle yazışma yapamaz. Ancak, odalar temsilciliğin çalışma alanındaki üyeleriyle yazışmalarını temsilcilik aracılığıyla yapabilir. Odalar, temsilciliğin çalışma alanındaki üyeleriyle doğrudan yazışmaları halinde, durum ayrı bir yazıyla temsilciliğe bildirilir.

Toplantılar

Madde 24 — Şube yönetim kurulu haftada bir, meclis ayda bir başkanların çağrısı üzerine toplanır. Meclis ve yönetim kurulu gerektiğinde başkanları tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Şube organlarının toplantı gündemi başkanları veya yokluğunda yetkilendirdikleri yardımcılar tarafından belirlenir. Ayrıca, üyelerin en az üçte birinin başvurusu ile toplantının başlamasına kadar, gündeme yeni maddeler eklenir.

Şube organları üye tamsayılarının çoğunluğu ile toplanır. Kararlar, toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılamaz.

Şube organlarında görevli üyeler, özürlü veya özürsüz olarak altı ay içinde yapılan toplantıların yarısından bir fazlasına katılmamaları halinde üyelikten çekilmiş sayılırlar. Bu hüküm, kendi organları başka bir yerde görevlendirilen üyeler hakkında uygulanmaz.

Toplantı yeter sayısına ulaşamaması nedeniyle olağan toplantıların üst üste üç kez gerçekleşmemesi halinde, bu üç toplantıya gelmeyenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer ve yerlerine yedek üye çağrılır.

Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Kanunda öngörülen oda ve borsa organ toplantılarına ilişkin hükümler uygulanır.

Vekalet

Madde 25 — Meclis ve şube başkanının yokluğunda, yetkilendirdikleri yardımcılar bu görevlere vekalet ederler.

Şube müdürünün yokluğunda ise yerine şube başkanı tarafından görevlendirilen personel vekalet eder.

Huzur Hakkı

Madde 26 — Oda veya borsa meclisinin kararıyla, meclis ve yönetim kurulu üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için huzur hakkı verilebilir.

Meclis ve yönetim kurulu üyelerine verilecek huzur hakkı miktarı, bağlı bulunulan oda veya borsa yönetim kurulunun teklifi üzerine oda veya borsa meclisince belirlenir.

Meclis ve yönetim kurulu üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için verilecek huzur hakkının miktarı, bağlı bulunulan oda veya borsa yönetim kurulu ve meclis üyelerine verilen huzur hakkı miktarının yarısını geçemez.

Denetim

Madde 27 — Şube ve temsilcilikler, bağlı buldukları oda veya borsanın gözetim ve denetimine tabidir.

Şube Organlarının Görevlerine Son Verilmesi ve Faaliyetten Men Edilmesi

Madde 28 — Şube organlarının görevlerine son verilmesinde ve faaliyetten men edilmesinde, oda ve borsa organlarının görevlerine son verilmesi ve faaliyetten men edilmesine ilişkin Kanunun 94 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Şubelerin Lağvedilmesi ve Tasfiyesi

Madde 29 — Şubelerin, bu Yönetmelikte belirtilen faaliyetlerini ve kuruluş amaçlarını gerçekleştiremeyeceklerinin anlaşılması veya Bakanlıkça tespit olunması halinde bağlı buldukları oda veya borsa meclislerinin üye tamsayısının üçte ikisinin kararı ile lağvedilir.

Şubelerin tasfiyesinde, oda ve borsaların tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar uygulanır.

Geçici Madde 1 — 1/6/2004 tarihinden önce kurulmuş olan sanayi odaları ile ticaret borsaları şubeleri durumlarını 2005 yılı Mart ayı içinde yapılacak organ seçimlerine kadar bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin beşinci fıkrasına uygun hale getirir.

Bu süre içinde durumlarını uygun hale getirmeyen şubeler kapanmış sayılır ve bu Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre tasfiye edilir.

Geçici Madde 2 — 1/6/2004 tarihinden önce kurulmuş olan ajanlıklar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ilgili odaya bağlı şube veya temsilciliğe dönüştürülür.

Geçici Madde 3 — Şubeye dönüşen oda veya borsaların genel sekreterlerinden şube müdürü olarak atanacaklarda bu Yönetmeliğin 22 nci maddesinin birinci fıkrasındaki nitelikler aranmaz.

Yürürlük

Madde 30 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 31 — Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı yürütür.

**RESMİ GAZETEDE NEŞİR TARİHİ: 02.03.2005 tarih ve
25743 sayılı Resmi Gazete**

**Oda ve Borsa Üyelerine Verilecek Disiplin ve Para Cezaları İle
Disiplin Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulu Hakkında Yönetmelik**

Disiplin kurulunun oluşumu

Madde 26 - Disiplin kurulu, meclis tarafından oda veya borsaya kayıtlı olanlar arasından yargı gözetiminde ve gizli oyla dört yıl için seçilen altı üyeden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir. Tüzel kişiler disiplin kurulu üyeliğine tüzel kişi olarak seçilir. Meclis üyeliğine seçilenler disiplin kurulu üyeliğine seçilemez.

Disiplin kurulu üyeliğine seçilebilmek için, 19/1/2005 tarihli ve 25705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen seçilme yeterliliklerinin yanında daha önce herhangi bir disiplin veya para cezası almamış olmak ve en az lise ve dengi okul mezunu olmak gerekir. Tüzel kişilerin disiplin kurulu üyeliğine seçilebilmesi için gerçek kişi temsilcisinin bu fıkrada belirtilen şartları haiz olması gerekir.

Disiplin kurulu asil ve yedek üyeliğine seçilenler, seçimlerin kesinleşmesini müteakip on beş gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğince yapılacak tebligat üzerine öğrenim durumlarını tevsik eden belgeyi tebellüğ tarihinden itibaren otuz gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğine evrak kayıt numarası almak suretiyle ibraz etmek zorundadır. Bu belgenin süresi içinde ibraz edilmemesi halinde üyenin disiplin kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Bu maddenin üçüncü fıkrası uyarınca üyelere yapılacak tebligatta, öğrenim durumunu tevsik eden belgenin süresinde teslim edilmemesi halinde, üyenin disiplin kurulu asil veya yedek üyeliğinin kendiliğinden sona ereceği belirtilir.

Disiplin kurulu asil ve yedek üyelerince ibraz edilen öğrenim durumunu gösterir belgeler ile bu üyelerin daha önceden disiplin veya para cezası alıp almadığı hususu oda veya borsa genel sekreterlerince incelenir. Seçilme yeterliliği bulunmadığı anlaşılanların disiplin kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Disiplin kurulu üyeliği seçiminde kullanılacak oy pusulalarına, tüzel kişinin unvanı ile tüzel kişinin temsilcisi gerçek kişinin isminin birlikte yazılması zorunludur. Oy pusulasında sadece tüzel kişinin unvanının veya sadece tüzel kişi temsilcisi gerçek kişinin adının belirtilmiş olması halinde bu oylar geçersiz sayılır. Oyların sayımında, tüzel kişilerin farklı gerçek kişi temsilcilerine verilmiş olan oylar, o tüzel kişiliğin toplam oy sayısını oluşturur. Ancak, aday sıralamasına bu tüzel kişinin en fazla oy alan temsilcisinin adı yazılır.

Tüzel kişilerin temsilcisi gerçek kişiler temsil yetkisini kaybettiği takdirde, temsil ettiği tüzel kişinin disiplin kurulu üyeliği son bulur.

Disiplin kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki gün içinde oda veya borsa genel sekreterinin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için gizli oy ve açık tasnif usulüyle bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, disiplin kuruluna en yaşlı kurul üyesi başkanlık eder.

Atatürk Bulvarı 149, ANKARA

Konu: 0531/
İşaret ve No: Tarih :

23.06.2008 26377/1-13

İlgi: 04.03.2008 tarih ve 9726 sayılı yazımız.

ÇOK ACELE

Odalar ve Borsalarda mesleklerin gruplandırılması ile 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında gerçekleştirilecek organ seçimleri ile ilgili olarak aşağıda belirtilen hususların yerine getirilmesi önem arz etmektedir.

1- İlgide kayıtlı yazımızda da belirtildiği üzere; Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmelik ve Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Hakkında Yönetmeliğin Geçici 2 nci maddeleri; "Odalar/borsalar meslek gruplarını, Mesleklerin Gruplandırılmasına İlişkin Rehberin yayımlanmasından itibaren altı ay içinde rehberine uygun hale getirir." hükmünü içermektedir.

"Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Mesleklerin Gruplandırılması Rehberi" 14 Ocak 2008 tarihinde Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmıştır. Bu nedenle Yönetmeliklerin Geçici 2 nci maddelerinde zikredilen altı aylık süre **14 Temmuz 2008** tarihinde son bulmaktadır.

Süreye ilişkin hükümler amir hüküm niteliğinde olup, **14 Temmuz 2008** tarihine kadar gereği yerine getirilmediği takdirde hukuki ve cezai mesuliyetler doğabilecektir.

2- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası;

"Seçim tarihinden altı ay önce meslek gruplarında birleştirme, ayırma veya yeni grup kurulması yoluyla yapılacak değişiklikler seçimlerde dikkate alınmaz. Ayrıca, seçim tarihinden geriye doğru altı ay içinde yapılan üyelerin meslek grubu değişiklikleri de seçimlerde dikkate alınmaz."

Odalarda Mesleklerin Gruplandırılması ve Ticaret Borsalarında Mesleklerin Gruplandırılması Yönetmeliklerinin 9 uncu maddelerinin dördüncü fıkraları ise;

"Üyenin meslek grubu değişikliğine ilişkin kararlar ilgiliye derhal tebliğ edilir. Üye, bu karara karşı tebellüğ tarihinden itibaren on (10) gün içinde meclise itiraz edebilir."

şeklindedir.

Bilindiği gibi oda ve borsa organ seçimleri, 01.03.2008 tarih ve 26803 tarihli Resmi Gazetede neşredilen 2008/13299 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği 2009 yılının Ocak ayında başlayıp Şubat ayında tamamlanacaktır.

1

Tel: 0 312 413 80 00 (Pbx) • Faks: 0 312 418 32 68 - 417 82 35 • Bağkanlık: 0312 418 42 90
Genel Sekreterlik: 0 312 418 72 25 • e-posta: info@lobb.org.tr • Web: www.lobb.org.tr • PK. 95 - 06640 Bakanlıklar

Karşılıklarda: Servis, tarih ve sayı belirtilmelidir.

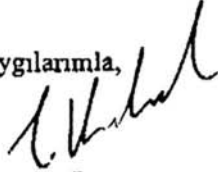
Yukarıda belirtilen hükümler gereğince seçim tarihinden en az altı ay önce meslek gruplarının Rehberine uygun şekilde yeniden düzenlenip, oda/borsa meclisinin kararına bağlanarak Birliğimizin onayına gönderilmesi, yönetim kurulu kararıyla üyelerin meslek gruplarına yerleştirilmesi ve meslek grubu değiştirilen üyelere bu değişikliklerin derhal bildirilmesi gerekmektedir. Bu husus seçim tarihinin belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Örneğin; yukarıda belirtilen süreçlerin 15 Ağustos 2008 tarihinde tamamlanması durumunda organ seçimleri 15 Şubat 2009 tarihinden başlayarak yapılabilir. Seçim tarihi belirlenirken seçim sürecinin asgari 11 gün sürdüğü de dikkate alınmalıdır.

Seçimlerin süresinde yapılmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek oda/borsa organlarının ve genel sekreterlerinin sorumluluğunda olup, bu sorumlulukların ihmal edilmesi durumunda hukuki ve cezai mesuliyetler doğabilecektir.

İlgili mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmesi hususunu önemle arz/rica ederim.

Saygılarımla,

İsmail KÖKSAL
Genel Sekreter

Dağıtım:

Gereği

- Meclis Başkanları
- Yönetim Kurulu Başkanları
- Genel Sekreterler

Bilgi

-Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

TOBB

TÜRKİYE
ODALAR VE BORSALAR
BİRLİĞİ

Atatürk Bulvarı 149, ANKARA

Konu:
İşaret ve No:

Tarih :

01.07.2008 27776

022/421

İlgi:23.06.2008 tarih ve 26 377 sayılı yazımız.

İlgi yazımızda seçim tarihinden en az altı ay önce meslek gruplarının Rehberine uygun şekilde yeniden düzenlenip, oda/borsa meclisinin gerekçeli kararına bağlanarak Birliğimizin onayına gönderilmesi, yönetim kurulu kararıyla üyelerin meslek gruplarına yerleştirilmesi ve meslek grubu değiştirilen üyelere bu değişikliklerin derhal bildirilmesi gerektiği duyurulmuştur.

Bazı oda ve borsalar tarafından meslek grubu değiştirilen üyelere yapılan tebligatların, bazı üyeler adresinde bulunmadığından geri döndüğü belirtilerek yapılacak işlemler hakkında Birliğimiz görüşlerine başvurulmuştur. Konu Birliğimizce değerlendirilerek görüşlerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Odalarda ve Borsalarda Mesleklerin Gruplandırılmasına İlişkin Yönetmeliklerde yer alan bildirim hükümleri;

“Bildirim Hükümleri

Madde 11- Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla ilgilinin kayıtlı en son adresine yapılır. Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.” şeklindedir.

İadeli taahhütlü mektup ile tebligatta, ticari işletme eğer adresinde değil ise mektup iade edilmekte, dolayısıyla tebligat yapılamadığı düşünülmektedir. Aynı şekilde, kurye ve personel aracılığı ile yapılacak tebligatta da aynı durum söz konusu olmaktadır.

Ancak, Türk Ticaret Kanunu uyarınca ticari işletmelerin adresleri tescil ve ilan edilmektedir ve ticari işletmeler Ticaret Sicili Nizamnamesininin 38 inci maddesi uyarınca adres değişikliklerini de tescil ve ilan ettirmek zorundadır.

5174 sayılı Kanununun 10 uncu ve 32 nci maddelerinde ise;

Odalara kayıt zorunluluğu bulunanlar, durumlarında meydana gelen ve Türk Ticaret Kanununa göre tescil ve ilânı gereken her türlü değişikliği, gerçekleşmesinden itibaren bir ay içinde, kayıtlı oldukları odalara/borsalara bildirmek zorundadır.” hükmü yer almaktadır.

Tebligat Kanununun 1 inci maddesi “Kazai merciler, genel ve katma bütçeli daireler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri, barolar ve noterler tarafından yapılacak bilcümle tebligat, bu Kanun hükümleri dairesinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü veya memur vasıtasıyla yapılır.” hükmünde olup, madde metninden de görüleceği üzere oda ve borsalarımız Tebligat Kanununun kapsamında olmadığından, PTT tarafından bu Kanun kapsamında bir tebligat yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Tel: 0 312 413 80 00 (Pbx) • Faks: 0 312 418 32 68 – 417 82 35 • Başkanlık: 0312 418 42 90
Genel Sekreterlik: 0 312 418 72 25 • e-posta: info@tobb.org.tr • Web: www.tobb.org.tr • PK. 95 – 06640 Bakanlıklar

Karşılıklarda: Servis, tarih ve sayı belirtilmelidir.

K-Q
TSE-ISO-EN
9000

ERROR: undefined
OFFENDING COMMAND: ~

STACK: